

Verslag, ter vaststelling op 10 mei 2022

<p>AANWEZIG Voorzitter: De heer G.A.A. Verkerk</p> <p>Raadsleden: Mevrouw M. Alberts (GL) Mevrouw F. van Amerongen (GBR) De heer T. van den Bosch (GL) De heer E.G.T. Braam (BVR) De heer D.R. Cupedo (BVR) De heer C.P.I.M. Dolmans (D66) De heer M.J. van Enk (CDA) De heer M.A.J. Ezinga (VVD) Mevrouw P.G. Kames</p> <p>De heer J. Karremans Mevrouw C.J. Kistemaker (GL) Mevrouw A. Koegler-Böhm (RB) (19.15 uur) Mevrouw H.L. van de Kooij Mevrouw M.E. Koopman (D66) De heer G. Kruger (BVR) De heer R. Krumeich (Fractie Krumeich) De heer M. El Majjaoui (Fractie Majjaoui) Mevrouw R.F. de Man (OR) Mevrouw C.F.J. Mauer (Wij. Rijswijk) De heer R.A.J. van der Meij (GBR) Mevrouw C.J.T. de Mooij (VVD)</p>	<p>Mevrouw W.A.A.M. van Nunen (PvdA) De heer U. Oelen (VVD) De heer C.J. Paredes Sanches (BVR) Mevrouw J. Schröter-Haas (CDA) De heer C.G. Sleddering (VVD) De heer Q.L.A. Veerman (D66) De heer R.J. de Vries (GL) De heer M.V. Weterings (RB) De heer M. Wit (GL) Mevrouw E. Woudstra (D66)</p> <p>Portefeuillehouders: Wethouder, mevrouw J.N. Besteman Wethouder, mevrouw L.I. Bentvelzen Wethouder, de heer J. Keus Wethouder, de heer A. van de Laar</p> <p>Griffier: De heer J.A. Massaar, bpa</p> <p>Verslag: Mevrouw P.E. van Santen</p>
<p>AFWEZIG Raadsleden: De heer A. van den Berg (BVR)</p>	

De stemmingen zijn te vinden via <http://rijswijk.stemtzo.nl/>

1. Opening en mededelingen

De voorzitter: Dames en heren. Welkom bij de openbare raadsvergadering van de gemeenteraad van Rijswijk op 8 februari 2022. De vergadering is hierbij geopend. Ik heb verder geen mededelingen dus we kunnen overgaan tot het eerste orderpunt, de griffier leest de namen op van de presentielijst. Mijnheer de griffier.

De heer Massaar: Goedenavond, kan iedereen mij verstaan? Prima, ik ga even voor de presentielijst de namen opnoemen. Ik heb een afmelding gehad van de heer Van den Berg. Dan begin ik bij mevrouw Alberts. Even kijken, volgens mij is niemand te verstaan.

De voorzitter: Ik heb net de opening gedaan en de griffier leest nu de presentielijst voor. De heer Van den Berg heeft zich afgemeld.

De voorzitter: Goed, dan gaan we verder met het volgende onderdeel, dat is de trekking van het stemmingsnummer. Mijnheer de griffier. We hebben getrokken ingeschreven lid numero zes, wie is dat?

De heer Massaar: De heer Cupedo.

De voorzitter: **Mijnheer Cupedo, u mag als eerste beginnen bij de mondelinge stemming.** Dames en heren, leden van de raad, geachte toeschouwers. Vandaag wilde ik stilstaan bij het overlijden van twee oud-bestuurders. Dat zijn Pieter Roscam Abbing en Wim Dijkhuizen. De veteranen onder u kennen ze nog wel. Oud-burgemeester Roscam Abbing is op 22 januari jongstleden op 82 jarige leeftijd overleden. Wim Dijkhuizen, oud-wethouder en oud-raadslid, is zaterdag 5 februari overleden en hij is 81 jaar geworden. Dames en heren, Pieter Roscam Abbing was veertien jaar burgemeester van Rijswijk. Van 16 februari 1986 tot 1 maart 2000. Hij werd op 12 februari 1939 geboren in Amsterdam. Voordat hij burgemeester werd, was hij directiesecretaris bij Fokker, de vliegtuigfabriek. Hij begon zijn loopbaan als burgemeester in 1971 in het Overijsselse Markelo. In 1979 werd hij benoemd tot burgemeester van het Groningse Vlagtwedde en in 1986 werd hij burgemeester hier in Rijswijk. In de veertien jaar dat hij als burgemeester van Rijswijk was, toonde hij zich een groot pleitbezorger van vele projecten die niet alleen Rijswijk, maar ook anderen ten goede kwamen. Een voorbeeld hiervan is de verdiepte aanleg van de spoorbaan en daarmee samenhangende opknabbeurt van het stationsgebied. Daarnaast heeft hij zich altijd ingezet voor de goede relatie tussen de gemeente en het bedrijfsleven, met name de Bedrijfsvereniging Bedrijven Rijswijk, de BBR. In dit kader spande hij zich in om de werkgelegenheid in Rijswijk te bevorderen. Zo heeft hij in eerste instantie een actieve rol gespeeld bij het behoud van het European Patent Office hier in deze gemeente. Daarna heeft hij zich hard gemaakt voor de uitbreiding van hun activiteiten hier. Ook hechtte hij veel belang aan samenwerking in Europees verband en aan stedenbanden met Beroun, in Tsjechië en Condega in Nicaragua. In 1995 werd hij, onder andere voor zijn internationale verdiensten, benoemd tot officier in de orde van Oranje-Nassau. Oud-burgemeester Roscam Abbing was een ervaren en daadkrachtig bestuurder met een goed bestuurlijk netwerk. Wij zijn hem erkentelijk voor wat hij voor Rijswijk heeft betekend.

Willem Johannes Dijkhuizen werd op 14 november 1940 in Den Haag geboren. Hij is voor de fractie Onafhankelijk Rijswijk 16 jaar actief geweest hier in de Rijswijkse politiek. Zijn eerste raadsperiode was van april 1994 tot maart 2000 en hij was wethouder van 1996 tot 2000. Zijn tweede periode als raadslid begon in maart 2006 en eindigde in maart 2010 en toen ging hij nog een keer, voor de derde keer in de raad september 2012, tussentijds, tot maart 2018. Bij zijn afscheid op 28 maart 2018 ontving hij een Koninklijke onderscheiding en werd hij benoemd tot lid in de orde van Oranje-Nassau. Wim Dijkhuizen was afkomstig uit de aannemerswereld. Hij begon als commissielid van volkshuisvesting, verkeer, vervoer, sport en cultuur en financiën. Daarnaast zat hij in het algemeen bestuur van de DSW en in de adviescommissie gemeente en bedrijfswoningen. Als wethouder was hij verantwoordelijk voor de financiën, de informatisering en de automatisering. Daarnaast zat grondzaken in zijn portefeuille. Spannende tijden met de ontwikkeling van Ypenburg en helaas gooide de annexatie kort voor zijn vertrek als wethouder roet in het eten. De rest is geschiedenis. In 2006 kwam Wim dus terug in de raad. Zoals hij zelf aangaf wilde hij zich gaan inzetten voor het bouwen van woningen voor ouderen en jongeren, voor het behoud van zoveel mogelijk groen en het in standhouden van de werkgelegenheid en het zo optimaal mogelijk laten functioneren van de 5000 mensen die

moeten leven met een functiebeperking. Wim Dijkhuizen was een betrokken raadslid. We zijn hem dankbaar voor wat hij voor Rijswijk heeft betekend. Dames en heren, ik vraag een ieder voor een moment stilte. Dames en heren, dank u wel.

2. Spreekrecht burgers

De voorzitter: Ik ga verder met het volgende agendapunt, met het spreekrecht voor burgers. We hebben de heer Knijp en mevrouw Bus en zij willen spreken over de intentieverklaring MIRT inzake de bereikbaarheid van de Binckhorst. Mijnheer Knijp is fysiek aanwezig in de zaal en hij mag het woord nemen. Mijnheer Knijp, gaat uw gang.

De heer Knijp: Dank u wel. Raadsleden, toehoorders. Het doel van de intentieverklaring heeft een hoog abstractieniveau. Een doel dat vraagt om een mobiliteitstransitie die bijdraagt aan een schone en veilige leefomgeving. Een veilige en schone en goed bereikbare leefomgeving die brede welvaart stimuleert, dat is natuurlijk iets waar iedereen achter kan staan. Er gaat echter ook een andere wereld schuil achter deze ambitie en dat is de wereld van de omwonenden van het gebied waar de uiteindelijke HOV-verbinding aangelegd moet worden. Daar is het gras niet zo groen. De plannen hebben grote consequenties voor deze bewoners en vanavond spreek ik namens de omwonenden van de Geestbrugweg en wil ik u inzicht geven in de vragen en zorgen die bij hen leven. Ik stip drie punten aan: nut en noodzaak, de vragen rondom de verschillende tracévarianten en de grote zorgen die leven rondom de veiligheid en de leefbaarheid van de Geestbrugweg. Het eerste punt, het faciliteren van hoogwaardig openbaar vervoer is geen ambitie die op zichzelf op weerstand stuit. De weerstand zit vooral op een ander vlak, het is nog steeds onduidelijk wat het nut en de noodzaak is van deze verbinding en die essentiële vraag, die blijft onbeantwoord. In de intentieverklaring wordt wel gesproken over het oplossen van knelpunten op het Rijswijkseplein in Den Haag, de bereikbaarheid van de Binckhorst en Haagse wegen die minder moeten worden belast met autoverkeer, maar dat zijn allemaal belangen die vooral het nut van die HOV-verbinding voor Den Haag benadrukken. Wat is nou de toegevoegde waarde voor Rijswijk? Welke knooppunten worden er bij ons ontlast? Niemand kan op die vraag een antwoord geven. Het tweede punt, het is geen geheim dat de voorkeur van de projectorganisatie uitgaat naar een verbinding over de Geestbrugweg. Er zijn diverse andere varianten aangedragen, maar die kwamen eigenlijk allemaal niet echt door de zeef van de projectorganisatie. De busvariant van de Rotterdamse baan die kwam van alle mogelijke varianten eigenlijk als beste uit de bus. Toch is deze optie afgeserveerd en wel om een reden, een dubbele min op het ontlasten van het knelpunt op Rijswijkseplein. Maar is het dan niet vreemd dat een busvariant door de Geestbrugweg wel een variant mag zijn, terwijl het knelpunt op het Rijswijkseplein daar evenmin mee wordt opgelost? U snapt, als ik dat zo zeg, hopelijk, dat dit tot gevoelens van onmacht en frustratie leidt bij bewoners. Het uitsluiten van de busvariant door de Rotterdamsebaan is niet uit te leggen en die Rotterdamsebaan, die busvariant, die zou weer onderdeel moeten zijn van de verkenning. Dat brengt mij op het derde en laatste punt en dat is misschien wel het belangrijkste punt. De zorg die ik met u wil delen, die heeft betrekking op de veiligheid en de leefbaarheid van de Geestbrugweg. Iedereen die wel eens op de Geestbrugweg heeft gekeken, kan zien dat hier geen hoogwaardige OV verbinding gerealiseerd kan worden. Het is in alle opties een ongeschikte variant. Het voelt alsof ten koste van alles de verbinding er letterlijk in gepropt wordt, met als enige onderbouwing die ambitie om een Haags probleem op te lossen. De negatieve impact op de bewoners en de leefomgeving blijkt overduidelijk uit de ontwerpen die er nu liggen. Meer dan 30 parkeerplaatsen verdwijnen, bomen en groen

moeten worden geofferd, stoepen worden versmald, het verkeer komt dicht langs de gevels en het verkeer wordt nog drukker en nog onveiliger. Dat is belangrijk, dat laatste punt, want elke dag zijn wij getuige van de levensgevaarlijke situaties die zich op de Geestbrugweg voordoen. Iedereen kan u verhalen vertellen over de ongelukken en de bijna ongelukken, de ambulances en soms zelfs de fatale ongevallen, om maar niet te spreken van de geluids- en stankoverlast en het fijnstof. Het is essentieel om ervoor te zorgen dat de verkeersdrukke en daarmee de veiligheid niet nog slechter worden. Ook zonder een HOV-verbinding is de Geestbrugweg een onveilige en vervuilende weg en als er al voor een HOV-oplossing wordt gekozen, dan kan dit nooit hand in hand gaan met de huidige hoeveelheid autoverkeer. Durft u dan ook de keus te maken om in dat geval de hele puzzel te leggen en niet alleen een puzzelstukje en het autoverkeer zoveel mogelijk te ontmoedigen op de Geestbrugweg. Het is het een of het ander. Kiest u ook voor het beste voor de Geestbrugweg en zorgt u dat wij, Rijswijk, aan tafel zit en dat onze belangen worden behartigd. Het is aan u om in te schatten of die intentieverklaring hieraan bijdraagt, maar veel van de bewoners denken overigens van wel, en het geeft in elk geval handvatten om te waarborgen dat een Haags probleem niet wordt verlegd naar de Geestbrugweg. En met of zonder bus of tram, er moeten echt maatregelen worden genomen om het autoverkeer en de drukke op de Geestbrugweg aan banden te leggen. Dat laatste is nu al een must. Een dure tunnel ligt er bijna ongebruikt bij en de bewoners van de Geestbrugweg zitten onverminderd in de geluids- en stankoverlast die het veel te drukke en onveilige autoverkeer met zich meebrengt. U begrijpt dat daar niet ook een bus of tram bij gepropt kan worden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. U bent geëindigd op vier minuut 55 en 88 tiende seconde. Dat is wel een heel nette tijd. Dank u wel. Ik ga verder met mevrouw Bus. Mevrouw Bus, u hebt het woord.

Mevrouw Bus: Dank u wel. Beste raadsleden, het HOV tracé. Ik ben hier vanavond om mijn zorgen te uiten als bewoner van de Geestbrugweg. Afgelopen week was er een online inloopavond vanuit de projectgroep en ik moet zeggen dat de zorgen er niet minder om geworden zijn. Sterker nog, op enig moment heb ik mezelf afgevraagd wanneer Ralph Inbar binnen zou komen lopen om te vertellen in Bananensplit zaten. Helaas gebeurde dat niet. De vraag of dit echt serieuze plannen zijn, bleef hangen. Sterker nog, het is niet alleen blijven hangen, het idee dat er maar een tracé is voor de projectgroep, namelijk die over de Geestbrugweg, is versterkt. Het projectteam liet de aanwezigen zien hoe de Broekslootkade er uit zou komen te zien. Toen het plaatje van de brug die ze in gedachten hebben in beeld kwam, moest ik heel even lachen. Die brug, dames en heren, die gaat er natuurlijk nooit komen. Daar hoeft je echt niet voor doorgeleerd te hebben. Die brug is zo intens groot dat ze er in San Francisco met de Golden Gate Bridge van onder de indruk zouden zijn. Vervolgens kwam de Geestbrugweg aan bod. Van alle tracés is een doorsnede gemaakt, maar gek genoeg niet van de Geestbrugweg. Alle voordelen van dit tracé werden benoemd en er lijken eigenlijk helemaal geen nadelen. De spreker lijkt te gaan voor de strategie, ieder nadeel heeft zijn voordeel. Hij benoemde wat er allemaal gaat veranderen en terloops wordt vermeld dat hiervoor parkeerplaatsen moeten verdwijnen, bomen het veld moeten ruimen en kinderen niet meer veilig over kunnen steken. Op de vraag of hier in de nieuwe situatie nog wel ruimte voor was, kregen we het antwoord dat dit in een volgend proces nog wel bekeken zou worden. Dit staat nu niet ter discussie, namelijk. De vraag die er nu ligt is, past het? Ja, ook daar hoeft ik niet voor doorgeleerd te hebben. Natuurlijk gaat het passen. Mijn hand past ook in een gehaktmolen, maar moet ik hem erin stoppen? Allerlei vragen over woonbaarheid, de groene leefomgeving, veiligheid, overstekende kinderen, of er nog ruimte is voor fietsers en voetgangers en wat trillingen doen met de huizen die er nu staan.

Deze vragen blijven onbeantwoord, want de tijd is om. Een handjevol vragen die in de chat gesteld zijn, komt aan bod, maar de echt kritische vragen, die worden niet aangeraakt. De antwoorden op die vragen volgen nog per mail. Ik heb begrepen van het platform dat zij nog wachten op vragen van het overleg van juni 2021. De antwoorden van de inloopavond zullen we dan pas ontvangen als de tram al door de Geestbrugweg rijdt, is de verwachting. Wat nog wel interessant is om te benoemen is de vraag of men de plannen heeft uitgewerkt met een budget. Een budget, dat is er niet. Dus, beste raadsleden, dit hele proces is gebaseerd op luchtkastelen en als ik mijn luchtkasteel mag benoemen, dan zie ik de Geestbrugweg voor me waar ruimte is voor groen, dat mijn dochter straks veilig op de fiets naar school kan fietsen en dat er een fijne woonomgeving is voor bewoners in de buurt. Het is schrijnend dat ik het zojuist geschetste beeld een luchtkasteel moet noemen. Ik hoop dat we als bewoners samen met de gemeente dit luchtkasteel toch kunnen realiseren. Beste raadsleden, u staat voor de keuze om een intentieverklaring te tekenen. Mij is het volstrekt onduidelijk waar u precies voor tekent, maar ik hoop voor u wel. Als tekenen onder specifieke voorwaarden betekent dat Rijswijk weer aan tafel zit en echt mee kan doen, doe het. Maar ik vraag u, kies ook voor de belangen van de Geestbrugweg, zorg dat u de bewoners laat zien dat u er echt voor ze bent, want dat missen we nu. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dit was het onderdeel spreekrecht van burgers. U kunt blijven zitten, ik schat in dat het onderwerp wel over een uur aan de orde zou kunnen komen. U kunt er ook voor kiezen om thuis te gaan kijken, ik laat het aan u. Heel veel dank om hier live aanwezig te zijn. Dames en heren, ik ben net vergeten de leden van het bureau van stemopneming even te noemen. **Als voorzitter hebben we de heer Veerman en als leden mevrouw Van Amerongen en de heer Wit.** Ze zitten hier live aan tafel en gaan zo aan het werk. Dat u het maar weet.

3. Vaststelling agenda

De voorzitter: Dan gaan we door naar agendapunt 3, de vaststelling van de agenda. We hebben binnengekregen twee moties vreemd aan de orde van de dag. Eentje van D66 over parkeeroverlast aan de Pauwhof Pauwenstein en eentje van Rijswijks Belang over onrust rond de parkeerplaats de Schilp. **Ik stel voor om die aan het slot van de agenda te behandelen, als agendapunt 17 en 18, en de rest van de agenda te volgen.** Bent u het daarmee eens? Dan gaan we dat zo doen, dank u wel.

4. Vragen van de raad

De voorzitter: Dan ga ik naar agendapunt 4, vragen van de raad. Ik begin bij D66 met de vraag over de opgeheven haltes van de HTM. Wie wil het woord van D66?

Mevrouw Woudstra (D66): Voorzitter, dank u wel. Elze Woudstra. Ik heb vragen ingediend, inderdaad. In december heb ik het met de wethouder gehad over de op te heffen haltes. Inmiddels zijn deze haltes opgeheven en is het aantal grote borden bij de haltes dat die opheffing een feit is. Bij die borden staat niet aangegeven voor hoelang, wanneer of waar je dan naartoe moet. Wij vinden dat zeer bijzonder, wij zijn ook daarnaast heel erg benieuwd hoe de wethouder ervaart in de MRDH om te zorgen dat, zoals hij eerder heeft aangegeven, het ook zo snel mogelijk weer ongedaan wordt gemaakt. Het is duidelijk, zowel aan de Plaspoelpolder als in Hoornwijk hun tramhaltes missen die juist naar voorzieningen gaan, hun naar het ziekenhuis brengen. Ze rijden nu elkaar met de auto Den Haag door en dat lijkt ons precies wat we wilden

voorkomen. Ik hoor graag van de wethouder wat er wordt gedaan om te zorgen dat die haltes zo snel mogelijk terugkomen, hoe de MRDH daar nu instaat omdat hun begroting momenteel wordt gemaakt, en wat er gedaan wordt om de bewoners te informeren dat het om een tijdelijke opheffing gaat en dat ook duidelijk op de borden komt te staan dat het een tijdelijke opheffing betreft en ze zo snel mogelijk weer terugkomen. Dank u wel.

De voorzitter: Goed, ik ga even naar mijnheer Weterings, die wilde nog iets bijdragen. Gaat uw gang, mijnheer Weterings.

De heer Weterings (RB): Dan ga ik het maar oplossen voor u, volgens mij hebt u vandaag de opdracht gekregen om mevrouw Woudstra te refereren naar het forum van 25 januari waaronder IB 2146 dit allemaal is uitgelegd door het college. Toen heeft Rijswijks Belang een verzoek vanwege de drukke agenda gevraagd om het voor het volgend forum te agenderen met de steun van D66 en van u persoonlijk, mevrouw Woudstra, is dit geagendeerd voor een volgend forum. Dat u dat nu op een slinkse manier naar voren haalt, komt bij mij erg over beetje achter de ellbogen politiek bedrijven. Ik vind dat jammer.

Mevrouw Woudstra (D66): Voorzitter.

De heer Weterings (RB): Dus ik zou eigenlijk aan de wethouder willen vragen om gewoon de regels te hanteren.

Mevrouw Woudstra (D66): Een punt van orde.

De heer Weterings (RB): Deze brief is geagendeerd ...

De voorzitter: Ja, ik kan niet zien wie het woord vraagt. Mijnheer Weterings, u heeft het goed toegelicht, dank u wel. Er is toch iemand die het woord wil, over de orde. Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra (D66): Ik vind het heel bijzonder, sorry. Ik heb heel netjes mijn vragen ingediend en aangegeven dat ze spoed hebben omdat het nu bij de MRDH op tafel ligt, omdat wij doorkrijgen dat die begroting wordt gemaakt. Ik begrijp niet waarom andere raadsleden, die hetzelfde punt hebben, wat wij dus ook hebben gesteund, wij zijn hier ook eerder over begonnen. Die hadden daar elke van tevoren kunnen contacteren om dit samen met mij vervolgens aan te brengen. Ik heb alle recht om deze vraag te stellen en ik wil graag antwoord van de wethouder.

De heer Weterings (RB): Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Weterings, u mag nog even reageren en dan gaan we naar de wethouder. Goed zo, volgens mij zijn we weer terug in de orde en geef ik het woord aan het college. De dienstdoende wethouder, de heer Keus, denk ik.

Wethouder Keus: Ja, voorzitter. Dat brengt mij even in een spagaat. Nee, ik ben inderdaad op de hoogte van het feit dat de brief waarin wij ons standpunt hierover hebben weergegeven, dat die is geagendeerd voor het komend forum. Maar wat ik in het proces wel kan aangeven aan mevrouw Woudstra is dat morgen bestuurscommissie vervoersautoriteit is en dit agendapunt ook staat en dat wij zullen worden bijgepraat op dit onderwerp. Maar, zoals u ook in de IB brief die geagendeerd is, kunt lezen, gaan we uit van een tijdelijke situatie van opheffing van de haltes. Daar laat ik het bij, voorzitter.

De voorzitter: Goed. Ik geef eerst even het woord aan mevrouw Woudstra en daarna aan mijnheer Weterings. Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra (D66): Dank u wel. Het was mijn vraag, dus inderdaad dat ik dan het woord krijg. Dank, mijnheer Keus. Precies omdat het morgen dus aan de orde komt, willen we dat punt brengen. Kunt u bevestigen dat u de communicatie meeneemt dat het om een tijdelijke opheffing gaat en dat er met de bewoners beter gecommuniceerd wordt over wat het vervolg wordt en hoe lang de opheffing is en wanneer er besloten wordt over het vervolg.

De voorzitter: Mijnheer Weterings, u mag kort het woord voeren.

De heer Weterings (RB): Voorzitter, ik houd me liever aan het reglement van orde wat we straks met elkaar hebben afgesproken. Dus ik houd het graag bij de agendering bij het volgende forum.

De voorzitter: Mijnheer Keus.

Wethouder Keus: Nee, daar kan ik kort over zijn. Ik zal het punt ten aanzien van de communicatie morgen meenemen morgen naar het overleg.

De voorzitter: Voldoende zo? Goed, dan gaan we dan nu naar de tweede vraag van GroenLinks, de fractie van GroenLinks. De heer Veerman.

De heer Wit (GL): In de afgelopen maand zijn er twee hazen doodgereden. GroenLinks heeft de afgelopen jaren meerdere malen aandacht gevraagd voor het verbinden van ecologische zones en overige groen, maar zeker in Parkrijk is hier momenteel geen sprake van. Het vele bouwen en de opzet van de wijk hebben een steeds grotere impact op de van nature aanwezige dieren en daarnaast is de verkeersveiligheid met name voor fietsers door de vele bouwwerkzaamheden in het gedrang. Gezien de nog geplande bouwactiviteiten in Pasgeld zien wij de toekomst met zorg tegemoet. Ondanks de toezegging om natuur inclusief te gaan bouwen. Bent u op de hoogte van het feit dat bedreigde dieren, hazen staan op de rode lijst, in Rijswijk worden doodgereden, specifiek Rijswijk Buiten? Onderkent u de impact van de nieuwe wijk en de voortdurende bouwwerkzaamheden op de van nature aanwezige dieren, maar ook op de verkeersveiligheid? Zijn er ecologische verbindingen, bijvoorbeeld onder de weg door onderzocht in het ontwerpproces en zouden deze eventueel alsnog kunnen worden aangebracht? Denkt u nog in komende ontwikkelingen echt natuur inclusief te bouwen zodat dit soort situaties kunnen worden voorkomen? Hoe denkt u dat te doen. Als laatste, welke maatregelen kunt u treffen om in ieder geval de verkeersveiligheid gedurende de bouwwerkzaamheden te verbeteren?

De voorzitter: Goed, dan gaan we naar het college.

Wethouder Keus: Ja, dank u wel. Allereerst voor vragen. Ben ik op de hoogte van het feit dat er bedreigde dieren in Rijswijk Buiten worden doodgereden? Nee, daar was ik niet van op de hoogte, maar u heeft het inderdaad over hazen en uit alle waarnemingen van de afgelopen jaren blijkt inderdaad dat er hazen in het gebied voorkomen, dus daarmee maakt het ook aannemelijk inderdaad dat die slachtoffer kunnen worden van het verkeer. Daarmee onderken ik eigenlijk tegelijkertijd ook dus de impact van de nieuwe wijk die in ontwikkeling is op aanwezige fauna. Dat is, denk ik, ook een logische als weilanden die eerst een kassengebied was en nu komen woningen daar, als er meer verkeersbewegingen zijn, dat dat ook inderdaad gevolgen kan hebben. Daarom kijken we ook waar dat kan en waar dat mogelijk is, om daar faunapassages aan te brengen. Maar in het geval van hazen lijkt dat technisch toch wel moeilijk te zijn om dat op die manier, om dat op een

vriendelijke manier in te richten. De verwachting is ook dat het gebied binnen enkele jaren ook niet meer echt leefbaar inderdaad is voor hazen en dat die inderdaad een andere plek zullen vinden om te leven. Als het gaat over de ontwikkeling om de ontwikkelingen in Rijswijk Buiten echt natuur inclusief te laat zijn, we hebben in oktober van het afgelopen jaar het ontwikkelkader Pasgeld vastgesteld en een van de belangrijke bouwstenen die daarbij ook zijn betrokken, dat betreft de ecologische hoofdstructuur Pasgeld die is opgesteld door onderzoeksbureau TAUW. Daarin zit een aantal belangrijke elementen die als bouwsteen zullen dienen bij de verdere ontwikkeling. We hebben het over de bosloper, de parkloper en belangrijke stapstenen om al die gebieden met elkaar te verbinden. Dus dat is de wijze waarop we zien hoe we dus natuur inclusief kunnen gaan bouwen. Ten aanzien van uw laatste punt over de verkeersveiligheid is dat zeker een terecht punt wat u daar aanhaalt wat ook onze aandacht heeft. We hebben onlangs het ontwerp van het land van 't Haantje aangepast en ook is er in overleg met de politie de bebording ook aangepast. Of dat inderdaad allemaal helpt, die maatregelen, dat zullen we nog moeten evalueren. We hebben afgelopen vrijdag ook nog met de agent wezen kijken hoe de verkeerssituatie aldaar is. Verder zijn we ook voornemens om snelheidsmetingen uit te voeren en zullen we het ook hoog op de agenda zetten van het veiligheidsoverleg om te kijken wat voor maatregelen we daar nog meer kunnen nemen. Voorzitter, dat was mijn beantwoording.

De voorzitter: Mijnheer Veerman, wilt u nog reageren? Gaat uw gang.

De heer Wit (GL): Ja, even kort misschien toch ook wel een vraag voor de wethouder dierenwelzijn. U geeft kort aan dat de hazen binnen afzienbare tijd in het gebied toch niet meer aanwezig zullen zijn door de bouwwerkzaamheden. Dan vraag ik me wel af waar ze dan naartoe moeten. Want ja, alles er rondom heen is al volgebouwd, dus op een gegeven moment wordt dus het bebouwen in een gebied eigenlijk het daarbij direct maar ombrengen van de fauna. Dat lijkt me toch ook niet helemaal de bedoeling.

De voorzitter: Wil het college nog reageren? Mijnheer Keus?

Wethouder Keus: Nee, zoals ik bij de eerste vraag was ik nog niet helemaal bekend, inderdaad, met de situatie van daar, maar dit is een aandachtspunt wat ik graag meeneem om te kijken of dit nou zo, inderdaad dit antwoord, zo definitief moet zijn of dat we daar inderdaad kunnen kijken hoe we dat het best kunnen faciliteren dat de haas inderdaad een geschikt ander leefgebied krijgt. Dat we daar rekening mee kunnen houden. Maar daar heb ik nu niet direct een antwoord op klaar, maar ik neem het punt zeker mee.

De voorzitter: Ik stel vast dat de behandeling van deze vraag voldoende is geschied. Dan gaan we door met de vraag drie van de fractie van GroenLinks over het geheim van Rijswijk.

Mevrouw Alberts (GL): In 1985 zijn aan de Verrijn Stuartlaan nummer 17 drie leden van een amateurbandje op gewelddadige wijze vermoord. Zeer waarschijnlijk is het Surinaamse gezag, het regime van Desi Bouterse daarbij betrokken. In de podcast het geheim van Rijswijk gaan NRC journalisten op zoek naar meer informatie over deze drievoudige moord die nooit is opgelost. Ze gaan na waarom het onderzoek destijds werd stilgelegd en ontdekken de vreemde omgang van de Nederlandse overheid daarbij. De slachtoffers hebben nauwelijks een gezicht gekregen en hun nabestaanden geen waarheidsvinding of genoegdoening. Daarom hebben we de volgende vragen aan het college. Heeft u kennisgenomen van de podcast, onderkent u het historische belang

van deze gebeurtenis en welke mogelijkheid of mogelijkheden ziet u om daar in onze gemeente uiting aan te geven?

De voorzitter: Ja, ik zal als burgemeester deze vragen graag beantwoorden. Ik was zelf ook getroffen door de intrigerende titel, het geheim van Rijswijk. Ik denk, daar moet ik meer van weten. We hebben dus ook de podcastserie beluisterd en ook ik heb veel vragen, met name de vraag waarom het nou al die jaren zo stil is gebleven. Bizar dat zo'n grote gebeurtenis zo weinig aandacht heeft gekregen. Er is nooit veel informatie over naar buiten gebracht door de betrokken instanties. Er is nooit een landelijke politieke discussie geweest, er zijn nooit Kamervragen gesteld, het is nooit tot een rechtszaak gekomen tegen de vermoedelijke dader. Dat is het toenmalige regime van Desi Bouterse. De vergismoord uit 1985 lijken te zijn vergeten en dat is wrang, want de nabestaanden zijn het zeker niet vergeten. Als college kunnen we geen antwoord geven op die openstaande vragen, want de gemeente speelde geen rol in het strafrechtelijk onderzoek. Maar daar hoeven we geen genoeg mee te nemen, want we kunnen als gemeente wel wat doen om te zorgen dat de vijf slachtoffers niet worden vergeten en zorgen dat Willem van Putten, Jelle de Beer, Albert Knevel, Frans Elenbaas en Fred Bakker herdacht worden en een gezicht krijgen. Het is nu al bijna 37 jaar geleden. Ik ben ook bij het volgen van de podcast in overleg getreden met de historische vereniging van Rijswijk om gezamenlijk op te trekken, om zaken uit te zoeken, te beschrijven en contact te zoeken met de toenmalige gemeentelijke betrokkenen, en ook met de nabestaanden. **De uitkomsten van dit onderzoek koppel ik graag naar u terug en dan kan ik meer gericht een antwoord geven op de vraag die terecht gesteld is.** Mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts (GL): Hartelijk dank, voorzitter, burgemeester, voor dit antwoord. Zou u misschien ook kunnen aangeven wanneer u dit verwacht te kunnen terugkoppelen over de uitkomsten van de diverse overleggen die u pleegt op dit gebied?

De voorzitter: Ja, ik heb de vraag gesteld aan de historische verenigingen omdat ik denk dat het vast moet worden gelegd in de geschiedenis van onze gemeente. Het zou kunnen door een artikel in het jaarboek, maar ik vind dat we wat meer haast moeten maken met een gebaar naar de nabestaanden. Dus ik durf niet te zeggen dat het binnen enkele weken zo zal zijn, maar wel binnen enkele maanden, misschien twee maanden. Ja, waarom? Het momentum is nu, het is ook in de aandacht en 37 jaar is veel te lang. Dus ik zal er wel spoed mee betrachten, maar ik kan niet alles beloven, want we zijn afhankelijk van andere partijen. Goed, is hiermee de vraag voldoende behandeld?

Mevrouw Alberts (GL): Dat snap ik. Heel erg bedankt voor uw antwoord, nogmaals, en voor uw inzet hierin. Hopelijk dat er recht wordt gedaan aan wat er gebeurd is.

De voorzitter: Oké, dan sluit ik dit agendapunt af.

5. Raadsvoorstel Privacy sociaal domein (22-001)
6. Raadsvoorstel Regiovisie BWMO (21-080)
7. Raadsvoorstel tot vaststelling GREX Sion-'t Haantje 10e herziening (21-082)
8. Raadsvoorstel keuze in relatie tot het omgevingsplan (21-078)
9. Raadsvoorstel vaststelling verordening op de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit (21-079)
10. Raadsvoorstel Ontwerpverklaring van geen bedenkingen Lange Kleiweg 100 (21-081)
11. Raadsvoorstel voorbereidingsbesluit Westhoff (21-084)

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 5 en wat mij betreft tot en met 11 in één keer. Zijn er fracties stemverklaringen willen afleggen bij een van deze agendapunten? Want anders zouden we 5 tot en met 11 in één keer kunnen besluiten via een hamerbesluit. Ik zie geen aanwijzingen dat u het woord wil voeren voor een stemverklaring of een stemming. **Dan stel ik u nu voor om deze besluiten, deze agendapunten 5 tot 11 in één keer per hamerslag te doen. Dat is dan bij dezen gebeurd.** Dat schiet op, dank u wel.

12. Vaststelling verslag

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 12, de vaststelling van het verslag van 21 december 2021, een mooi cijfer. Ik zie mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts (GL): Ja, voorzitter, dat klopt. Ik zal het er even bij pakken, want op een aantal plekken klopt het nog niet helemaal, het verslag met wat ik gezegd heb. Dat zit op pagina 27, dat gaat dan ook puntje puntje Die zei dan ook meegenomen. Maar daar moet staan, dat gaat dan ook, die zou dan ook meegenomen. En op pagina 39, dan staat er halverwege, anders dan blijft het in het puntje puntje puntje. Maar op die puntje puntje daar moet het woord 'ongewisse' komen te staan.

De voorzitter: Goed, ik stel voor de suggesties voor de redactie van mevrouw Alberts, over te nemen en integraal in te passen in tekst en hem daarmee vast te stellen. Dus dit wordt ingevoegd. Met dank aan de close reading van mevrouw Alberts. Mijnheer de griffier, hebt u dat? De griffier heeft het. **Dus inclusief deze aanvullingen, kunnen we het hiermee vaststellen.** Dank u wel.

13. Raadsvoorstel voorstel benoeming leden rekenkamercommissie (22-002)

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 13, het raadsvoorstel benoeming leden van de rekenkamercommissie. We zijn hard aan het werk geweest met de selectie van nieuwe leden. Zij zitten nu live in de zaal, maar eerst schorsen we om het bureau stemopneming de stembriefjes te laten tellen. Ik schors de vergadering voor twee minuten. Kunt u ook even bijkomen.

Schorsing

De voorzitter: Dames en heren, ik heropen de vergadering, ik geef het woord aan de heer Veerman.

De heer Veerman (D66): **Wij hebben de stemmen geteld, wij zijn gekomen tot 30 personen die gestemd hebben en er zijn geen tegenstemmers, dus beide leden zijn aangenomen.** Gefeliciteerd.

De voorzitter: Goed zo. Dan gaan we nu de gelofte afleggen, daarvoor kom ik naar u toe. Dames en heren, ik hoop dat ik te volgen ben en te verstaan ben. Er wordt instemmend geknikt. Mijnheer Aanen en mevrouw IJsselmuiden, hartelijk welkom in deze raad. U bent zojuist benoemd en daarbij hoort dat u de eed of de gelofte aflegt. U heeft beide gekozen om de gelofte af te leggen. Ik zal de tekst voorlezen en dan vraag ik aan u om het te bevestigen en dan zegt u: dat verklaar en beloof ik. Ik verklaar dat ik, om tot lid van de rekenkamercommissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in het ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de rekenkamercommissie naar eer en geweten zal vervullen. Mijnheer Aanen, mag ik uw bevestiging?

De heer Aanen: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Mevrouw IJsselmuiden, mag ik uw bevestiging?

Mevrouw IJsselmuiden: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Dank u wel. Dan bent u volledig in staat om uw functie uit te oefenen. Ik wens u veel succes en we zijn er blij mee dat u het wilt doen. Dank u wel. Ook voor u geldt, u mag de vergadering bijwonen, maar u mag hem ook thuis gaan uitkijken, want de eerste voorbereiding op de adviezen kunt u vandaag waarschijnlijk tot zich nemen. Dank u wel, veel succes. Dames en heren, **we hebben weer een voltallige rekenkamer.**

14.a Raadsvoorstel Ontwikkelkader Kessler Park en omgeving (21-085)

14.b GBR en anderen - Amendement raadsvoorstel Ontwikkelpark Kesslerpark en omgeving

De voorzitter: Ik ga door met agendapunt 14, het raadsvoorstel ontwikkelkader Kessler Park. Er is een amendement ingediend door negen fracties. Ik heb een voorstel voor woordvoering, dat begint bij de heer Van der Meij, mijnheer Oelen, mijnheer Wit, de heer Weterings, mijnheer Van Enk, mijnheer Veerman, mevrouw Van Nunen, mevrouw De Man, mijnheer Braam, mevrouw Mauer en mijnheer Krumeich. Dat is de volgorde, dan weet u ongeveer waar u zit. Ik begin bij de heer Van der Meij.

De heer Van der Meij (GBR): Voor ons ligt het ontwikkelkader Kessler Park en omgeving waar de afgelopen periode met de initiatiefnemers, marktpartijen, betrokkenen in de omgeving ambtelijke organisatie, college van B&W hard aan is gewerkt om voor het gebied perspectief te bieden. Perspectief te bieden op een locatie waar we te maken hebben met ruim 600.000 vierkante meter leegstand mede veroorzaakt door het vertrek van Shell en alle daaraan gelieerde activiteiten waar een ontwikkelkader voor nodig was om vanuit de

gemeente kaderstellend te zijn met wat wij voor die locatie voor ogen hebben. De fractie van Gemeentebelangen Rijswijk is tot de conclusie gekomen dat met het nu voorliggende ontwikkelkader nu inderdaad perspectief wordt geboden om een groot deel van de leegstand ook aan te kunnen pakken met een mooie mix van wonen, werken en verblijf. Waar wij met het thema wonen doelgroepen worden benaderd, denk daarbij aan studenten, aan starters, aan tweepersoons huishoudens, in een te ontwikkelen aantrekkelijke omgeving vlakbij het station, vlakbij de voorzieningen en waar alle kansen ook liggen om op het gebied van mobiliteit en op het gebied van leefbaarheid behoorlijke sprongen te maken. Tegelijkertijd constateren we ook dat bestaande ondernemers in het gebied zo hun zorgen hebben. Zorg hebben ten aanzien van het behoud van bestaande parkeerplaatsen, hun zorgen hebben over hoe die ontwikkelingen uiteindelijk gaan functioneren ten opzichte van de huidige ontwikkelingen en er nog behoorlijk wat stappen te maken zijn. De fractie van Gemeentebelangen is daarom van mening, die discussie ook in het forum aangehoord hebbende, dat het belangrijk is om in aanloop naar het eindelijke publiekrechtelijke kader van het bestemmingsplan, de nieuwe raad, het nieuwe college in de gelegenheid te zetten om kaders te stellen en om kaders mee te geven. Die zitten dan met name op het mobiliteitsthema waar grote ambities zijn geschreven in het ontwikkel er. Die zitten we op het thema participatie. Ook heel belangrijk, ook vaak genoemd om als gemeente daar ook nadrukkelijk regie in te voeren met inachtneming van de belangen van de zittende ondernemers en de bestaande bewoners en dat het belangrijk is om wat we nu hebben aan parkeerplaatsen en wat we nu hebben aan keynote spelers, aan bestaande ondernemers, dat we daar ook goed ogenschouw en goed rekenschap op geven. Ja, het is wat dat betreft, u refereerde er al in uw inleiding naar, genoeg dat op initiatief van Gemeentebelangen, ondersteund door de negen partijen, een amendement kunnen indienen om die kaderstellende rol ook goed te formaliseren met elkaar en ik beperk mij tot het voorlezen van het besluit, want de overwegingen heb ik net kort samengevat. Het voorstel is om het gevraagde besluit, wat nu in het raadsvoorstel is opgenomen, aan te vullen met een viertal punten. Dat is punt vier, voordat een bestemmingsplan aan de raad ter besluitvorming wordt gestuurd, de raad eerst een concrete uitwerking voor te leggen hoe de mobiliteitsmaatregelen volgens het STOMP-principe voor dit plangebied worden toegepast met bijbehorende planning, investering, uitwerking en borging gewenste woondoelgroepen. Het vijfde punt, voor deze ontwikkeling een participatieplan aan de raad voor te leggen waarbij de gemeentelijke regie op participatie en borging van voldoende ambtelijke capaciteit voor de verdere planuitwerking uitgangspunt zijn. Punt zes, de huidige parkeerplaatsen in het openbaar gebied blijven behouden en gaan pas deels opgeheven worden als met betrokken stakeholders een overeenstemming is bereikt over een alternatief en, als hart onder de riem voor de zittende ondernemers, dat de huidige ondernemers en het gebied onder andere CBR, Halve Maan, Sir Winston Leisure centre Casino en hotel een positieve markering krijgen, hetgeen betekent een positie die prima past binnen het ontwikkelkader Kessler Park en omgeving. Ondersteund door de negen partijen.

De heer Oelen (VVD): Nou, de heer Van der Meij heeft het allemaal heel erg mooi verwoord. Ik zal het iets korter doen. VVD Rijswijk is ontzettend blij met het ontwikkelkader wat nu voorligt. Het is echt een belangrijke stap, basis, om dit gebied verder te ontwikkelen tot belangrijk gebied voor Rijswijk verder te ontwikkelen sinds het vertrek van Shell, helaas. Belangrijke combinatie van wonen en werkfuncties die hier gerealiseerd gaan worden. In aanloop naar dit aangepaste kader had de VVD wel zorgen rondom parkeren en ook zorgen rondom het plangebied. Nou, wij hebben met genoeg kunnen constateren dat het college die zorgen heeft geadresseerd in dit vernieuwde kader. Het plangebied is wat uitgebreid, in ieder geval voor wat betreft het

doortrekken van voorwaarden naar ook het gebied rond om de botenfabriek en ook rondom het parkeren zijn er wat aanvullende zaken opgenomen. We steunen van harte ook het amendement zoals dat zonet is verwoord door de heer Van der Meij. Vandaar dat we het ook hebben mee ingediend. Maar steun dus ook voor dit raadsvoorstel.

De heer Wit (GL): De aankondiging dat Shell ging vertrekken uit Kessler Park is nog niet zo lang geleden. De overname van het complex door Kadans heeft ervoor gezorgd dat er een stevige woningbouwambitie ligt op het terrein. De campus gedachte die als vliegwiel voor de ontwikkeling moet dienen, is minstens zo ambitieus. Meer dan 2100 appartementen toevoegen, is stevig inzetten, maar kan een impuls opleveren voor een grotendeels leegstaand gebied. Het programma voorziet in woningen waaronder studio's voor een doelgroep die moeilijke woning kan vinden in de huidige markt. Dus dat stemt GroenLinks positief. Niet nog meer bouwen voor het topsegment. Helaas zal deze ontwikkeling niet direct iets doen aan de lange wachtlijsten in de sociale huur, iets waar we als GroenLinks soms tegen beter weten in toch voor blijven strijden. We hebben in Rijswijk een uitdaging in de toekomst bestendig maken van onze mobiliteit. De groei van het aantal inwoners maakt deze uitdaging groter. Er wordt gesteld dat de verkeersbewegingen gekoppeld aan 2100 woningen, minder zullen zijn dan met de 5000 kantoorplekken die er momenteel zijn gevestigd. Dat zou natuurlijk kunnen, maar we moeten ook constateren dat een groot deel van de kantoren al lange tijd leeg staat en de stroom auto's nog steeds aanzienlijk is. Dus in hoeverre zijn de afgelopen jaren echt representatief? De afgelopen twee jaar in ieder geval niet, thuiswerken was en is nog steeds de norm. GroenLinks is blij dat er gestuurd wordt op het beperken van autobezit. Die locatie vlak naast het station en dicht bij de tram en buslijnen, leent zich uitstekend voor het gebruik van openbaar vervoer. Stomp als uitgangspunt, klinkt ons als muziek in de oren. Maar misschien kan de wethouder nog even samenvatten welke maatregelen we kunnen verwachten zodat we ook echt het Stomp principe toepassen. Het idee van een campus met daaromheen voorzieningen en woningbouw gerelateerd aan de gebruikers, is op zich aantrekkelijk, maar GroenLinks vraagt zich wel af in hoeverre de beoogde onderwijsinstelling studenten zal aantrekken die ook gebruik maken van een dergelijke voorziening en wat is het perspectief wanneer deze studenten niet komen? Minstens zo belangrijk is de wijze waarop er gebouwd gaat worden. Rijswijk is voor een groot deel een stedelijke omgeving en met het beoogde programma wordt dit geïntensiveerd. Daarom is het van groot belang dat juist in dit soort ontwikkelingen er een plaats is voor bomen, planten en dieren. Maak dit uitgangspunt voor het verdere ontwerp van de bebouwing, natuur inclusief en klimaatbestendig. GroenLinks pleit voor biodiversiteit met inheemse soorten in de openbare ruimte, maar ook op het terrein van Kadans. Zorg ervoor dat het groen zorgt voor een uitnodigend klimaat zodat we hittestress zoveel mogelijk kunnen voorkomen. Vanzelfsprekend verwachten wij dat dit een energie neutrale of zelfs energie positieve ontwikkeling wordt. Met een onderzoekscentrum naar geothermie als onderdeel van de campus, zou het toch een gemiste kans zijn als we dit principe van verwarmen niet gebruiken. De ervaring met participatie vanuit de gemeente zijn de afgelopen jaren niet altijd om over naar huis te schrijven, dus we drukken de wethouder dan ook op het hart om omwonenden te blijven betrekken bij het plan, ook tijdens de uitvoering.

De heer Weterings (RB): Om niet het hele forum te gaan herhalen ben ik de andere acht partijen, dus in totaal negen partijen, zeer erkentelijk om goed te kijken wat er speelt in de Plaspoelpolder. Er heel veel contact is geweest met de ondernemers, met de belanghebbenden, met de omwonenden en het is heel fijn om als hoofdongaan binnen de gemeente een amendement te kunnen indienen op het voorstel. Had het hoeven?

Nee. Ik denk, als de wethouder naar aanleiding van de vele fora en de gesprekken met de ondernemers daar, had het niet hoeven. Een kleine aanpassing in het voorstel had deze vergadering waarschijnlijk een uur kunnen inkorten. Maar goed, schijnbaar is het nog steeds zo. Misschien wel een kenmerk om bij het volgende college dit toch anders te gaan doen met andere denkwijzen op deze voorstellen, wat we dus gaan brengen naar de raad toe. Dus bij dezen wil ik ook iedereen complimenteren, de partijen dit hieraan hebben meegewerkt, ontzettend belangrijk, de markeringen voor de bestaande partijen, een CBR, een Sir Winston casino, een hotel en over de parkeerplaats is genoeg gezegd. Ga niet dingen weghalen terwijl je niet weet wat je ervoor terug gaat krijgen. Deelmobiliteit, ja, alleen moet wel, vind ik, ook wel de tijd ervoor zijn. Ik heb nog steeds geen huurbakfietsen gezien of in ieder geval deelsteps in Rijswijk. Dus zolang die niet in vele malen aanwezig zijn, laten we het gewoon lekker houden zoals het is en niet deze ondernemer zwaar gaan benadelen om parkeerplaatsen weg te halen. Dus ik ben iedereen zeer erkentelijk. Ik wil ook even persoonlijk de heer Van der Meij bedanken. Waarschijnlijk is het zijn laatste raadsvergadering. Heel fijn dat hij ook namens Gemeentebelangen Rijswijk dit amendement wilde opstellen. Ronald, bedankt.

De heer Van Enk (CDA): Kessler Park is een toplocatie voor arbeidsintensieve kantoren. Goed bereikbaar met de trein, met de tram en bus. Het is een van de beste werklocaties in de regio en de beste in Rijswijk en daarom is het best even wennen om ook dit voor een deel op te gaan geven voor woningbouw. Maar ik heb mij de afgelopen weken laten overtuigen. De vraag die alleen nog rest voor het CDA is, hebben we deze ontwikkeling boven op Rijswijk Buiten, boven op De Bogaard en boven op het Havenkwartier nog in control? Daarover heb ik nog enige zorgen. Ten eerste, qua ambtelijke begeleiding, en dan heb ik het niet over kwaliteit, even voor de duidelijkheid, ik heb het over kwantiteit. We kunnen als gemeente inhuren tot we een ons wegen en de inhuur een kilo, maar we moet een zekere balans blijven om deskundig opdrachtgever te blijven en zo de ontwikkelaar binnen afspraken te houden. Afspraken en condities die door ons als gemeente vooraf worden ontwikkeld en niet andersom. Ten tweede, qua mobiliteit, veel partijen wijzen al op het parkeren. Wij zien het ruimer: hoe gaan wij hier ons kersverse mobiliteitsplan toepassen? En hoe voorkomen we vooral dat er nog meer verkeersdruk ontstaat vanaf de snelweg en op de Lange Kleiweg waar ook een sportpark en andere nieuwe woonwijken worden gebouwd. Daarover hebben we nog geen oplossing kunnen lezen. Bij het Havenkwartier is dat ook een zorg van ons en daar zijn de toegezegde verkeersmaatregelen na een halfjaar nog steeds niet ingegaan. Ten derde de grondexploitatie. Het Rijswijks gemeentebestuur heeft er met de neus bovenop gestaan toen Shell dit gebied verkocht. Ik begrijp inmiddels dat toen al gedacht werd aan woningbouw. Waarom hebben wij die grond dan destijds niet gekocht? Plek voor woningbouw is zo schaars dat er nu een run is door de beleggers op dat soort locaties. Ook vanuit de Verenigde Staten, heb ik gelezen. Volgens de Haagse Courant kopen Amerikaanse beleggers hier in de regio pakketten van een kwart van de woningen op om ze zo duur te verhuren. Dat is ook de reden dat de gemeente Rijswijk vorige week is gestart met de bouw van 100 gemeentelijke huurwoningen. Vergaande overheidsbemoeienis op voorstel van het CDA, omdat we denken dat de tijd daar om vraagt. De vraag klemt daarom te meer waarom hier niet actief opgetreden, actieve grondpolitiek, dan hadden we de ontwikkeling van Kessler Park makkelijker in de hand gehad. Kan de wethouder dit toelichten? Ten vierde, dit plan voor een campus kan alleen slagen als de toegang en ontsluiting van het NS station met rigoureuze ingrepen aanzienlijk wordt verbeterd. Daar is veel geld voor nodig en dat geld moet wat ons betreft uit de ontwikkeling van deze locatie komen. We gaan niet, zoals er nu staat, als vervolgactie als gemeente straks onze hand ophouden bij ProRail en de vervoerregio, want die kennen ons intussen al. Het kan alleen in combinatie met deze ontwikkeling en de grondexploitatie

van dit terrein gelukkig staan deze punten intussen genoemd in een breed gedragen amendement waar nog veel meer punten in staan en waar ook een zeker compromis in ligt, maar waar ik de heer Van der Meij voor dank, want dat kan ons helpen dit raadsvoorstel mee te ondersteunen. Kan de wethouder toezeggen dat bij de aanneming van dit amendement er voorlopig geen verdere toezeggingen komen aan de projectontwikkelaar en dat hij ook geen verdere verplichtingen aangaat jegens projectontwikkelaar voordat de raad eerst over de antwoorden en oplossingen van voorgaande vier punten is geraadpleegd. Dat waren mijn vragen, dank u wel.

De heer Veerman (D66): Het station is een mooie mobiliteitshub van Rijswijk. Alle vormen van vervoer komen hier namelijk samen, voetgangers, fiets, bus, trein, taxi en ook personenauto. Een belangrijke plek en die wordt in de toekomst nog veel belangrijker. Huidige inwoners van alle nieuwe wijken van Rijswijk, en daar waar we het vanavond over hebben, het Kessler Park. We hopen dat dit ook kan als er straks meer treinen op het station Rijswijk stoppen. Het huidige ontwikkelkader geeft ruimte ontwikkeling van het terrein van de huidige bibliotheek en de parkeergarage. Deze ontwikkeling biedt niet alleen kansen voor de woningbouw, maar voor het gehele stationsgebied. D66 vindt dat er betere en meer voorzieningen moeten komen op het station. Het Stomp principe is in principe een prima uitkomst voor de mobiliteitsproblemen in het gebied aan te passen. Maar hoe concreet zijn de plannen op de bibliotheeklocatie en kan de wethouder ook vertellen, hoe worden de bewoners in een vroeg stadium betrokken bij de ontwikkeling van deze nieuwe plannen? Wij ondersteunen deze mobiliteitsvisie die een positieve rol spelen bij een verdere ontwikkeling van de bedrijven, het vergroenen van het gebied en een mooiere inrichting van de omgeving.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Ook de Partij van de Arbeid vindt het raadsvoorstel een goed kader om verder planvorming op te bouwen. Een menging van wonen, werken, studeren – anderen zeiden het ook al – juist ook de Partij van Arbeid toe zeker in dit gebied. Maar wij hebben nog een paar aandachtspunten die ook wel aansluiten bij wat de heer Wit zei van GroenLinks. Wat betreft de ambitie dat het een groene, duurzame campus moet worden, leg vooral de lat hoog, wethouder. Wij zullen de uitwerking daarvan ook kritisch blijven volgen in de volgende raadsperiode. Ik heb het al eerder gezegd, ik denk bij een presentatie, maar anders is het ook in een forum gezegd door een van mijn collega's, het wordt gewoon, laten we dat constateren, een homogene wijk. Weliswaar ook voor starters, maar in het midden en hogere segment van woningbouw. Ik wil dat toch even vaststellen dat we dat met elkaar ook willen en goedkeuren. Dat vind ik jammer, want de Partij van de Arbeid is, zoals u weet, voor divers heterogene wijken en daar zal hier in het Kessler Park veel minder sprake van zijn gezien de categorieën woningbouw die hier bij elkaar gezet worden. Misschien kan de wethouder daar toch nog heel even op ingaan hoe hij dat ziet. Voorzitter, dan nog over de hoogbouw. Voor de Partij van de Arbeid is hoogbouw geen taboe, maar heeft wel grenzen voor wat betreft de leefbaarheid, zeker ook in combinatie met alle bouwplannen in de Bogaard en de Beatrixlaan. Dus eigenlijk het gebied eromheen, om het Kessler Park. Misschien zou de wethouder daar ook nog heel even een geruststellend woord over kunnen uitspreken, of in ieder geval het beeld schetsen hoe hij dat ziet in combinatie met aangrenzende bouwplannen aan het Kessler Park.

Mevrouw De Man (OR): Zoals u allen heeft kunnen zien, heeft ook Onafhankelijk Rijswijk het amendement van Gemeentebelangen mede ondertekend, dit omdat we in het plan, zoals die ons in eerste instantie werd gepresenteerd, nog steeds wel een aantal dingen zagen die ontbraken. Nou, die zijn met dat amendement absoluut toegevoegd, dus daar zijn we hartstikke blij mee. Dit is ook wel reden om voor ons te zeggen: mocht dit amendement het niet halen, wat mij natuurlijk heel erg stug lijkt, dan zullen wij wel tegen dit plan

stemmen. Er staan namelijk een aantal heel belangrijke zaken in die absoluut meegenomen moeten worden en die het, als het goed is, ook zullen voorkomen dat het plan straksjes weer een beetje, ja, hoe zal ik het zeggen, een soort rommelige ontwikkeling wordt zoals we hier wel eens vaker hebben gezien. Daar wilde ik het eigenlijk bij laten. Ik wens het komende college en de komende raad alvast heel erg veel succes met de uitwerking hiervan.

De heer Braam (BVR): We hebben hier in het forum zeer uitgebreid over gesproken en zoals bekend bij het college waren we vooral erg kritisch op het toch het grote risico wat er aanwezig was op het langzaam maar zeker toch wegwerken van de parkeervoorziening in dat gebied. Nou, zeker met het amendement wat hier ligt, is die onrust voorkomen. Daar durf ik toch wel mijn handen ook voor in het vuur te steken, ik ga er ook vanuit dat een nieuw college, in welke vorm dan ook, zich zal vinden in ieder geval de lijn die nu is ingezet. Ook blijkt dus dat er zo veel draagvlak is voor het amendement wat keurig door de heer Van der Meij is voorbereid. Dus in die zin gaan wij dus daar zeker in mee. Wat ik wel nog wil meegeven is, laten we vooral toch ook voor de wat langere termijn goed uitkijken dat dit gebied niet in een noodtempo wordt veranderd van een bedrijvengebied in een woongebied. Want beter voor Rijswijk is zeker voor wonen en zeker voor uitbreiding omdat we gewoon een super tekort hebben in deze regio voor wonen in het middensegment. Dus in die zin is het wel goed dat er voor allerlei doelgroepen daar wordt ontwikkeld, maar het kan niet zo zijn dat we straks heel veel woningen hebben maar dat vervolgens we heel veel werkloosheid gaan creëren in Rijswijk, want dat betekent uiteindelijk ook werkloosheid en bijstand, dat we als gemeente eerder achteruitlopen dan dat we dus de schouders eronder zetten om weer vooruit te komen. Er moet voldoende werkgelegenheid zijn blijven, dus die vraag die stel ik toch nog even aan de wethouder of hij die waarborg, of hij die kan omarmen zoals Beter voor Rijswijk daartegen aankijkt. Volledige steun ieder geval voor het voorstel, uiteraard met de toevoeging van het amendement.

Mevrouw Mauer (Wij): Voor Wij is het altijd een belangrijk uitgangspunt geweest dat we de bestaande bebouwde omgeving maximaal ontwikkelen en benutten zodat we de leegstand en verpaupering van de reeds bebouwde omgeving zoveel mogelijk terugdringen. Wij zijn dan ook enthousiast over de plannen die hier liggen voor het Kessler Park, een gebied waar startups zich kunnen vestigen en young professionals zich kunnen ontwikkelen. Het is algemeen bekend dat ondernemers hun zorgen geuit hebben over de openbare parkeerplekken die mogelijk verwijderd zouden worden. Nou zijn wij absoluut niet tegen de plannen in het mobiliteitsprogramma, wij vinden het een mooie ambitie, maar daar moeten we in de loop van de jaren wel naartoe werken. Het is nu nog veel te vroeg om alle openbare parkeerplekken rigoureus te verwijderen. Nou, participatieproces, daar waren ook zorgen over. Dat ging tot op heden is dat nog niet helemaal lekker van de grond gekomen en om die reden dienen wij dan ook, tekenen wij ook mee met het amendement van GBR. Ja, wij vinden het belangrijk dat je in Rijswijk prettig kunt wonen, werken, recreëren en dat er ook diverse woningen zijn voor verschillende doelgroepen en deze gebiedsontwikkeling die draagt daar dan ook zeker een grote steen aan bij en wij kijken verder uit naar de verdere ontwikkeling van het Kessler Park.

De heer Krumeich (fractie Krumeich): Ik wil even reageren, ik haal een stuk er uit, het belangrijkste stuk, wat mij betreft, van de hele visie. Een visie was, zonder het amendement, een toekomstvisie, iets echt in de toekomst, een groene campus, daar heb ik allemaal ideeën bij. En onze negen parkeervriendjes die reageren daarop. Ik zie in die visie echt geen oude trekschuiten of postkoetsen, geen stalen rossen dus ook. Dus als je in de toekomst kijkt, moet je echt een prikkel hebben vanuit de gemeente van joh, hoe stel je dat dan voor? Dat

is de visie en we blijven hangen in die gare auto's. We krijgen een verkeersinfarct, die zit er aan te komen. Natuurlijk hebben die ondernemers een probleem en daar ga ik ook mee in de bocht dat we die tijdelijk gewoon inderdaad die ruimte geven, maar formuleer nou de essentie van die visie, dat ook ondernemers die prikkel meekrijgen vanuit de gemeente van joh, als je gaat ondernemen in de toekomst, doe dat dan eens op een mobiliteitsverantwoorde manier. Ga daar eens over nadenken. Op een gegeven ogenblik ben je een ouderwetse ondernemer als je in de postkoets blijft komen. Dus dat wil ik meegeven. Ik ben dus mordicus tegen de negen indieners van die amendementen en ik wil lekker bij die visie zo blijven.

De voorzitter: Goed, ik sluit hierbij de eerste termijn van de raad af. Ik geef het woord aan het college, wethouder Van der Laar.

Wethouder Van der Laar: Dank u wel allemaal voor de vragen en ook voor het meedenken de afgelopen maanden waar we natuurlijk de toekomstvisies Plaspoelpolder en het addendum al hadden maar ook specifiek over het Kessler Park begonnen met een informele bijeenkomst over alle problemen daar, de leegstand en de vraagstukken en de opgaven hoe we daar mee om moesten gaan tot en met de uitgebreide behandeling in het forum onlangs, waar een aantal van u ook aan heeft gerefereerd. Dat heeft het voorstel, denk ik, met het amendement ook sterker gemaakt. Waarlangs ik de beantwoording ook zal voeren. Dank voor de steun, Gemeentebelangen, en ook voor het schrijven van het amendement waar u zoveel mensen achter u heeft weten te scharen en de heer Van der Meij, dank, VVD ook voor het betoog over de campusontwikkeling in het forum. De vragen van GroenLinks, onder andere het STOMP principe. Daar kan je je dus alles bij voorstellen wat ook allemaal is besproken bij de behandeling van de mobiliteitsvisie. Daar staan een aantal dingen ook natuurlijk in het raadsvoorstel zelf en in de bijlage van het ontwikkelkader van deelmobiliteit tot en met de belangrijke verbindingen die gelegd moeten worden met het station als centraal punt, als mobiliteitshub van Rijswijk. Ook vanuit de andere kant, vanuit het Havenkwartier bijvoorbeeld, wordt er rekening gehouden met de goede fietsverbindingen, maar daarvan zegt u, terecht, en daar roept het amendement ook voor op, dat nader uit te werken. Hoe ziet die nieuwe mobiliteitsvisie die u heeft vastgesteld er nou uit in de praktijk in dit gebied die gekenmerkt wordt door zo'n beetje alle vervoersmobiliteiten die je je maar kunt voorstellen. Dus dat wordt nader uitgewerkt en dat wordt inderdaad in die nieuwe raad toegezonden. Dan de campus, waar ook mevrouw Van Nunen vragen over stelde, welke studenten komen daar nou en zijn dat nou studenten die hier ook een betekenis gaan hebben of dat ze hier onderwijs volgen. Nou, de studenten die hier wonen, daar zijn allerlei onderzoeken over wat de betekenis van een student is. Die geeft in de regel veel uit, ook vaak in de horeca. Nou, dat is sowieso goed voor Rijswijk. Maar waar ze studeren, dat is nog een vraag. We hebben nu een samenwerking met Delft en we worden daar begeleid met de Stichting Huisvesting Studenten juist om te kijken van, hoe moet die studentenhuysvesting eruit komen te zien en wie kan daar komen en hoe zien die verbindingen eruit? Dat is Delft. Den Haag heeft daar ook interesse in. Maar het mooiste zou zijn als het Rijswijkse studenten zijn, Rijswijkse scholen en we krijgen mogelijk het ROC Mondriaan en de vraag is of deze mensen ook zelfstandig wonen. Dus dat is nog iets wat uitgezocht moet worden, maar dat er een behoefte aan is en dat we in ieder geval een, daar is het plan op gericht, dat er een dynamiek ontstaat op die plek waar deze doelgroep zich thuis voelt en die ook bijdragen aan de uitstraling, het imago en de signatuur, zou ik bijna willen zeggen, van het gebied. Groen en natuur, een van de uitgangspunten zou dat genomen moeten worden, zei de heer Wit. Dat is het geval in de bouwstenen. Punt 7 is ook living lab voor energietransitie en punt 6 is groen en natuur. Maar dat moeten we daadwerkelijk ook bij de openbare inrichting waar zien te

maken en de projectontwikkelaars op hun beurt bij het natuur inclusief bouwen en het gebruik maken van groene of bruine daken, et cetera. Dus de proof zit hem in de pudding, zoals dat geloof ik heet. En u ziet bijvoorbeeld, dan treedt de parallel met het Boogaard Stadscentrum waar het ontwerp voor de buitenruimte na het ontwikkelkader tot stand is gekomen en dat is een heel groen gebied geworden, althans, wat betreft het schetsontwerp wat nog nader besloten moet worden ten aanzien van de financiering. Participatie, daar roept het amendement ook toe op, maar dat staat als een paal boven water dat dat groen moet gebeuren. De heer Veerman die vraagt daar ook naar, ook naar de situatie hoe concreet, want er zijn dus een aantal zeer concrete plannen, hebben het over het Kessler PAAR maar ook de gebouwen van het IND, de bibliotheeklocatie daar is geen projectontwikkelaar mee bezig, maar daar hebben de stedenbouwkundigen gekeken van als we nou, ook in de woorden van mevrouw Mauer, de ruimte die we binnenstedelijk hebben zo goed mogelijk willen benutten, waar is dan ... En woningen willen realiseren, waar is dan die ruimte en dan zou je dus daar ruimte vinden, maar daar zijn nog geen concrete plannen voor. Op het moment dat daar iemand aan de slag wil gaan, dan moeten van af het begin af aan inwoners worden betrokken en de ondernemers en de andere stakeholders in het gebied. Het CDA geeft terecht aan, dit is een toplocatie, niet alleen in Rijswijk, maar ook in de regio, daarom hebben ook andere gemeenten meegedacht over, wat is daar de betekenis van dit gebied, de economische betekenis ook. Er is onderzoek gedaan onlangs, dat wordt ongetwijfeld nog naar u toegezonden, wat de waarde is, economisch van de Plaspoelpolder. Dat zit in meer dan tweeënhalf miljard aan besteed vermogen en dat is dus een heel belangrijk gebied in de kennisinfrastructuur, om het pretentius te zeggen, van Leiden tot aan Delft en die potentie moeten we eruit halen en die zit er nu niet in omdat het allemaal, die halen we er nu niet uit omdat het allemaal leegstand is, er moet iets gebeuren en daar nemen we vanavond de eerste stap of de volgende stap toe. U vraagt heel terecht, zijn we in control of hebben we genoeg kwantitatieve capaciteit? Nou, kwalitatief, dat interpreteer ik dan maar even als een compliment voor iedereen die of nu meeluistert, dat dat goed in orde is, maar hebben we ook kwantitatief genoeg? Dat is een heel terechte vraag, drie punten daarop. We zijn bezig met een programma stadsontwikkeling, daar zal u middels een raadsinformatiebrief nog van op de hoogte worden gesteld. Dat is een studie naar alle ontwikkelingen in Rijswijk en de gevolgen daarvan. Dus voor het verkeer, voor de bouwontwikkeling, voor natuur, klimaat en waar knelpunten ontstaan en welke maatregelen we vanuit beleid daaraan toevoegen. Dan kan je heel goed zien waar de maatregelen nodig zijn, dus dat is een analyse van de stad op stadsniveau. En om focus te leggen daar waar de problemen ontstaan. Dat is het eerste punt. Het tweede punt is, we zijn op dit moment hebben we een tender uitgeschreven, of misschien is die al gegund, om een onderzoek te doen naar de capaciteit in het fysieke domein in relatie tot onze ambities. Dat is een vervolgonderzoek op het vorig onderzoek, maar nu specifiek over dat fysieke domein en hopelijk krijgen we dat nog voor de verkiezingen zodat de nieuwe raad en de nieuwe coalitie kan kijken, en dat is het derde punt, daar wordt een goed overdrachtdossier geschreven, wat is de projectenlijst en hoe gaan we dat doen? Wat kan binnen het bestaande budget, moeten dan keuzes gaan maken of moeten we het budget verhogen als dat uit het onderzoek blijkt? Dus dat zijn drie punten waar serieus wordt gekeken naar de capaciteit van het fysieke domein. Het tweede punt was de mobiliteit, we moeten de kersverse fysieke toepassen. Dat ben ik helemaal met u eens en dat wordt ook opgeroepen in het amendement. De grondexploitatie, waarom hebben we het niet zelf gekocht? Ja, dat is wel overwogen, maar dat was eigenlijk al heel snel van tafel, ook in het vorige college, omdat er een beleid was, en nog steeds eigenlijk, van geen actieve grondpolitiek. Rijswijk Buiten daargelaten. Ik merk wel vaker dat dat een vraagstuk is, moeten we misschien wel actieve grondpolitiek vanuit het stadhuis gaan voeren? Dat is misschien ook een discussiepunt voor een nieuwe coalitievorming. Dus dat

was eigenlijk vrij snel van tafel, ook met Rijswijk Buiten op de balans, vier jaar geleden. Die zag er anders uit dan die er nu uitziet en het onderhoud per jaar van de 60.000 m² Shell is ongelooflijk hoge kosten en toen is beoordeeld van, laten we dat aan de markt over, om dat te ontwikkelen en niet aan de overheid. Het NS station en het stationsgebied. Idealiter dragen de projectontwikkelaars daaraan mee. Het amendement roept ook op tot een kostenverhaal, de projectontwikkelaars die kunnen maar voor ten dele bijdragen aan het station zelf, maar er zal ook juridisch naar worden gekeken dat wij zoveel mogelijk eigenlijk uit de markt ophalen om in die ontwikkeling te steken, maar dan kan er een bepaald gedeelte toegerekend worden aan degene die daar profijt van hebben, en wat betreft het station, heeft heel Rijswijk daar profijt aan dus dat kan je niet aan één iemand toerekenen. De vragen van D66 heb ik daarmee ook beantwoord ten aanzien van de concreetheid van de plannen. Er is dus geen projectontwikkelaar en de bewoners moeten betrokken worden op het moment dat daar iets gebeurt. PvdA heb ik, geloof ik, ook de vragen beantwoord ten aanzien van de duurzame groene campus. Ten aanzien van de plannen die ernaast zijn hebben we gezegd, dan kijk ik direct naar de broodfabriek waarvan we mogelijk vanavond dus kunnen besluiten, dat moet qua uitgangspunten eenzelfde soort gebied worden waarbij parkeren belangrijke ruimtevragen, een groot vraagstuk, daar ook zal zijn. En aan de kant van het middengebied, dus aan de andere kant van de Volmerlaan, daarvan, en dan ga ik ook naar de heer Braam, hebben wij gezegd, daar mag geen wonen komen. Dus daarom hebben we ook naar aanleiding van de actualisatie van de woonvisie alle vastgoedeigenaren een brief geschreven die dachten dat ze daar nog, die gewoon zaten te wachten totdat ze konden transformeren, u mag niet transformeren, daar gaan we niet aan meewerken, dat blijft exclusief bedrijven. Dus daar, mevrouw Van Nunen, zullen ook geen ontwikkelingen plaatsvinden. Dan over de diversiteit van de doelgroep. Op geaggregeerd niveau, als ik gewoon naar Rijswijk in zijn geheel kijk, zie ik verschillende ontwikkelingen gaande. Dan zie ik gezinnen in Rijswijk Buiten, zie ik in De Boogaard ook, mogelijk kunnen daar ook gezinnen komen, maar er komen ook vooral veel appartementen, seniorenwoningen ook. Sommige deels zelfs beschermd wonen en in het Havenkwartier is ook een heel gemixt gebied omdat daarin de Havenstraatjes al heel veel sociale woningbouw is. Daar heeft u van gezegd, dat zou je eigenlijk ook wat gemengder moeten worden. Maar dan ontstaat hier toch een gebied wat we eigenlijk nog niet hebben, en dat campusgedachte, het is maar een naam, maar waar toch een heel jonge doelgroep met studio's die ook een lagere prijs zullen hebben en misschien zelfs wel lager dan die midden huur. Dus hoger segment, noemde u nog, dat zie ik niet zo snel landen in dat Kessler Park. Dan dus ten aanzien van de diversiteit en daarin volgen we eigenlijk de woonvisie die u actualisatie onlangs van heeft vastgesteld. OR dank voor de steun en duidelijk dat u het gemis terugziet in het amendement. BVR, handen voor in het vuur te steken, dat hoor ik graag en ik hoop ook dat u daarmee de waarborg ziet met hetgeen wat ik daarover zeg, maar ook wat we gewoon verankerd hebben in het beleid, dat er ruimte voor bedrijven moet blijven en. Vandaag is er een persbericht uitgegaan over het woonwerkakkoord met de provincie. Ik weet niet, u heeft een warm hart voor de provincie en de provincie is daarin echt de hoeder van de ruimte voor bedrijvigheid. Daar hebben we soms als gemeente wat last van, maar ik denk in die zin dat er de provincie een heel belangrijke taak heeft om die bedrijventerreinen en de ruimte voor werkgelegenheid en dus voor banen en tegen werkloosheid, een heel goede taak hebben. Waar we dus afspraken over hebben gemaakt in het woonwerk, nogmaals. Wij, dank, heb ik al gerefereerd aan het benutten, maximaal inderdaad, van de ruimte en de startups en de young professionals die zijn van harte welkom in Rijswijk. Dan besluit ik met de toekomstvisie van de heer Krumeich. We moeten inderdaad die mobiliteitsvisie in de praktijk gaan brengen en daar is het nog maar de vraag of daar de postkoets inderdaad bij hoort. De ondernemers, en daar roep ik hen ook toe op, moeten ook mee met die mobiliteitsvisie, maar dat zijn meer de woorden van de heer Keus ook,

dus dat wij samen dat in de praktijk moeten gaan brengen en daar horen ondernemers bij. Tot zover mijn beantwoording in eerste termijn.

De voorzitter: Goed, volgens mij heeft het college geen bezwaar tegen het amendement, zo proef ik uw bijdrage en dat geeft dan ook helderheid. We gaan naar de tweede termijn. Ik weet niet of er veel behoefte is aan woordvoering. U bent op al uw vragen wel bediend? Ik zie in ieder geval mijnheer Van Enk en mijnheer Van der Meij en mevrouw Van Nunen. Dan ga ik toch maar even de volgorde van het lijstje af.

De heer Van der Meij (GBR): Ik heb eigenlijk niet zozeer de behoefte om te reageren op de wethouder, want die heeft wat dat betreft een goede reactie gegeven op het amendement en vragen die gesteld zijn. Ik wil graag de tweede termijn gebruiken om te reageren op de inbreng van de heer Krumeich in eerste termijn, alsof het amendement alleen maar over de parkeerplaatsen zou gaan. Ik denk dat daarmee aan het amendement tekort wordt gedaan, want het spreekt over zoveel meer. Het spreekt over het uitwerken van een mobiliteitsvisie waar we als raad de vinger aan de pols willen houden. Het praat ook over de participatie waar we de vinger aan de pols willen houden. En ja, ook over de parkeerplaatsen, ook omdat er een aantal daar zorgen over hebben gehad en dat expliciet wilden vastleggen in een amendement. Wat dat betreft wil ik de heer Krumeich toch oproepen, steun het amendement gewoon met ons. Uw belangen of uw vraagstukken worden er ook wel degelijk mee bediend, maar daarmee ook rekenschap geven met de zorgen die ook bij andere partijen leven.

De heer Wit (GL): Wethouder bedankt ook voor het mooie betoog. U refereert aan Stadscentrum Bogaard met betrekking tot de invulling van natuur inclusief bouwen en groen. Dit betreft echter, zoals u zelf ook aangeeft, een schetsontwerp. Het gezegde is de proof of the pudding is in the eating, dus eigenlijk weten we pas of deze mooie woorden uitkomen wanneer we hebben opgeleverd. Ik zie de uitgangspunten toch liever opgesteld, goed opgesteld, zodat we weten wat we krijgen. Ik wil toch nog even op het amendement reageren. GroenLinks kan zich best vinden in de oproep om de participatie te borgen, maar ja, wat betreft parkeren, op het moment dat wij de ondernemers eigenlijk de macht geven om, de macht vind ik een beetje een vervelend woord, maar de mogelijkheid geven om alle voorstellen die gedaan worden, naast zich neer te leggen, mocht dat hen niet bevallen, dan zit je dus tot in lengte der dagen vast aan deze parkeerplaatsen en de vraag is of dat de bedoeling is. Dus dat is ook een van de redenen waarom wij zeker niet mee zullen tekenen. Nogmaals, er staan onderdelen in die ons wel bevallen maar daarom kunnen wij in ieder geval niet voor het amendement stemmen.

De heer Van Enk (CDA): Ja, om even bij dat laatste aan te knopen. Ik zei net al tussen neus en lippen door, het amendement is ook een soort compromis. Kijk, ons spreekt die punten van die parkeerplaatsen op deze manier ook niet erg aan, net als de heer Wit, maar wij vinden andere elementen zo belangrijk dat we het amendement wel steunen. Ik dank de wethouder overigens voor zijn uitvoerig betoog over de punten die ik heb genoemd en hoe hij van wens is die al verder uit te werken. Dat geeft wat meer vertrouwen. Maar we zullen het ook moeten gaan zien met elkaar en dat moeten we gaan zien voordat we in de fase van de bestemmingsplanwijziging komen. Dat vinden we zo belangrijk in het amendement, dat er staat dat de raad in aanloop naar de publiekrechtelijke procedures gekoppeld aan de anterieure overeenkomst en bestemmingsplan nog nadere besluiten wenst te nemen. Bijvoorbeeld over die financiële achtergronden en de vraag van wat dan wel of niet kan worden toegerekend aan deze bouwplot in dat stationsgebied. Dat is ook

goed om de onderhandelingspositie van het volgend college strak te houden, ik denk dat dat nodig is. Dus graag, daar had de wethouder nog geen antwoord op gegeven, maar graag ook de toezegging dat er dus voordien, voor die nadere besluiten, geen verdere verplichtingen worden aangegaan om met het stuk wat hier vandaag ligt. En wat betreft de actieve grondpolitiek, ik snap het antwoord. Ik snap dat de wethouder zegt, vier jaar geleden, toen we de bestuurlijke overeenkomst met de Shell hadden, was er nog geen reden om dat zelf over te nemen, dat gebied. Zeker gelet op onderhoudskosten, dat begrijp ik. De deal met Kadans is in 2019 gemaakt, las ik in de stukken. Dat is nog vrij kort geleden en ik denk dat als we vooruit hadden gezien, op dat moment, dat we hadden kunnen weten dat het niet alleen profijtelijk voor het publiek belang, maar ook eigenlijk wel behoorlijk nodig zou kunnen zijn geweest om te zeggen, laten we dan, als we nu zeker weten dat we de woningen gaan bouwen, het gebied zelf gaan ontwikkelen. Maar ik ben het met de wethouder eens dat we daar in een komende collegeperiode opnieuw beleid op moeten gaan maken.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Ja, voorzitter, dank u en dank aan de wethouder die een toch wel subjectief gekleurd antwoord geeft op mijn vragen over diversiteit van de diverse wijken. Diversiteit van diverse wijken, van de verschillende wijken in Rijswijk en natuurlijk in het Havenkwartier, wethouder, sociale woningbouw in meerderheid tegengehouden ondanks een amendement van onder andere mijn fractie we in De Bogaard bepaald met elkaar dat er geen sociale woningbouw komt, maar ik ben dus, laten we daar eerlijk over zijn, zo divers zijn onze wijken in Rijswijk niet. Rijswijk Buiten dan nog wel en Te Werve ook. Maar ik werd een beetje getriggerd door een uitspraak van de wethouder in antwoord op mijn vraag. U zei, het is mogelijk dat we onder de 800 euro gaan bouwen in het Kessler Park. Ik wil daar graag wel een duidelijker antwoord op. Is het uw ambitie, wethouder, of college, om daar ook gevolg aan te geven? Ik hoor daar graag een helderder antwoord op.

De heer Braam (BVR): Allereerst ook bedankt in de richting van de wethouder voor de reactie in eerste termijn. Fijn om in ieder geval ook uit zijn mond nog nadrukkelijk te horen dat de bedrijvigheid goed in beeld is, want u zult ook begrijpen dat het niet alleen gaat om in eerste instantie Rijswijk, maar ook om de regio en leden van Provinciale Staten die kijken natuurlijk over de schouders van ons mee. Dat is niet onbelangrijk dat we daar zeer goed rekening mee houden. Ja, de enige echte zorg die er feitelijk nog blijft en dat werd ook al uitgesproken, dat is natuurlijk toch die fuik waar iedereen in gejaagd wordt op het moment dat ze de Plaspoelpolder en Rijswijk verder in willen rijden, dat blijft natuurlijk altijd nog wel een aandachtspuntje. Maar ik denk dat daar ook wel interessante oplossingen voor zijn. Maar goed, dat is meer detailgeneuzel noem ik dat dan maar even. Ja, nogmaals, eerste termijn heb ik het eigenlijk al aangegeven, steun voor het amendement, steun voor het voorstel en dat is in ieder geval Beter voor Rijswijk.

De heer Krumeich (Fractie Krumeich): Ja, ik wil nog heel eventjes reageren op de reactie van mijnheer Van der Meij op mij. Ja, dat is best wel een discussie van het glas is half vol, half leeg. Ik heb echt wel naar het amendement gekeken en de andere punten gezien. Daar ben ik ook wel gevoelig voor. De hele focus, ook in die forumdiscussies, ook in die presentatie, die gaat heel snel in de hele raad richting een paar parkeerplekken. Dat is ook mijn reactie, terwijl ik wil vol blijven houden, ook in mijn bijdrage van daarnet, van nee, wil je alsjeblieft die prikkel blijven uitzenden, die toekomstprikkel. Dat betekent niet dat ik heel ver van het idee afsta, want ik heb aan het eind van mijn bijdrage ook gezegd van ja, voor de huidige ondernemers moet je echt op de korte termijn best wel wat doen, die moeten de gedachte meekrijgen van joh, we doen iets goeds voor u, maar in de toekomst gaat dat er echt wel van af. Dus het is een redenatie van boven naar

beneden of van beneden naar boven en mijn punt is vooral, ja, kijk nou alsjeblieft groen en in die campusgedachte naar de toekomst toe en focus niet alleen op dat parkeren. Dus ik, zonder hard of lelijk te moeten samenvatten, nee, ik blijf gewoon bij mijn punt, ik ga dat amendement inderdaad niet steunen om die reden.

De voorzitter: Goed, u bent uitgesproken. Zijn er nog anderen die het woord willen voeren in deze tweede termijn? Zo niet, dan gaat het woord naar het college. Wethouder Van der Laar.

Wethouder Van der Laar: Ja, dank u wel. Ik ben even naar de concrete vragen aan het kijken en ik zie dan mevrouw Van Nunen onder de achthonderd euro. Dat bedrag heb ik niet genoemd, maar wel die strekking. U heeft daar gelijk, dit wordt allemaal vrije sector. Dus dan kan je daar een discussie over voeren of dat divers is, ja of nee, maar er zijn, er worden ook studio's gemaakt en daar weten we nu nog niet van, op het moment dat die gerealiseerd zijn, wat daar de prijs van wordt. Maar als je nou bijvoorbeeld kijkt naar een ontwikkelaar als Bouwhuis voor de transformatie, wat die eerder heeft gedaan bij de Robijn zijn er ook studio's bij die goedkoper zijn dan dat. Maar die worden niet via het sociale Woningnet verhuurd en dat zijn er ook niet enorm veel in aantal. Ik zie daar wel een interruptie, voorzitter.

Mevrouw Van Nunen (PvdA, ter interruptie): Ja, voorzitter, mijn zoon woont ook op een kamer van ongeveer pakweg 25 m² voor, wat zal het zijn, vier, vijfhonderd euro. Dat is dus ook sociale woningbouw, in uw optiek. Maar we hebben het natuurlijk niet over studio's waar je echt kunt spreken over een multifunctionele invulling voor verschillende doelgroepen. Dat stelt niet zoveel voor. Studio's die klein zijn voor een bedrag onder de 750 euro? Ik weet dat het college die graag bij de sociale woningbouw optelt.

Wethouder Van der Laar: Voorzitter, dan vervolg ik het woord, weer met uw goedvinden. Dan de verdere verplichtingen. Ik hoor heel duidelijk uw boodschap en waar het amendement ook toe oproept. Voordat wij afspraken maken over de kosten die wij doorrekenen aan de projectontwikkelaars, dan moeten we dus weten welke kosten dat zijn en dan moeten we goed onderbouwd hebben hoe de openbare inrichting er uit ziet, hoe het mobiliteitsplan er uit ziet en voor die tijd ... Dat moeten we duidelijk hebben voordat we verdere contracten kunnen afsluiten, dus voor de bestemmingsplanwijzigingen ook naar de raad toe gaan. Voor de kruimelgevallen kan dat mogelijk anders zijn, maar we moeten voor alle projecten aan de voorkant weten wat de kosten zijn die we gaan doorrekenen. Dus dat is een heldere oproep. Voorzitter, dan heb ik hier geen vragen staan.

De voorzitter: Goed, met uw welnemen sluit ik dan deze termijn af. **Gaan we over tot besluitvorming.** We hebben een amendement waar we over moeten besluiten en een raadsvoorstel. Eerst het amendement. Zijn daar stemverklaringen bij? Die was duidelijk genoeg. Wil men een stemming? Wat ik heb geconstateerd dat is dat de fractie van GroenLinks en de fractie Krumeich tegen zijn, dus dat zijn zes stemmen tegen, en volgens mij 24 voor. Gaat u akkoord met deze uitslag? **Dan is het amendement aangenomen.** Hetzelfde geldt voor het voorstel als zodanig. Zijn daar stemverklaringen bij te geven nog? Zie ik niet. U was helder in uw termijn. Ja, als ik dan de verhouding zie, is dat dezelfde verhouding. Wacht even. Mijnheer Wit wil een stemverklaring afleggen. Mijnheer Wit, gaat uw gang.

De heer Wit (GL): Nou, even een korte, om even voor mij duidelijk te krijgen. We zijn tegen het amendement, maar we zijn wel degelijk voor het raadsvoorstel an sich. Dus dat dat niet verkeerd in de stukken komt.

De heer Massaar: Krumeich ook.

De voorzitter: Mijnheer Krumeich, bent u ook voor het voorstel?

De heer Krumeich (fractie Krumeich): Ja, ik volg die gedachte van mijnheer Wit.

De voorzitter: **Dan zijn we unaniem.** Dat is mooi van de raad. **Dan is het voorstel aangenomen.**

15.a Raadsvoorstel Intentieverklaring MIRT-verkenning bereikbaarheid CID Binckhorst (22-003) doet door

De voorzitter: Dan ga ik naar het volgende agendapunt, dat is het raadsvoorstel intentieverklaring MIRT-verkenning en dat gaat over de Binckhorst. We hebben drie amendementen in de ring.

Mevrouw Alberts (GL): Bij ruimtelijke ontwikkelingen staan, wat GroenLinks betreft, de effecten op de luchtkwaliteit, woonomgeving en leefbaarheid voor op. In de CID Binckhorst komen 25.000 nieuwe woningen. Woningen die zeer welkom zijn in de huidige woningcrisis. Niet zo gek dat partijen daarom regionaal, en het liefst gezamenlijk kijken hoe er een goede, hoogwaardige openbaar vervoer verbinding met dit gebied kan komen. Maar bekijken we de ontwikkelingen alleen vanuit bereikbaarheid, dan doen we onszelf, Rijswijk, tekort. Dat geldt voor alle mogelijke trajecten van de HOV verbinding die de revue zijn gepasseerd en in het bijzonder voor de Geestbrugweg. Herinrichting is noodzakelijk, maar in de onlangs gehouden presentatie van APPM gaat men uit van de huidige situatie met dezelfde functionaliteit. De sprekers refereerden er al even aan. De tram of bus erdoorheen drukken zonder leefbaarheidsvoorwaarden in acht te nemen, met alle gevolgen van dien. Het past simpelweg niet om én hoogwaardig openbaar vervoer én autoverkeer in twee richtingen door de Geestbrugweg te laten gaan en laten parkeren. Dat zorgt voor een onbewoonbare straat. Herinrichting van de Geestbrugweg met minder autoverkeer, alleen bestemmingsverkeer is noodzakelijk, denk aan eenrichtingsverkeer, een fietsstraat of helemaal afsluiten voor auto's. Daarom hebben we samen met de Partij van de Arbeid een amendement ingediend op de Rijswijkse aandachtspunten en belangen in de intentieverklaringen. Daarmee voegen we het Stomp principe toe dat prioriteit geeft aan de verschillende mobiliteitsvormen, stappen, trappen, openbaar vervoer, mobility as a service en privé auto. Dat sluit aan bij het mobiliteitsprogramma 2040 dat we afgelopen december hebben vastgesteld. Verbeteren van de leefbaarheid staat voorop. Als dat niet mogelijk blijkt te zijn, dan is buiten om het enige alternatief. Dan moet de tram of bus maar via de Rotterdamsebaan. De Broekslootkade is voor GroenLinks geen alternatief. We hebben daarom een amendement ingediend om dit uit de Rijswijkse aandachtspunten en belangen te halen. Er moet een te hoge prijs worden betaald voor een HOV verbinding over dit traject, zowel financieel als dat het ten koste gaat van de leefbaarheid en ecologische waarden. Het toch meenemen van de Broekslootkade ondanks dat het negatief uit de voorstudie kwam, heeft tot nu toe alleen maar tot onrust geleid. Door daarnaast in te zetten op het tracé over de Neherkade, de variant Mercuriusweg Rijswijkseweg, die ook negatief uit de voorstudie kwam, lopen wel het risico dat daarmee de kans voor de Geestbrugweg verder uit het beeld raakt. Dat daarmee weer een onderzoek komt naar hoe de OV verbinding door de huidige situatie gedrukt kan worden. Het is belangrijk om als gemeente te weten wat je zelf met een gebied wilt zodat je ontwikkelingen van andere gemeenten in perspectief kan plaatsen en kan toetsen in hoeverre dit bij de visie van Rijswijk past. Dat leefbaarheidsvoorwaarden bovenaan staan in de Rijswijkse aandachtspunten en belangen in de intentieverklaring. We verzoeken de wethouder, via u, voorzitter, om dat niet alleen tekstueel

te verwoorden, maar om ook te visualiseren, met bijvoorbeeld een artistieke impressie, hoe de Geestbrugweg eruit zou kunnen gaan zien als we de kans aangrijpen om met herinrichting echt iets aan de leefbaarheid, vergroening en verkeersveiligheid te doen. Zodat alle partijen, ministeries, provincies, MRDH, Den Haag, Leidschendam-Voorburg en onze inwoners, een beeld hebben bij de visie van Rijswijk. Graag een reactie. Voorzitter, de mogelijke komst van een tram of bus over de Geestbrugweg kan een kans zijn om met herinrichting leefbaarheid voorop te zetten zodat het in de omgeving van Oud Rijswijk, Cromvliet en Leeuwendaal straks nog prettiger wonen, winkelen en verblijven is. Laten we als raad daar vanavond een stap voor zetten.

De heer Van der Meij (GBR): Voorzitter, ik wil beginnen met stil te staan bij het instrument intentieverklaring wat nu als eerste voor ligt met het raadsvoorstel. De regio waar Rijswijk onderdeel van uitmaakt, ziet zich geconfronteerd met nogal wat mobiliteitsvraagstukken die samenhangen met woonopgaves, in CID Binckhorst bijvoorbeeld, maar ook aan de zijde van de Beatrixlaan en omgeving. Vraagstukken die regionaal overleg en regionaal afstemming met zich meebrengen, iets wat we als Rijswijk niet alleen kunnen doen respectievelijk iets wat andere gemeentes ook niet op individuele basis kunnen doen. Ten aanzien van de CID Binckhorst is er al een hoop gesproken en een hoop gedaan in de afgelopen periode. De betrokkenheid van Rijswijk in het afgelopen proces spreekt boekdelen, daar kan je een hoop van vinden, maar ja, feit is dat er studies plaatsvinden, dat er gesprekken plaatsvinden, dat er bewonersconsultatie plaatsvinden en ik denk dat nu ook het momentum is op het snijvlak van oud bestuur, ouderraad, oud college, tussen aanhalingstekens, naar de nieuwe raad, nieuw college, om dat momentum te mankeren en dat mankeren doen we met elkaar in een intentieverklaring. Een intentieverklaring die niet juridisch bindend is maar die wel Rijswijk in de gelegenheid stelt om een level playing partner te zijn ten opzichte van de andere gemeentes. Niet achterop lopen maar dat wij aan tafel komen, formeel ook aan tafel komen en ja, dat we ook met elkaar ook op een gelijkwaardig niveau een gesprek kunnen aangaan met de omliggende gemeentes. Niet alleen in dit dossier maar ook in andere dossiers de huidige wethouder verkeer en vervoer is erin geslaagd om niet alleen het te laten bij een algemene intentieverklaring, maar ook de nodige inbreng, input te leveren, als onderdeel, als bijlage bij de intentieverklaring voor wat betreft de Rijswijkse aandachtspunten. Daarin is in ieder geval opgenomen de zinsnede dat wij ook een aantal dossiers hebben, waaronder de Beatrixlaan, waar we graag in regionaal verband in een level playing field met partijen over van gedachten willen wisselen. Voorts wordt er nauw stilgestaan in het raadsvoorstel beide tracés die onderzocht worden op Rijswijks grondgebied, waaronder met name de Geestbrugweg en de Broekslootkade. Wij uiten in het dossier onze zorgen ten aanzien van die Broekslootkade en de Geestbrugweg en die zijn wat ons betreft goed verwoord. Edoch, wij vinden het belangrijk dat in aanloop naar welke keuze dan ook, er een goede nut en noodzaak afweging plaatsvindt in de volgorde der dingen. Dus nu niet uitspreken van als het de Geestbrugweg wordt, dan moet het aan die en die voorwaarde voldoen. Nee, er moet eerst begonnen worden met een goede nut en noodzaak afweging waarbij ook de tracés die in een eerder traject zijn afgevallen, de Rotterdamse baan, zo noem ik hem maar, de Boogiewoogietunnel vind ik een wat vervelend woord, maar ook de Neherkade-variant weer terug op tafel komen, ook die informatie moet op zijn merites beoordeeld worden in uiteindelijk een goede nut en noodzaak bepaling. Voorts constateren we, en dat constateren we ook, dat hebben we ook opgeschreven in ons amendement wat Gemeentebelangen indient samen met Beter voor Rijswijk, D66 Rijswijk en CDA Rijswijk, dat er het een en ander moet gebeuren onafhankelijk van welke variant je ook kiest, met het doorgaande verkeer wat nu nog steeds richting Den Haag onder andere de Geestbrugweg maar daarvoor ook de Haagweg belast.

Wij vinden dat daar nu drastische maatregelen voor genomen moeten worden, vooruitlopend op welke tracékeuze je ook neemt, dat het verkeer de routes neemt, het autoverkeer de routes neemt ten opzichte van de routes die daarvoor aangelegd zijn. Niet de oude routes blijven volgen maar dat er maatregelen worden genomen, fysieke maatregelen, verkeersmaatregelen worden genomen om optimaler die Rotterdamse banen te gebruiken. Wij vinden het daarom ook van belang om het nu voorliggende voorstel, raadsvoorstel te amenderen door de bijlage bij de intentieverklaring, de aandachtspunten en belangen van Rijswijk in de intentieverklaring MIRT verkenning, bereikbaarheid CID Binckhorst aan te vullen met een aantal teksten, ik lees dat voor. De twee in de verkenning reeds afgevalen tracés richting Delft, te weten het tracé over de Neherkade en de tunnel Rotterdamse baan, toe te voegen aan het onderzoek. Actief wordt ingezet op het beter benutten van de Rotterdamse baan en rigoureuze maatregelen worden genomen om het autoverkeer van een naar de Binckhorst over de Geestbrugweg en de Haagweg drastisch te laten afnemen. Dat amendement wil ik graag in eerste termijn inbrengen, voorzitter.

De heer Weterings (RB): We kunnen dit voorstel, tenminste het hele traject, het hele gebeuren als een hoofdpijndossier helaas gaan benoemen, want al lange tijd heeft Rijswijks Belang een nauw contact met de bewoners en volgen de ontwikkelingen van CID Binckhorst echt op de voet. Dagelijks spreken wij met bewoners, dagelijks lopen wij in de wijken en al geruime een jaar volgen wij dit traject helaas nog wel op afstand. Want toen Rijswijk belang een jaar geleden samen met de VVD dit probleem aangaf, gaf er geen enkele partij thuis. Het zal wel meevallen, er is niks aan de hand, Rijswijk is geen opdrachtgever, maar ineens kwamen er allemaal amendementen en er kwamen moties en we worden erbij betrokken. Dus Rijswijks Belang heeft toch een aantal zeer belangrijke vragen. Hoe kan het zo zijn dat een jaar geleden omwonenden een brief ontvingen namens alle samenwerkende partijen die al deze tracés hebben bedacht en Rijswijk heeft er gewoon niet aan meegedaan. Rijswijk is in een heel laat stadium met pijn en moeite erbij getrokken en ineens moeten wij een intentieverklaring gaan tekenen, terwijl er allerlei tracés al zijn voor besproken met andere gemeentes. Het hele traject is gewoon totaal, ik ga het gewoon zeggen, keihard, gewoon echt mislukt. En ik schaam me echt dood naar al die mensen, alle bewoners bij de Cromvlietkade en bij de Geestbrugweg die gewoon aan de gemeente geen houvast hebben gehad. Alles lijkt al bepaald te zijn door andere gemeentes en dat doet ons echt pijn, dat mag u best weten. Dus ook dit voorstel, of in ieder geval dit raadsvoorstel, of in ieder geval deze intentieverklaring komt echt als een ontzettende donkere slag bij een hemel en aarde. Voorzitter, we maken ons nog steeds, inderdaad, grote zorgen. We hebben een aantal voorbeelden. Als wij moeilijkheden inbrachten bij de afgelopen sessies over de oversteekplaatsen, over de bomen, over de parkeerplekken, over de verkeersveiligheid, werd er elke keer gezegd, dat wordt in een later stadium uitgezocht. Dat is wat ons betreft de omgekeerde wereld, zeker omdat nut en noodzaak en ook de capaciteitsbehoefte nog helemaal niet bekend zijn. Dat probleem, welke opvang zijn we dan eigenlijk nu aan het oplossen? Heeft het college aan een reactie gegeven op de eerdere zienswijzen waarin er vragen zijn gesteld over het nut en noodzaak van het tracé over de Geestbrugweg, of dan wel de Broekslootkade? Al vanaf dag één lijkt de hoofddoelstelling van dit hele traject het oplossen van Haagse problemen. Het is dan ook heel bijzonder dat voor het tracé Den Haag Delft alleen wordt gekeken naar de Rijswijkse varianten via de Geestbrugweg en de Broekslootkade. Waarom zijn de Haagse varianten en oplossingen over de Neherkade of ondertunneling van de Schenkviaduct of de boogiewoogietunnel niet meegenomen? Waarom heeft het college deze niet opgenomen in de aandachtspunten? Het wekt echt de indruk dat we hier bezig zijn met het ontlasten van de Neherkade in Den Haag en niet voor een betere bereikbaarheid van de Binckhorst. Het

college lijkt zich er zelfs al te bij hebben neergelegd dat de Geestbrugweg als een voorkeursvariant naar voren komt en daar horen we graag een reactie op. De wijze waarop in presentaties varianten met elkaar worden vergeleken, is continu ondoorzichtig en komt heel selectief over. De criteria waar naar gekeken wordt, zijn misschien op papier helder, wijkt in de praktijk continu af. Hoe zit het met de onafhankelijkheid van dit onderzoek? Bewoners geven vanaf dag één al aan dat ze onvoldoende worden gehoord en telkens worden verrast met nieuwe stappen waar weinig bedenktijd voor is. Deze intentieverklaring is opnieuw een goed voorbeeld daarvan. Waar komt het vandaan? Wie wil dat wij dit tekenen? Wat zijn de achterliggende belangen? Het maakt ons echt argwanend, zeker omdat het vlak voor de verkiezingen is, geeft het ons een gevoel dat bij de inwoners van Leeuwendaal en Cromvliet al vanaf dag één speelt. Voorzitter, in het raadsvoorstel staat, met het mede ondertekenen komt de gemeente Rijswijk niet alleen in een positie van meedoen maar ook van meebeslissen. Tegelijkertijd staat er ook dat een verklaring niet juridisch bindend is en Rijswijk geen opdrachtgever wordt. Wat betekent dat nou precies? Kortom, gezien het proces waarin de gemeente Rijswijk op deze basis van onvoorspelbare acties, het lijkt wel een soort, ik ga het gewoon heel eerlijk zeggen, chantage projecten er totaal dus geen rol bij speelt. Daarom gaan wij een soort van unanieme poging doen om een motie in te dienen, ik ga hem er even bij pakken. Ik moet ook heel eerlijk bekennen, dat we kregen een paar uur geleden ook van Wij. de vraag of ze mee kon betekenen. Nou, ik was helaas niet in de gelegenheid om alles weer opnieuw aan te passen en door te sturen, maar ik wil wel meegeven dat ik het wel heel bijzonder vind dat de partij Wij. het afgelopen jaar onzichtbaar is geweest en ineens wil gaan meedoen. Prima, ik hoor graag dadelijk ook hun hierover. Ik zal de motie voorlezen. De motie Rijswijk is geen Haags afvoerputje. De gemeenteraad van Rijswijk in vergadering bijeen op 08-02-2022 constateren we dat in het Haags gebied CID Binckhorst de komende jaren ...

De voorzitter: Mijnheer Weterings, ik onderbreek u even. Die motie die behandelen we straks als apart agendapunt.

De heer Weterings (RB): Oh, is prima, oké. Bij dezen wil ik hem in ieder geval wel dienen ...

De voorzitter: Ik begrijp dat u een verwijzing wil maken, maar dat is een ...

De heer Weterings (RB): Oké. Maar bij dezen is die dan wel ingediend, voorzitter.

De voorzitter: Gaat u verder. Was u al afgerond?

De heer Weterings (RB): Ja, ik was afgerond, maar dan doe ik de motie in de tweede termijn.

De voorzitter: Dan ga ik door met de volgende sprekers. Mijnheer Braam en daarna de heer Sleddering.

De heer Braam (BVR): Voorzitter, dank u wel. Ja, dit is inderdaad best wel een spannend voorstel, zeker ook zo vlak voor de verkiezingen en dan bestaat aan de ene kant de neiging om heel snel ieder woord wat in zo'n stuk staat op de weegschaal te leggen en ieder dingetjes wat dan op een gegeven moment net even anders is, dan maar snel in de wind te slaan. Dat lijkt ons, want Beter voor Rijswijk betreft, geen goede zaak. Het is een voorstel waar de gemeente Rijswijk, als je even kijkt naar de intentieverklaring, een waslijst aan uitgangspunten heeft genomen waarbij aan de inbreng van alle bewoners uit de directe omgeving ook in is verwerkt, tot en met de groenbeleving, de leefbaarheid, noem maar op aan toe, het eigenlijk al duidelijk wordt, als je het stukje goed leest, dat de Broekslootkade natuurlijk never nooit een voorstel gaat worden. Maar goed, daar staat het natuurlijk nog steeds in, dus dat is voor Beter voor Rijswijk ook wel overduidelijk, dat dat nooit het geval kan zijn, ook al was het ook maar eens een keer om de financiën die daaruit voortvloeien. Maar ja, als we even gaan verder in het verleden kijken, het amendement wat ook weer door de

heer Van der Meij is voorbereid en waar we erg gelukkig mee zijn met de inhoud, waarbij ook later nog met een aantal partijen gekeken is van ja, wat kunnen we er nog aan toevoegen zodanig dat we feitelijk een wat beter draagvlak krijgen, denk onder andere aan dat STOMP principe, dus kijken om in ieder geval toch niet standaard aan de achterkant naar de auto te kijken, maar ook aan de voorkant natuurlijk naar de wandelaar en de fietser te kijken, denk ik dat er iets ligt waar we met alle partijen eigenlijk de schouders onder moeten zetten. Ja, partijen die net doen alsof dit een overeenkomst is, dan zeg ik van nou, pak de Van Dale er een keer bij, een intentieverklaring is geen overeenkomst. In een intentieverklaring geef je alleen maar aan wat de uitgangspunten zijn die je als partijen met elkaar wil bespreken en het amendement geeft feitelijk nog een keertje aan dat we dat wel op een gelijkwaardig niveau willen doen. Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk samen optrekken. Dat is eigenlijk min of meer wat je uitspreekt. Overeenkomst, nee. Er komt uiteindelijk ook weer een raadsvoorstel later waarin wordt aangegeven of we als Rijswijk mee willen gaan met een aanpassing in het gebied. Beter voor Rijswijk kan ook zich goed vinden in de inbreng van mijnheer Knijp en mevrouw met de toepasselijke achternaam, mevrouw Bus, want, laat ik het maar even op het laatste ingaan, de bus die wordt gewoon nauwelijks genoemd. Wij denken, vanuit Beter voor Rijswijk dat er eigenlijk maar een echte serieuze variant is om zo snel mogelijk ook in Delft te komen vanuit de Binckhorst, dat is via die prachtige tunnel met een eventuele prachtige overstap bij de Broekpolder heet dat volgens mij daarzo, bij Hoornwijk waar mijnheer Van der Meij ook woont. Dus daar is een prachtige overstap. Daar zou met een verbeterde busverbinding van de bus die naar Naaldwijk gaat heb je een overstap naar een, naar vijftien. Richting Ypenburg, Nootdorp, ga zo maar door. Aan de andere kant Delft aan dan hebben we ook nog Zoetermeer en Naaldwijk die allemaal makkelijk onder bereik liggen. Dat lijkt ons de meest ultieme oplossing om het vervoer ook buiten Rijswijk om te leiden, ook buiten Voorburg Leidschendam en dwars door de stad te vermijden. Daarmee wordt dus de leefbaarheid sowieso fors toegenomen. Nog een belangrijk dingetje, een stukje verleden erbij halen. De inpridders die zijn nog door ... Die zijn nog niet genoemd. We zijn heel vaak in gesprek geweest, het gaat om de Beatrixlaan als zogenaamde inprikker voor de gemeente Den Haag, dat was Den Haag ook, maar de afspraak was wel dat dus de Rotterdamseweg, wat nu de Victory Boogie Woogietunnel heet, dat die er zou komen onder de belangrijke voorwaarde dat dus de drukte en het verkeer op de Haagweg, Geestbrugweg zou afnemen en dan is het natuurlijk heel erg raar dat er nu een voorstel ligt dus om weer met een voorstel te komen om op die punten het verkeer daar weer te laten toenemen. Dus nog eens een keer een extra reden om uiteindelijk straks die variatie af te serveren en anders zou ik zeker zeggen van, als dan op een gegeven moment het toch er komt, dan moet je alles op alles zetten om het verkeer, de verkeersstromen richting Geestbrugweg en de Haagweg, om daar fors de rem op te zetten. Daar zijn meerdere oplossingen voor te vinden. Ik denk niet dat daar diverse amendementen voor nodig zijn, want dat staat feitelijk al in het woord leefbaarheid, zou het haast al zeggen, benoemd in de intentieverklaring. Voorzitter, duidelijk is in ieder geval dat beter voor Rijswijk, laten we het in ieder geval hier maar wel alvast uitspreken, vooraan graag mee willen doen, mee willen spreken maar eigenlijk de varianten die voor Rijswijk genoemd zijn geen van beide zien zitten en we het liefst de eigenlijke boodschap mee willen geven aan de wethouder, wie er ook straks mag zitten in dat overleg, om dus strak in te steken op een vervoersverbinding die buiten de steden zoveel mogelijk omgaat. Dan is eigenlijk alleen maar de variant die er nu nog niet bij staat, de Victory Boogie Woogietunnel de enige die een serieuze oplossing is voor Rijswijk.

De voorzitter: Goed, dank u wel. Ik keer even terug naar mijnheer Weterings, want die heeft wel degelijk een motie ingediend bij dit agendapunt. Die is bij mij van het papier gevallen. Dus, mijnheer Weterings, ik heb u

ten onrechte niet de gelegenheid gegeven om uw motie bij dit agendapunt toe te lichten. Wilt u dat nog doen, dan kan dat nu.

De heer Weterings (RB): Het is u vergeven, voorzitter. Het kan gebeuren. Zal ik dan de overwegende dat doen? Want de motie staat ook op iBabs en de meeste partijen hebben hem al gelezen. Overwegende dat de 10.000 extra inwoners en werknemers van de Binckhorst in eerste instantie een Haags probleem zijn, het onwenselijk is om te kiezen voor een voorkeursvariant voordat eerst het nut en noodzaak in kaart zijn gebracht, dat is ontzettend belangrijk, het nut en noodzaak ervan, is onacceptabel dat voorafgaand aan de verkenningfase Haagse varianten ook de Neherkade door de Rotterdamse baan zijn uitgesloten, het staat er echt bij. De gemeente Rijswijk vanwege de halfbakken deelname tot nu toe continu achter de feiten aan loopt en ook de intentieverklaring onduidelijk is over de exacte status van de Rijswijk ten opzichte van andere deelnemende partijen. Op basis van de geformuleerde aandachtspunten Rijswijk zich verbazingwekkend al genoeg lijkt te hebben neergelegd bij de Geestbrugweg als een voorkeur tracé. Er in deze fase reeds wordt gesproken over het verwijderen van parkeerplaatsen, bomen en beweegruimte en daarom ook een toevoeging van de HOV tram of bus in zowel de Geestbrugweg als de Broekslootkade die geen scenario lijkt te kunnen zorgen voor een verbetering van de genoemde thema's in de verklaring, verkeersveiligheid, leefbaarheid, groen en gezondheid. Verzoekt het college terug te gaan naar de onderhandelingstafel en te eisen dat de volgende uitgangspunten aan de intentieverklaring worden toegevoegd. Een, er worden pas vervolgstappen richting de voorkeursvarianten gezet op het moment dat er nut en noodzaak van een nieuwe HOV verbinding tussen Den Haag en Delft in kaart is gebracht. Twee, ondertekening van de verklaring mag op geen enkele wijze betekenen dat we ons committeren aan alle stappen van het tot nu toe doorgelopen proces. Drie, Haagse tracés, zoals de Neherkade, ondertunneling via het Schenkviaduct, de Haagse Boogie Woogietunnel worden toegevoegd aan de huidige verkenningen voor een volwaardig onderzoek. Vier, de Geestbrugweg en de Haagweg worden meegenomen als volwaardig onderzoeksgebied in de MER-beoordelingen, ondanks dat er al bestaande tramsporen liggen. Als laatste, voorzitter, vijf, en dan ga ik afronden, Rijswijk wordt een volwaardige en gelijkwaardige partner ten opzichte van alle andere partijen van de projectorganisatie en als niet aan alle bovenstaande eisen wordt voldaan door de gemeente Rijswijk, mag en zal er geen ondertekening mogen plaatsvinden. En gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Goed zo. Ik ga ook weer naar de orde van de dag en die is dat de heer Sleddering het woord voert en daarna mijnheer Karremans.

De heer Sleddering (VVD): De HOV verbinding. De grote bouwontwikkeling in de Binckhorst met wel 25.000 woningen vraagt om een goede openbaar vervoer verbinding door de wijk in aansluiting naar een station. Dan gaat het hierbij om de stations Den Haag centraal of Voorburg. De VVD vindt het heel verstandig dat direct bij de bouw van zo'n nieuwe woonwijk er gerekend wordt met een snelle en hoogwaardige OV verbinding voor de toekomstige bewoners. We spreken in dit verband dan ook echt over een HOV. De gebruikte techniek voor een HOV-verbinding is in de meeste gevallen een sneltram of een metrolijn. De HOV verbinding die voorzien is via de Binckhorstlaan die op enig moment afbuigt naar station Voorburg, bijvoorbeeld over de Maanweg, in de diverse presentaties kun je die zien. De VVD merkt daarbij op dat er nergens gesproken wordt over een tramlus door het Binckhorstgebied die begint en eindigt bij Den Haag Centraal station. Een soort filelijn naar Den Haag Centraal. Dat spaart een hoop ellende in de gemeente Leidschendam Voorburg. Ook het gebruik van het bestaande spoor langs de Binckhorst komt niet aan bod. Daar is nog heel veel ruimte te vinden.

Geestbrugweg. In het dossier Binckhorst is opeens de verlegging van lijn 1 over de Geestbrugweg Prinses Mariannelaan en Binckhorstlaan tevoorschijn gekomen. Dit omdat er een tramverbinding moet komen vanuit de Binckhorst richting Delft. Let wel, het is en het zal nooit een HOV verbinding worden maar een traditionele tramlijn. Tenzij we bij de letters HOV moeten lezen Haagse Openbaar Vervoer verbinding. Maar dat kan toch niet het geval zijn. Het is gewoon het verleggen van lijn 1. Nut en noodzaak van die verbinding is nooit aangetoond. Er is vaak om gevraagd en er is nooit een antwoord op gekomen. Als je dan alle presentaties die we de afgelopen weken en maanden hebben gezien, dan zie je op ieder plaatje die van de projectorganisatie komt, zie je de Geestbrugweg ingevuld. Het is gewoon klip en klaar dat de projectorganisatie gewoon rekening houdt met dat is de oplossing voor deze problematiek. Dat is natuurlijk wel heel bijzonder. Wat er volgens de VVD hier aan de hand is, is dat er een probleem is op het Rijswijkseplein. De HTM en de gemeente Den Haag zitten in hun maag met die drukke verbindingen over het Rijswijkseplein en proberen nu via dit plan lijn 1 even te verleggen over de Geestbrugweg zodat ze het probleem van het Rijswijkseplein hebben opgelost. Dat is echt een foute keuze en doet geen recht aan de belangen van Rijswijk. De keuze over de Geestbrugweg zal leiden tot onaanvaardbare problemen voor de bewoners van de Geestbrugweg en de aangrenzende wijken Leeuwendaal en Cromvliet. Het is geen goed plan voor de doorstroming, geen goed plan voor de luchtkwaliteit, geen goed plan om de trillingsoverlast bij de huizen aldaar te verminderen en zeker geen goed plan om de verkeersveiligheid voor bijvoorbeeld overstekende kinderen, te voet of per fiets te verbeteren. Aanpassing van de halteplaatsen, waarom we dat precies, of dat nou voor of na de brug moet worden aangelegd, je moet toch twee keer stoppen, allemaal smoesjes. Die halteverplaatsing leidt tot opheffen van parkeerplaatsen en bomen die zullen moeten verdwijnen terwijl het helemaal niet nodig is. Het kruispunt Haagweg Geestbrugweg zal de bottleneck worden in deze verbinding als lijn 1 gaat afslaan daar bij de Haagweg richting Geestbrug. Desastreuze gevolgen voor dit plein wat nu al heel problematisch is. Een pikant punt vindt de VVD wel dat er in deze hele discussie niet wordt gesproken over de mogelijke aanleg van een nieuwe tramremise in de oksel van het Prins Clausplein. Of, als tweede alternatief, het AZC terrein in Rijswijk. Vraag aan de wethouder is, is dat nooit ter sprake gekomen? En moeten wij voorzichtig concluderen dat de trams in de late avonduren en de vroege ochtenduren na en voor de dienstregeling soms ook van deze tramverbinding gebruik moeten gaan maken? Wat betreft het autoverkeer van de Rotterdamse baan is destijds het argument om deze tunnel te bouwen om die nieuwe woningen en nieuwe bewoners snel naar de grote weg te krijgen. Op dat voorstel van Den Haag voor de Rotterdamse baan, heeft Rijswijk maatregelen genomen op de Haagweg, een versmalling en een brede trambaan aangelegd. Helaas is de aanleg van de Rotterdamse Baan ernstig vertraagd en wij waren dus met de problemen geconfronteerd. Nu de Rotterdamsebaan en de tunnel zijn geopend, zie je gewoon tot het niet werkt. De cijfers die geprognostiseerd zijn, worden niet gehaald en iedereen die maar rondrijdt rond dat gebied, kan zien dat met name de bebording en de routing naar de tunnel volstrekt niet in orde is. Die tunnel wordt gewoon te weinig gebruikt, wat nu al tot problemen leidt op de Haagweg en de Geestbrugweg. Daar moet dus zo snel mogelijk een verbetering plaatsvinden en dat heeft niets met de nieuwe bewoners en de bouwplannen en weet ik wat en de intentieverklaring te maken, dat moet gewoon nu gaan gebeuren, want we hebben er nu al last van. Dan kom ik op dat de Beatrixlaan, die is al een paar keer genoemd. We zouden dat, als we nou een intentieverklaring tekenen, dan helpen we Den Haag met de Binckhorstlaan en dan helpen zij ons met de Beatrixlaan. Laat ik u uit de droom helpen. De gezellige toezegging van de wethouders uit Den Haag naar de richting van de wethouders in Rijswijk: we gaan de Beatrixlaan serieus nemen, het komt allemaal goed, als jullie nou maar tekenen, dan krijgen jullie hulp bij de Beatrixlaan. Nou, die liefdesverklaringen van Den Haag

die heb je iedere vier jaar als het verkiezingen zijn en daarna hoor je vier jaar niets meer. Wij hebben dat zelf aan den lijve ondervonden toen Boudewijn Revis, een partijgenoot van mij, vier jaar geleden de liefde aan de Beatrixlaan, die we zouden omdopen tot de Haagse baan. Nou, het was allemaal geweldig. Vier jaar lang niets meer over gehoord. Vaak naar gevraagd, niets mee gebeurt. Dus ik zou daar een beetje argwanend over zijn. Dan willen ze ook, gaan ze met een zak geld lopen te wapperen van ja, maar wij gaan meebetalen aan de herinrichting van de Geestbrugweg, we gaan meebetalen aan het oplossen van de problemen op de kruising. Het zijn mooie beloftes, maar het zijn geen garanties. Dat betekent dus dat je in die intentieverklaring eigenlijk ook helemaal niks over de Beatrixlaan ziet staan. Rijswijk in zijn voorwaarden, die pruttelt wat, maar in tegenstelling tot Voorburg wordt er niet gezegd van, dit is onaanvaardbaar, dit is niet mogelijk, dit ligt politiek niet. Rijswijk noemt gewoon wat de problemen zijn en verder willen ze graag tekenen. Dat is eigenlijk de situatie. Dus, wat er moet gebeuren is dat Rijswijk absoluut deze verklaring niet moeten tekenen. We moeten wel gaan werken aan de herinrichting van de Geestbrugweg, maar dat zouden we drie jaar geleden al gedaan hebben, daar hebben we Den Haag helemaal niet voor nodig. Rijswijk kan zelf, met de bewoners en Cromvliet, met de bewoners in Leeuwendaal en met de bewoners aan de Geestbrugweg aan een goede, betere Geestbrugweg gaan werken. Dat kunnen we gewoon zelf, dat hadden we kunnen doen, maar we hebben daar niet voor gekozen. Dit college is passief geweest en wordt nu gedwongen, onder tijdsdruk van Den Haag, om ineens een intentieverklaring te tekenen die verregaande consequenties heeft voor de straten op Rijswijks grondgebied. Dat moeten we dus niet doen. Ik zou zeggen, niet doen, stoppen en na de verkiezingen gaan we opnieuw beginnen, want deze eendenkooi waar we nu als Rijswijk in gaan zwemmen, die heeft het karakter dat als je er eenmaal in bent, dan kom je er niet meer uit. Het is dus nu tijd om stop te zeggen tegen deze, laat ik zeggen, eenzijdig gerichte Haagse plannen voor Rijswijkse wegen.

De heer Karremans (Wij): Laat ik beginnen met te zeggen dat Wij Rijswijk een voorstander is van goede OV verbindingen in het algemeen, maar dat het niet ten koste mag gaan van verkeersveiligheid, natuur en woongenot. Daarnaast moet nut en noodzaak van een dergelijke verbinding eerst bewezen zijn. In het geval van de HOV-verbinding vanuit de Binckhorst over Rijswijkse grondgebied naar Delft, is nut en noodzaak nog niet bewezen. Wat Wij Rijswijk betreft, moet hierover eerst duidelijkheid komen voordat er iets getekend toch besloten wordt. Deze lijn werd ook altijd gevolgd door dit college. Wat is er nu veranderd om van deze lijn af te wijken? Heeft de wethouder inmiddels wel duidelijk een duidelijk beeld van de nut en noodzaak? Wij horen het graag. Welk probleem zouden we nu echt oplossen met deze verbinding en wat is nu de toegevoegde waarde voor Rijswijk van de HOV verbinding? Is het zeker dat de toekomstige bewoners massaal met het OV hun wijk gaan verlaten? Een wijk die gebouwd wordt met het idee dat er gewoond, gewerkt en geleefd gaat worden. Oftewel, een wijk waar het idee is dat de bewoners helemaal niet hoeven te reizen, want alles is om de hoek. Of is deze verbinding gewoon een oplossing van een ander probleem waar Den Haag meezit? Is het dan wel eerlijk dat Rijswijk hiervoor de portemonnee moet trekken? Een portemonnee die immers al niet goed gevuld is. Bovendien, een HOV verbinding die een enorme impact heeft op de bewoners van de Geestbrugweg en of de Broekslootkade? Of gaan we dan direct de gehele puzzel van de verkeersveiligheid, of liever gezegd, onveiligheid, leggen, zoals de spreker vroeg? Met het tekenen van deze intentieverklaring zouden we weliswaar geen definitief besluit nemen, maar het geeft wel duidelijk richting voor het eerste en verdere traject. Wij Rijswijk vindt dat met de twee opties die nu benoemd zijn worden in deze intentieverklaring, er andere ook waardevolle opties zonder goede onderbouwing van tafel geveegd worden. Kan de wethouder bijvoorbeeld uitleggen waarom de optie die buslijn over de Rotterdamse baan niet

meegenomen is? De eerste inspreker verwees er al naar, het zou het Rijswijkse plein niet ontlasten, maar dat zou het tracé Geestbrugweg ook niet doen. Kunt u dat uitleggen aan ons, mijnheer de wethouder? Of waarom er geen optie is opbouwend gewerkt wordt en begonnen wordt met een simpele buslijn die over de Rotterdamse baan of, indien echt nodig, over de Geestbrugweg gaat en indien nodig uitgebouwd kan worden tot een HOV verbinding als het massaal gebruikt wordt. De wethouder stelde tijdens de presentatie van de plannen op 13 januari dat met het niet tekenen wij onze positie zouden kwijtraken en niet meer aan tafel zitten. Nu ligt deze intentieverklaring natuurlijk al een tijd op de plank en uw voorganger is door het niet tekenen nooit de toegang tot het overleg ontzegd. Bovendien zijn ook bewoners nog steeds betrokken en worden voorgelicht over de plannen. Wij Rijswijk is daarom erg benieuwd wat er in de tussentijd veranderd is. Wie gezegd heeft dat wij, zonder het tekenen niet meer mogen meepraten? Hoe denkt Den Haag dan dat een HOV verbinding door Rijswijk te gaan aanleggen? Gaat Den Haag dan over de herinrichting van onze straten in Rijswijk? Het mag duidelijk zijn dat Wij Rijswijk geen voorstander is van het tekenen van deze intentieverklaring. Wij steunen daarom ook de motie van Rijswijks Belang waarbij we het college opdragen eerst duidelijk te krijgen wat nou nut en noodzaak is van deze verbinding en we dan bereid zijn om te onderhandelen over een nieuw intentieverklaring waarbij breder gekeken wordt dan alleen de voorliggende opties. Voor de duidelijkheid, Wij Rijswijk is voorstander van goede OV verbindingen, maar niet zonder een goede onderbouwing over het waarom en een goed overleg op basis van gelijkwaardigheid. De voorkeur van Den Haag is hierin dus niet leidend, dat mag dan ook duidelijk zijn.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Kijk, er zijn natuurlijk al veel dingen gezegd, ik probeer nog er een paar aan toe te voegen die ook wijzen in de richting waar ik naartoe wil. Dat is in ieder geval het indienen van het amendement, zoals meerderen al hebben kunnen lezen, van GroenLinks en Partij van de Arbeid. Voorzitter, Rijswijk is al vele jaren, ook zonder de uitbreiding van de Binckhorst, een doorgangsroute voor snelverkeer vanuit Den Haag met vele knelpunten zoals op de Beatrixlaan, Geestbrugweg en Haagweg. De Rotterdamse baan, mijn collega Sleddering zei het ook al en waarschijnlijk ook al meerdere, heeft tot op heden de verwachtingen niet waargemaakt en de verkeersknelpunten in Oud Rijswijk in het geheel niet opgelost. Zelfs tijdens de spitsuren wordt er weinig gebruik gemaakt van deze tunnel. Voorzitter, de Partij van de Arbeid heeft voorafgaand aan het amendement, de indiening van het amendement, toch nog enkele vragen aan het college, aan de wethouder, over het voorliggende raadsvoorstel dat vraagt om de intentieverklaring te tekenen en daardoor dus een volgende stap te zetten. Is de wethouder ervan overtuigd dat de criteria die zijn gehanteerd om de verschillende tracés te beoordelen, wel voldoende objectief gewogen zijn ten opzichte van de belangen van de drie gemeenten die hiermee mogelijk mee te maken krijgen? Kortom, nut en noodzaak om de lijn tracé over Rijswijk te leggen? Is dat voldoende geborgd, die afweging? Voorzitter, een tweede vraag, wat levert nou een mogelijk te kiezen tracé over de Geestbrugweg de bewoners in die omliggende wijken eigenlijk nou aan verbeteringen op? Ze hebben nu al op onacceptabele wijze hinder van verkeersoverlast, vuile lucht en onveilige situaties en nog een sneltram erbij levert marginale verbeteringen op. Mevrouw Bus zei dat in feite in haar spraak ook al heel duidelijk. Voorzitter, de PvdA kijkt wel graag constructief vooruit, maar wel vanuit de belangen voor Rijswijk en specifiek voor de wijken waarom het draait. We zien dan ook een heel mooie kant, dat zeg ik ook eigenlijk naar mijn VVD collega, om de al jaren lange onveilige situatie op de Geestbrugweg nu eens heel rigoureuus aan te pakken en wel met een forse investering en duidelijkheid ook naar de buurtbewoners. Dat zeg ik dan ook naar de indieners van het andere amendement. We dienen een amendement samen met GroenLinks in om van de Geestbrugweg een fietsstraat te maken als de keuze op de

Geestbrugweg zou vallen voor de sneltram. We vragen aan de indieners van het andere amendement is, in ieder geval vanuit de Partij van de Arbeid ook, waarom heeft u het wel over rigoureuze maatregelen om de situatie op de Geestbrugweg te verbeteren als de keuze zou vallen op de Geestbrugweg, maar geeft u niet aan wat u daarmee bedoelt? Ik heb het in de voorbereiding op dit debat ook al geprobeerd om beide amendementen, want dat zou eigenlijk het mooiste zijn, in elkaar te schuiven. Dat is helaas niet gelukt en ik vind dat bijzonder jammer, juist ook omdat met aansluiting van het amendement van GroenLinks en Partij van de Arbeid er een breder draagvlak zou zijn voor een mogelijke fietsstraat op de Geestbrugweg waar volgens mij er een win win situatie ontstaat door én de herinrichting echt drastisch aan te pakken van de Geestbrugweg, én een Haags probleem, zoals veel partijen hier voor mij hebben gezegd, ook op te lossen. Voorzitter, ik laat het even hierbij in eerste termijn en ik wil graag de reactie dadelijk allereerst natuurlijk van de wethouder, maar ook de reactie van de indieners van het andere amendement van de coalitiepartijen, noem ik het maar, min Wij. Rijswijk.

De heer Van Enk (CDA): Voorzitter, ik denk dat we vanavond eigenlijk het meest gaan praten over het probleem dat we een volstrekt verdeelde raad lijken te zijn als het gaat over de verkeersontsluiting van de Binckhorst en de problemen die dat voor Rijswijk biedt. Naar mijnheer Karreman wil ik zeggen, ja, de wethouder heeft altijd aan tafel gezeten, het gaat toch altijd goed, zei hij en er zijn toch altijd presentaties naar bewoners gehouden. Nou, ik denk dat de meeste andere partijen het toch wel met elkaar eens zijn dat die presentaties nou niet bepaald vertrouwen hebben gewekt bij de bewoners. Hoe komt dat? Omdat we gewoon te lang hebben gestaan met onze rug naar de gemeente Den Haag en bewoners op een gegeven moment als dieptepunt de brieven in de bus kregen met het logo van de gemeente Den Haag en van Voorburg Leidschendam en niet van hun eigen gemeente Rijswijk. Daar is het wantrouwen ontstaan. Dat klinkt vanavond ook bij heel veel fracties nog steeds door. Toch ga ik daar verder niet meer op in, want ik denk wel dat ik ervan overtuigd ben dat we moeten gaan overleggen met onze buurgemeenten en wel op een goede manier, op een open manier en op een manier die aan de andere kant ook kan worden gepruimd, anders hebben we er niks aan. Ik denk dus dat we naar een weg moeten zoeken om deze intentieverklaring zo aan te passen dat we daarmee kunnen leven, als grote meerderheid in ieder geval, en zo onszelf weer aan tafel trekken in het overleg wat bestuurlijk gaande is. Het voordeel van de verklaring zoals die er nu ligt vind ik dat het niet alleen om nut en noodzaak gaat, want nut en noodzaak lijkt een mantra die hier ook door heel veel partijen wordt genoemd. Maar als je goed luistert naar de bewoners, ik heb niet dagelijks met ze gesproken, maar wel regelmatig, is het zo dat ze zeggen, joh, er worden varianten uitgewerkt en onze angst is dat dan pas daarna, als er gekozen is, gekeken wordt naar de haalbaarheid. Met andere woorden, naar de kosten en de effecten van zo'n variant. Dus het gaat om kosten-batenanalyse, op het moment dat je die variant aan het onderzoeken bent. Nou, daar is die hele rij van onderwerpen en problemen, op te lossen zaken enorm van nut in dit raadsvoorstel en deze concept intentieverklaring. Het tweede wat ik er graag aan zou willen toevoegen, als ondertekenaar van het amendement, is dat we de opties die vorig jaar in een mededeling al van tafel gehaald, die zijn genoemd, de busverbinding door de tunnel, die tramverbinding over de Neherkade. Ik vind dat die opties er weer terug moeten komen. Wil je namelijk nut en noodzaak goed met elkaar vergelijken, dan moeten die opties erbij en ik zou GroenLinks willen vragen, probeer nou in je amendement niet een optie van tafel te halen, hoe onlogisch die ook is, over de Broekslootkade, dat zal er bij mij ook niet in gaan, dat snappen de bewoners ook al als ze de presentatie zien, maar als je goed wil praten met elkaar en wil onderhandelen, voeg dan opties toe. Dat is gewoon technisch, praktisch veel beter om er samen met elkaar uit te kunnen

komen. Dus een beroep op GroenLinks, laten we nou niet een optie weghalen, maar laten we de opties toevoegen die ook voordelen kunnen bieden en waarvan ik denk dat het veel genoemde probleem wat veel mensen inschatten van Den Haag over het Rijswijkseplein, daarmee ook wordt opgelost. Maar de vraag van mevrouw Van Nunen zou ik ook vast gewoon willen ingaan, als het mag, want al heeft de heer Van der Meij alle credits voor het opstellen van het amendement, waarom niet dan wel rigoureuze maatregelen noemen voor het verkeer aan de Geestbrugweg en niet het al gaan uitwerken? Dat is ook hetzelfde. Je gaat met elkaar aan tafel, met Voorburg, met Den Haag -Voorburg mag daar ook iets van vinden - waar wij paaltjes gaan zetten om zaken af te sluiten is niet iets wat we hier vanavond met zijn allen, met twaalf fracties, daar gaan we het niet over eens worden, maar het is wel belangrijk om dat mee te nemen in dat hele onderzoek wat nog gaande is. Het verkeersprobleem is minstens zo groot en nog veel urgenter dan de openbaar vervoer keuze die gemaakt moet worden. De woningen worden al gebouwd in de Binckhorst, de heer Sleddering wijst daar ook op, mijnheer Weterings wijst daar ook op, daar kunnen we dus niet op gaan wachten. We moeten aan tafel, we moeten mee gaan praten, want het betreft ook problemen die naar ons toe komen. Of onszelf nou als afvoerputje betitelen of dat we zeggen nou, we lossen het allemaal zelf wel op, dat maakt niet uit. Je moet met je buurgemeenten overleggen zodra er dit soort vragen van vervoer en intensieve woningbouw betreft. Dus ook aan mijnheer Weterings zou ik een oproep willen doen, zijn motie heeft eigenlijk de belangrijkste elementen die ook in het amendement van ons staan, alleen het amendement geeft technisch nu al een wijziging van de intentieverklaring maar hij zegt, dan moet het college terug naar de onderhandelingstafel. Dan zitten we in een volgende raadsperiode en dan wek je volgens mij niet het vertrouwen wat er nodig is naar de andere partijen. Dat zijn niet de beide buurgemeenten alleen, dat zijn ook de ministeries die erachter zitten. Laten we nou onze goede wil tonen, we geven niks prijs, maar ik denk ook dat de bewoners langs de Geestbrugweg, voor zover ik ze heb gesproken, heel goed snappen dat je niet met de rug naar elkaar tot een optimale oplossing komt. We moeten er samen met alle belanghebbenden over in gesprek en tot nu toe vind ik dat het niet goed is gegaan en ik hoop dat we met dit convenant het beter gaan doen met elkaar. Dank u wel.

Mevrouw Woudstra (D66): D66 Rijswijk vindt het belangrijk dat de mobiliteit en het OV vandaag op de agenda staan en dat we het er ook goed over hebben. Dus aandacht voor de gevolgen van de verstedelijking om ons heen en wat het betekent voor Rijswijk, hoog tijd. We zijn geen eiland. Niet alleen Rijswijk verandert, ook de regio. Er is behoefte aan huizen en het is goed om te zien dat er wordt gebouwd, juist op de Binckhorst waar vervallen bedrijventerrein een woon- en werkgebied wordt en met betere openbaar vervoer met goede verbindingen naar wonen, werken, familie, sport en ziekenhuis. Daar worden we enthousiast van. Samen optrekken in de regio om te zorgen voor onze toekomst. Toch ziet u bij mij en mijn fractie geen blije gezichten. Waarom? Dat licht ik toe. De bereikbaarheid vraagt om een nieuwe aanpak met fiets, voet en OV voorop. Dat gaat dan wel om goed OV dat toekomstbestendig is en leefbaarheid van wijken verbetert, waar we het al eerder over hadden vandaag door andere partijen. Waar bewoners ook resultaat van zien. In onze ogen is een echte oplossing voor de toekomst eerder een ondergrondse oplossing en alternatieven die eerder zijn genoemd, zijn nu juist afgefallen. Aanpassing van de Geestbrug en Hoornbrug zou ook nog nodig zijn. We begrijpen dat het nu te ver gaat om echt zo'n vergaande oplossing te doen voor zo'n korte termijn. Het is wel tijd dat Rijswijk zelf groter gaat denken en eigen oplossingen gaat aandragen. Daartoe roepen we de wethouder op. Kan hij dit al in gang gaan zetten, zodat we voor de toekomst van Rijswijk die grotere projecten ook zelf op de agenda zetten in plaats van anderen daar de voortrekker laten zijn. We zitten aan tafel, het

project CID Binckhorst loopt al jaren. Ik heb me er vanaf 2019 over verbaasd dat er geen informatie naar de raad kwam over deze projecten. Het korte antwoord was toen, dat is niet aan Rijswijk, wij zijn geen partij. Algemeen niet en ook specifiek bij het OV tracé niet. Dat zagen en zien wij anders. Een enorme woonwijk om de hoek heeft zeker effect voor Rijswijk, haar inwoners en ondernemers. Positief en mogelijk ook negatief. Met onze inzet en vragen en die van de raad is het in 2021 toch gelukt om als Rijswijk apart en niet via de MRDH mee te gaan praten. Daar zit Rijswijk niet aan tafel om alleen te gaan luisteren op kritiek te geven. Die moet haar eigen voorstellen doen voor Rijswijk en onze omgeving en voor onze inwoners. Dat zien we in dit voorstel nog te weinig terug. De inwoners zijn geschrokken, zoals mevrouw Bus en de heer Knijp net ook aangaven. Van de plotselinge brief waar de gemeente Rijswijk niet van af wist tot de plaatjes met enorme trams door de straat heen. Van de technische inloopsessies en de onduidelijke taal en procedures. Er zijn eerder toezeggingen gedaan, maar het is nog niet veel beter, dat hebben we vorige week nog kunnen ervaren. De organisatie die de inloopsessies houdt, heeft geen antwoord op de basisvragen over de gevolgen van CID Binckhorst voor de buurten. Dat klopt niet en kan niet, als het aan ons ligt. Kan de wethouder toezeggen dat, na de eerste inzet en correcties, er naar een andere omgang met de bewoners wordt gekeken? Zet bijvoorbeeld een website op in begrijpelijke taal met allereerst de basisvragen over de ontwikkeling op de CID Binckhorst en de antwoorden daarop, met de feiten en cijfers over de te bouwen wijk en de verwachte toename van al het verkeer, in plaats van alleen over één project te beginnen. Op 11 mei 2021 hebben we nadere vragen gesteld. Dat noem ik zo specifiek, omdat we toen het hebben gehad over nut en noodzaak, cijfers en de invloed op Rijswijk zelf. Op die vraag is richting de raad nog geen antwoord gekomen. We horen nu partijen de door ons aangegeven nut en noodzaak ook uit context gebruiken. Dat is apart, want de wethouder zou onderzoeken en erop terugkomen en dat is tot aan deze intentieverklaring nog niet gebeurd. Het gaat over onze eigen inzet van Rijswijk en niet over nut en noodzaak alleen van anderen. Zelf hebben we wel wat informatie gevonden over dat nut en noodzaak als het om de mobiliteit gaat. Het gaat over het belang van regionaal OV, goede verbindingen voor Rijswijk en voor de regio, want zonder extra OV en verkeersaanpassingen loopt alles vast. Den Haag Centraal en Hollands Spoor krijgt veel reizigers door de grote verstedelijking rondom de stations. Ook Rijswijkers staan dan vast met de auto en met het volle OV. Centraal Station en Hollands Spoor worden lastiger bereikbaar. Mobiliteit vraagt dus snel aandacht. Er wordt immers al gebouwd en gewoond in de Binckhorst en dat is een stuk breder dan het OV. Daar kom ik nog op terug. Kan de wethouder voor nu bevestigen wat het belang van Rijswijk is voor goede doorstroming OV-bereikbaarheid naar belangrijke stations en voorzieningen en hoe dat zit voor de toekomst dat er zonder een aanpak voor de mobiliteit rondom CID Binckhorst een nog groter probleem voor Rijswijk ontstaat? Het tracé, voor het tracé naar en van Den Haag naar Delft zijn twee keuzes geboden, een tracé over de Geestbrugweg en naar aandringen vanuit onze raad in Leidschendam-Voorburg een tracé over de Broekslootkade. De huidige presentaties en inzichten maken ons ongerust. Het tracé Geestbrugweg gaat uit van een tekening over een oude smalle brug, een weg en een kruispunt dat onveilig is, dat werd al door andere partijen genoemd, en de huidige verkeersdruk niet aankan. Met veel sluipverkeer en een verhoging van het verkeer van OV tot auto kan deze weg niet verder. De Broekslootkade is getekend met een enorme brug over de Vliet, een tram door een groenstrook en niet te vergelijken met het Geestbrugwegtracé. We zijn bezorgd over het verdere proces, dat mag duidelijk zijn. De huidige aanpak laat veel te wensen over als het gaat over het maken van een zuivere afweging inclusief de optie dat er naar andere oplossingen moet worden gekeken. Kan de wethouder uiteenzetten wat de intentieverklaring bijdraagt aan het vervolg en wat de uitspraken van de raad doen bij de inzet van Rijswijk naar de andere deelnemers? Wat betekent wat wij zeggen vanavond voor de andere

deelnemers? Kan de wethouder ook bevestigen dat een nee mogelijk blijft? De intentieverklaring waarop staat dat Rijswijk met de regio aan tafel blijft zitten, niet over zich laat beslissen, maar meebeslist en denkt, dat vinden wij belangrijk. De intentieverklaring roept de vraag op of er wel echt goed naar de frasering in tijd en oplossing is gekeken. Vanuit Rijswijk vinden wij het belangrijk dat duidelijk wordt dat allereerst wordt uitgegaan van de mobiliteitsstrategie waarvoor we het uitgangspunt Stomp hebben gekozen met lopen en fietsen voorop en dan OV met brede en veilige voet- en fietspaden, zeker naar school. Het op een weg combineren van fiets, voert, auto en OV was er duidelijk niet in. Het betrekken van de opties van een bus door de Rotterdamse Baan en OV via de Neherkade Haagweg over de bestaande tracés, zeker nu de geplande Koningscorridor nog niet wordt gerealiseerd. De leefbaarheid van wijken, dat die even zwaar meetelt in de afweging waarbij voor bestaande wijken wordt uitgegaan van eenzelfde leefbaarheidsniveau als in een nieuwe wijk en niet twee verschillende niveaus naast elkaar worden gehouden en het net als Leidschendam-Voorburg en Den Haag opstellen van no regret lijst met nu al te nemen maatregelen voor fiets, brommers, auto's en OV waaronder het aangeven van de hoofdroute via de Rotterdamse Baan voor auto's en vrachtverkeer. Graag horen we dat de wethouder deze punten toe kan zeggen. In verband met de zwaarte van de intentieverklaring en het belang van een duidelijke opstelling van Rijswijk naar de regio is een amendement opgesteld samen met GBR dat samen met hem mede ingediend. Natuurlijk steunen we dat en de net genoemde punten komen daar ook in terug. Amendementen die de leefbaarheid voorop stellen vinden we belangrijk, want veiliger, groener en duurzamer, van verharding van asfalt tot bomen, staan bij ons hoog aan de verlanglijst. Mogelijk is het ook dat we als we nu iets heel precies zeggen het eigenlijk nog te vroeg is, dat we dan onszelf juist vastzetten in de keuzes die we maken. Onze steun hangt daarom van die amendementen af van de antwoorden van de wethouder in hoeverre we ons dan al in onze kaarten laten kijken en ons al vastzetten voor de toekomst. Kan de wethouder aangeven wat de gevolgen zijn van het stellen van voorwaarden richting de andere partijen in het betrokken proces? Dat was mijn inbreng.

De heer Krumeich (fractie Krumeich): Ja, heel veel mensen hebben heel veel woorden nodig. Voor mij is het toch echt een echt simpel, een groot probleem, maar echt een simpel probleem. We werden er echt door Rijswijk snel in gerommeld en we worden als kleuter, politieke kleuter behandeld. Vervolgens krijg ik raadsleden: ja, we gaan weer terug aan de tafel over nut en noodzaak. Daar ben ik het hartstikke mee eens, maar wel vanuit een goede positie. Op het moment dat je nu met die intentieverklaring mee zou doen, dan heb je ja gezegd hoe je behandeld bent geweest. Je hebt een positie van niks. Dan ben je volgens mij politiek oliedom. Volgens mij is er maar een antwoord: niet Den Haag, we gaan het niet doen. We gaan helemaal terug naar die tafel. We gaan helemaal beginnen over nut en noodzaak, niks anders waarin de Rijswijkse burger ook toegevoegde waarde moet zien. Alle andere woorden en wijsheden en verschrikkelijk veel woorden ervoor nodig, je moet gewoon ook voor je burgers staan dat je hier gewoon geen goed verhaal hebt. Dat is volgens mij politiek. De tweede waar ik gewoon boos van ben geworden is de behandeling van de organisatie naar de burgers, maar ook naar mijn persoontje zelf tijdens die presentaties. Op een gegeven moment was het allemaal zenden, zenden, zenden en dat ging allemaal over varianten en op een gegeven moment konden we een fietsenrek verplaatsen als het maar gebeurt zoals Den Haag dat wil. Ik wil dat niet. Het was alleen maar zenden, zenden en op een gegeven moment in de chat kwam er inderdaad binnen van: he, ja, maar de cake die is nog niet gebakken hoor. Nou, die keek was wel degelijk gebakken alleen die stonk als een gek en die waren ze echt die burgers in de strot aan het douwen en ik ben er gewoon uit pure frustratie uitgestapt, want zo ga je niet om met de burgers en ook niet met de lieve raadsleden uit Rijswijk, dus mijn oproep is: zeg

alstublieft nee, beste wethouder. Ga dan zeggen van: natuurlijk willen we eruit komen, maar we gaan als volwaardige partner aan tafel zitten en dan hebben we een nut en noodzaak is de start daarvan. Gooi de rest even weg, want daar word ik wit en witheet van, want het is gewoon geen manier van werken geweest. Ik word daar echt kwaad van en met alle respect voor alle deelnemers hier, jullie hebben heel erg lang de tijd nodig om samenvattingen hiervan te doen, want volgens mij is die simpel. Het spijt me zeer voor de toonhoogte, maar ik ben een beetje ...

Mevrouw De Man (OR): Ja, het dossier CID Binckhorst is een uiterst complexe met veel samenhangend dossier, maar dat had het helemaal niet hoeven zijn had de vorige wethouder zijn werk goed gedaan, maar we zitten nu eenmaal in deze situatie en moeten roeien met de riemen die we hebben en de situatie is wat ons betreft als volgt: we worden gegijzeld door Den Haag. We zijn niet meegenomen in eerdere gesprekken en ons wordt nu iets door de strot geduwd waar we hoe we ook stemmen vanavond niet vanaf komen. Dit is schandalig en we moeten ons echt afvragen wat onze positie is binnen de regio als men zo met ons omgaat, een prachtige taak voor volgend college. Ik wens u daar alvast heel veel succes mee. Maar even terug naar de inhoud, hoe gaan we hier nu mee om? Ons wordt voorgehouden dat we mits we instemmen met deze intentieverklaring dat Den Haag mee zal tekenen voor verkenning met betrekking tot de Beatrixtunnel, een handtekening die we de vorige keer niet hadden, want toen dacht de toenmalig wethouder blijkbaar dat we ze konden vertrouwen op hun mooie blauwe ogen en daarnaast kunnen we allerlei voorwaarden opnemen zoals bijvoorbeeld het meenemen van de herinrichting Geestbrugweg, herinrichting kruising Geestbrugweg Haagweg, herinrichting entree Herenstraat en wellicht het eenrichtingsverkeer dat daarmee gemoeid gaat, maar zekerheid hebben we niet en de kans is bijzonder klein dat we die wel later gaan krijgen. Dus wat zit er dan in voor ons? Ik zei net al dat we worden gegijzeld door Den Haag en zo voelt dat ook echt, want niet instemmen met de intentieverklaring verslechtert onze positie binnen de regio nog meer en dan zullen ze niets doen voor de eventuele Beatrixtunnel. Wel instemmen met de intentieverklaring levert ons misschien wat medewerking op, maar zekerheid hebben we niet en als we hiermee instemmen, en dat zij de heer Krumeich net ook al, hebben we aan de ene kant tenminste nog wel een vinger in de pap, maar aan de andere kant keuren we dus goed hoe ze met ons omgaan en dat ze ons eerst zo buitensluiten. Wat voor een boodschap is dat dan? Oh, je hoeft Rijswijk niet mee te nemen in het begin, want als je ze daar later erbij betreft, doen ze toch wel mee. Is dat dan de positie die we willen in de regio? Is dit dan we met ons om willen laten gaan? Dat lijkt ons niet. En wat is nu inderdaad een noodzaak om via Rijswijk te gaan? Waarom is in vredesnaam die Boogie Woogietunnel, waar een aardig prijskaartje aan heeft gehangen trouwens, niet goed genoeg voor deze verbinding? Wat is dan het nut geweest van die enorm dure tunnel en de hele verbouwing van de Haagweg, een verbouwing die overigens ook meer ellende heeft opgeleverd dan voordelen? Ik denk dat als we alles zo op een rijtje zetten dat instemmen met deze intentieverklaring wat ons betreft absoluut geen goed idee is en we zullen dan ook tegen dit voorstel stemmen.

De heer El Majjaoui (fractie Majjaoui): Het gras is een beetje onder mijn voeten gemaaid, want de meeste woorden die zijn al gezegd en ik ga niet op de inhoud in. Ik ga even terugspoelen naar het verleden, want ik heb in het kader hiervan heb ik ook een aantal vragen gesteld met betrekking tot het milieu, luchtverontreiniging, leefbaarheid en verkeersveiligheid. Kijk, de gemeente Den Haag die heeft haar huiswerk al gedaan die heeft in de afgelopen periode haar huiswerk gedaan wat betreft leefbaarheid en haar burgers te behoeden van slechte luchtkwaliteit, files, stress, et cetera. Ik geef het verwijt aan het college van nu, die

heeft geen ruggengraat getoond. Ten eerste drie aspecten die ik kan noemen, die zijn al eerder ook aangegeven. Het eerste aspect, we zijn niet meegenomen in het traject. Aan die indruk kan ik onttrekken dat wij niet serieus worden genomen. Daar word ik boos om. We hebben een college, maar tegelijkertijd aan de overkant wordt ervaren dat we geen college hebben. Nou, nu zijn we meegegaan omdat dat noodzakelijk is omdat zij gewoon afhankelijk zijn van ons, althans, van de gemeente Rijswijk om hun traject voort te kunnen zetten en met name ze hebben de Geestbrugweg nodig voor dat traject die zij beogen. Het tweede waar ik ook eigenlijk teleurgesteld in ben, in de bijlagen zijn een aantal eisen opgesomd, maar die zijn veel te abstract, heel summier, heel beperkt. Ik zie daar geen daadkracht. Ik zie daar geen zwaarwichtige doelen die wij kunnen realiseren voor onze inwoners. En ten derde vind ik het een gemiste kans, de toezeggingen, en dan refereer ik aan de VVD, de Beatrixlaan, waarom zijn er geen koppelkansen meegenomen? Waarom hebben we niet met de vuist op de tafel geslagen van: wij eisen dit ook? Geloof me, rechtsom of linksom, die 25.000 woningen die komen er wel en die werkgelegenheid die komt er wel met ons of zonder ons. Realiseer ons, we zijn ook geen eiland. Het is gewoon een keihard feit. Mijn eerste indruk, ik zou tegen stemmen, ik ga deze verklaring op dit voorstel ga ik tegen stemmen. Maar goed, de GBR die heeft een heel mooi amendement en die heb ik al drie keer of vier keer gelezen en er wordt ook uitvoerig aandacht besteed aan vooral de Geestbrugweg. Weet je, om maar in de termen van collega Rick te spreken, nou, ik heb liever een glas half vol dan halfleeg. En het is ook een intentieverklaring, want het is geen overeenkomst. Het is ook geen besluit. En ik hoop echt diep uit mijn hart dat er gewoon als wij deze verklaring tekenen met het amendement dat het volgende college met gewoon echt ruggengraat op de vuist slaat van: jongens, dit zijn onze eisen. En ik wil graag, dat is ook een toezegging en ook een oproep: beschouw Geestbrugweg als een wijk en beschouw het niet als een instrument om daar hoogwaardig openbaar vervoer te introduceren. Het is een wijk waar opgroeiende kinderen aanwezig zijn en daar horen ze veilig te kunnen oversteken en beschouw dat als een wijk en geef daar geen millimeter afstand aan Den Haag. En Broekslootkade, het amendement, ik weet nu wat de ontwikkelingen zijn wat betreft de motie, tenminste, het amendement van de Broekslootkade die moeten we afschrijven. Dat is gewoon een niet geslaagde optie. Daar moeten we niet aan beginnen. Dus gepaard gaand met het amendement van de GBR wil ik deze intentieverklaring mee tekenen met de voorwaarde dat er gewoon na deze periode wordt daar invulling gegeven en ik hoop echt diep uit mijn hart dat gewoon het volgende college wat meer ruggengraat, meer power heeft om toch op te komen voor vooral de inwoners van Geestbrugweg. Je moet gewoon deelgenoten zijn en wat mijn collega hier van OR heeft gezegd: linksom of rechtsom, we moeten gewoon een dikke vinger in de pap hebben en we moeten ook eigenaar zijn van de probleemstelling, anders missen we de boot, want het komt er gewoon. Linksom of rechtsom, het komt er gewoon. En ik hoop dat er gewoon meer ingezet wordt om de Rotterdamse baan die optimaal in te zetten voor verkeer. Dus dat is mijn bijdrage en ik wens het college veel succes.

De voorzitter: Goed. Dank u wel. Dan gaan wij nu naar wethouder Keus.

Wethouder Keus: Volgens mij hebben we ze nu inderdaad allemaal gehad. Ik heb driftig mee zitten schrijven. Vergeef me als ik een vraag of een opmerking vergeet, maar dan kunnen we in de tweede termijn daar nog op terugkomen. En ik snap ook wel waarom er zoveel vragen zijn en zoveel zorgen. Het is een moeilijk besluit, een moeilijk en ingewikkeld voorstel dat nu voorligt en allereerst is het moeilijk omdat het gewoon simpelweg hele complexe materie betreft. Het is enorm technisch van aard. Er is sprake van ingewikkelde procedures die niet altijd goed begrepen worden en in alle eerlijkheid ook door ondergetekenden soms lastig te doorgronden zijn

ook te meer omdat het al een hele lange voorgeschiedenis heeft en Rijswijk dan pas laat in dat staartje betrokken is daarbij, dus wij ook niet echt de details en echte bedoelingen achter zaken goed kan doorgronden. Dus dat is de situatie waarin u nu als raad inderdaad een besluit moet nemen. Ja, daarbij, ik moet het toch gezegd hebben, hebben we ook niet de gelegenheid gehad om in meer oordeelsvormende vorm over dit onderwerp eerder te praten waar wellicht ook al wat vragen en wat onduidelijkheden ondervangen hadden kunnen worden. U wordt eigenlijk direct nu een besluit voorgelegd en ik kan me voorstellen dat u daar dat gewoon goed en zorgvuldig ook wil doen. Dus ik ga proberen daar ook, ondanks inderdaad nog een extra moeilijkheid dat we het nu door de corona digitaal ook moeten doen, ga ik proberen om daar duidelijkheid voor u te brengen zodat u een goed besluit kunt nemen waar u ook volledig achter kan staan. En om dat te doen, ga ik in plaats van eerst alle vragen proberen te beantwoorden eigenlijk direct door naar de conclusie van het college en dat is dat wij dit voorstel om deze intentieverklaring die nu voorligt om die te ondertekenen met de belangen en de aandachtspunten zoals verwoord in de bijlage nooit zouden voorleggen aan uw raad als wij daar als college en ik ook echt persoonlijk er niet van overtuigd zouden zijn dat wij hiermee de beste belangen van de inwoners van Rijswijk zouden dienen en die optimaal te borgen in het verdere proces. Er zou geen enkele andere reden zijn om dit voorstel op deze manier zo te doen en als het dan gaat inderdaad om die zorgen en die zijn door insprekers denk ik heel goed verwoord en de vertegenwoordiging van de Broekslootkade was vanavond niet aanwezig, maar ook die zorgen zijn nu allemaal goed bekend en het is juist om tegemoet te komen aan die zorgen als het gaat over de leefbaarheid bijvoorbeeld van de Geestbrugweg die nu al zwaar onder druk staat, de verkeersveiligheid die zwaar onder druk staat. Afgelopen week is ook de wethouder van de gemeente Den Haag, de heer Van Asten ook op initiatief van Rijswijk hier naartoe gekomen om te spreken met een afvaardiging van de bewoners om daar met eigen ogen te kijken naar de situatie om die zo goed als mogelijk te adresseren. En het is eigenlijk zoals anderen ook zeggen, is eigenlijk los van het vraagstuk of er een HOV-verbinding komt, is dat nu al een punt van zorg en vraagt dat nu al onze aandacht en zoals u weet zijn daar plannen voor de herinrichting van de Geestbrugweg. Ik kan u ook melden dat we daar zo snel mogelijk ook met de bewoners en andere belanghebbenden mee aan de slag willen gaan. Eigenlijk volgende maand willen we daar echt al concreet mee aan de slag gaan om aan die herinrichting te gaan werken en eigenlijk, mevrouw Woudstra noemde het eigenlijk onze eigen Rijswijkse no regret maatregelenpakket, ja, daar ben ik eigenlijk ook voorstander van om die op te gaan stellen en naast de herinrichting zelf liggen er ook gewoon voor de korte termijn zaken die nu al opgepakt moeten worden en menig fractie heeft het daar ook over gehad. Het gaat over de wijze waarop de Rotterdamse Baan, de tunnel wordt benut. Ja, en die blijft gewoon achter. Ook in verschillende berichten in de media kwam dat duidelijk naar voren nog steeds dat die moeilijk gevonden wordt. Ja, daar liggen gewoon concrete maatregelen die we nu al kunnen nemen als het gaat over bebording, als het gaat over instellingen op navigatiesystemen om autoverkeer zoveel als mogelijk naar de tunnel, de Rotterdamse Baan te geleiden en niet over de Haagweg en de Geestbrugweg te laten gaan, dus die handschoen die pakken we op, ook om het sluipverkeer ook in Leeuwendaal zoveel als mogelijk tegen te gaan. Daar gaan we nu al mee aan de slag en ik denk dat dat ook belangrijk is om ook het vertrouwen van de bewoners van Leeuwendaal en omgeving en ook Cromvliet om ook op korte termijn ook wat terug van dat vertrouwen, want daar hadden de insprekers het over dat er toch wat wantrouwen inderdaad is ontstaan, om dat vertrouwen terug te winnen, dus daar gaan we mee aan de slag. Ja, het is zeker, en ik ben ook blij dat de insprekers, de vertegenwoordigers, natuurlijk zullen niet alle inwoners het daarmee eens zijn, maar ik ben in ieder geval blij dat de vertegenwoordigers van de inwoners eigenlijk ook onderkennen dat het altijd beter is om als gemeente aan tafel te zitten en mee te

praten en mee te beslissen en dat is ook eigenlijk de opzet ook van deze intentieverklaring, juist dat niet inderdaad aan de zijlijn blijven staan en aangeven wat je vooral allemaal niet wil, maar juist nu in deze fase, ik sprak over een momentum en die zie ik inderdaad ook juist nu om je belangen en je aandachtspunten en je zorgen op tafel te krijgen, want als je dat niet doet, en dat is ook gelijk een antwoord op de vraag van: wat nou als je die intentieverklaring niet mee zou doen? Ja, dan bestaan die belangen simpelweg gewoon niet. Dit zijn trajecten die gaan over jaren en nu hebben we het allemaal scherp op de radar, scherp voor de geest wat we allemaal als Rijswijk als belangen en aandachtspunten willen inbrengen, maar een volgende raad kan dat zo alweer minder scherp voor ogen hebben en daarom is het juist nu van belang, juist nu net voor de verkiezingen, het moment om die zaken inderdaad in te brengen. Nogmaals, we laten ons niet juridisch vastleggen met een intentieverklaring. Het is ook geen overeenkomst. Het is juist een manier om uit te spreken dat wij ons committeren natuurlijk aan de opgaves die we zien. Die gelden overigens niet alleen voor Den Haag. Nogmaals, we zijn geen eiland, meerdere fracties hebben het ook gezegd. De opgaves als regio die gelden net zo hard ook voor Rijswijk, dus we hebben ook een gezamenlijke opgave en een gezamenlijke verantwoordelijkheid om die te adresseren en dat brengen wij nu in met inderdaad het principe ook van wederkerigheid dat wij ook erkend worden met de opgave die wij in Rijswijk hebben, dus juist daarom is het van belang om nu mee te tekenen en juist scherp te zijn niet vanuit een naïeve houding, maar juist scherp op de belangen voor onze inwoners. Ja, ik zei het al, het is ook, en dat wil ik toch ook wel even gemarkeerd hebben hier, het is voor het project zelf belangrijk dat we zijn aangesloten en dat we vroegtijdig meepraten, goed op de hoogte zijn, ook zorg dragen tot onze inwoners, dat onze ondernemers ook goed geïnformeerd worden over ontwikkelingen. **Ook daar wil ik mevrouw Woudstra een toezegging doen dat ik daar aandacht voor zal vragen over een goede communicatie inderdaad.** Er is in principe een hele goede website, Binckhorst bereikbaar, maar ik denk dat daar inderdaad wat meer aandacht voor kan komen en juist ook, want daar is heel veel onduidelijkheid over, over de fase waarin we nu zitten en wat nu in de volgende fases allemaal wordt uitgezocht zodat ook de vragen die er zijn dat het ook wat logischer wordt wanneer die gesteld gaan worden en ik denk dat dat vooral heel erg onduidelijk nu is waardoor je dus nu schetsontwerpen, en daar ben ik zelf ook niet gelukkig mee, maar schetsontwerpen ziet waarin je vooral ziet hoe zo een HOV tram dan wel bus in de bestaande situatie ingeperst kan worden als je het even negatief wil framen en het is voor betrokkenen wellicht logisch dat als het gaat over: maar hoe gaan we het ook haalbaar maken op het gebied van leefbaarheid, verkeersveiligheid? Daar zijn meekoppelkansen dat we dat in een volgende fase doen, maar het feit is gewoon dat dat bij de meeste mensen niet bekend was en ik kan mij heel goed voorstellen, en ik moet ze in dat opzicht ook enigszins gelijk geven, dat dat ook moeilijk te achterhalen is dat we daar op dat punt terecht gaan komen, dat dat nog een vraagstuk wordt wat geadresseerd gaat worden, dus daar moet gewoon aandacht voor zijn en dat moet ook gewoon verbeteren. Dat is gewoon simpelweg de conclusie. Daar wil ik wel bij opmerken, en dan pass ik de bal ook wel even terug naar de raad, dat wij zelf ook een visie gaan ontwikkelen over hoe wij dus inderdaad de Geestbrugweg zien, want op dit moment worden dus die schetsontwerpen gemaakt op basis van de aannames en de uitgangspunten zoals ze nu zijn en mevrouw Alberts heeft dat inderdaad in dat opzicht goed verwoord en allemaal dus het belang om die zaken in te brengen nu, wij moeten dus kenbaar maken wat onze visie is op de Geestbrugweg en ik denk dat we daar als college hebben we daar een aantal aanknopingspunten voor aangebracht in de bijlage. We blijven in dat opzicht hebben we ervoor gekozen bewust wat abstracter inderdaad. Ik snap de behoefte om dat veel concreter te maken, maar de fase waarin we nu zitten, denk ik dat we juist in overleg ook met andere partijen, mijnheer Van Enk had het ook daarover, als het gaat bijvoorbeeld over wel of niet alleen voor

bestemmingsverkeer voor de Geestbrugweg maken, waar wordt dan een knip gelegd dat je dat juist ook goed in overleg met de andere partijen doet en ook goed onderzoekt voor welke problemen je nu een oplossing biedt? Vandaar dat inderdaad in de bijlage nu nog in een bepaald abstractieniveau wordt gesproken, maar de inzet moet hier hartstikke duidelijk zijn. Dat is dat de situatie zoals de Geestbrugweg nu is eigenlijk al onacceptabel is en dat we daarmee aan de slag moeten gaan. Ja, dat het dus inderdaad geen rocketscience is dat een HOV, een eventuele HOV-inpassing dat dat dus alleen maar verslechtert en dat dat dus voor Rijswijk geen acceptabele kaart is. Ja, voorzitter, ik wil even door ook omwille van de tijd even naar de amendementen en moties en dan specifiek eventjes op het onderdeel van de amendementen over de tracés. Daarmee beantwoord ik hopelijk ook een aantal vragen van: ja, waarom zijn eerdere tracés nu afgefallen en wordt er dus alleen gekeken naar de Broekslootkade en naar de Geestbrugweg? Ik meen dat het in juli is geweest dat er in het bestuurlijk overleg, of in juni bedoel ik, dat de conclusie was getrokken dat een aantal tracés die waren ingebracht dat daar niet achterhaald kon worden wat nou de redenen daarvoor zijn. Toen is de opdracht gegeven aan de projectorganisatie om dat allemaal te onderzoeken waarom bepaalde tracés zijn afgefallen. Daarbij zijn de criteria inderdaad die eerder zijn gehanteerd die zijn daarbij ook aangehouden en daar zat Rijswijk ook bestuurlijk was daarbij aangesloten en ook bij het besluit dus om op die manier die tracés allemaal tegen het licht te houden. Daar is een uitkomst van gekomen. Ik meen dat het 11 of 12 juli is geweest en volgens mij is dat diezelfde dag ook aan uw raad uiteindelijk ook gepresenteerd en in datzelfde bestuurlijk overleg is ervoor gekozen om de tracés die dus inderdaad door de zeef kwamen zoals dat dan genoemd wordt, om die nader te onderzoeken op nut en noodzaak, aangevuld een van de tracés die eigenlijk was afgefallen, namelijk de Broekslootkade, om die te betrekken en Rijswijk heeft daarbij gezeten. Namens het college, Rijswijk heeft dus ook mee ingestemd om de andere tracés waaronder dus ook het tracé van de Rotterdamse baan en van de Neherkade om die niet mee te nemen in het verdere onderzoek, dus dat maakt het voor het college in de positie natuurlijk een lastige om nu te omarmen hetgeen waar u in het amendement toe oproept. Maar ik kan mij heel goed voorstellen, het doorlopend proces verdient geen schoonheidsprijs en het is een dermate belangrijk en ingrijpend onderwerp dat uw raad natuurlijk in de positie bent van: ja, toch willen wij die zaak toch nog, die twee tracés dat die nog een keer tegen het licht worden gehouden. Ja, ik kan daar als wethouder in dit college kan ik daar niet positief over zijn omdat we daar namelijk als bestuur daar eigenlijk al een besluit op hebben genomen om die niet verder te betrekken. Maar ja, dat laat ik dus aan oordeel raad over in dit geval, voorzitter. Ja, ook als het gaat op de vragen van Wij: ja, waarom nu die intentieverklaringen? Waar komt dat idee vandaan? Eigenlijk in diezelfde periode waar Rijswijk dus ook bij betrokken was, niet persoonlijk, maar mijn voorganger is het idee inderdaad ontstaan om zo een intentieverklaring op te stellen juist om de continuïteit van dit proces te borgen en ook om er een soort van commitment op te halen, dus dat is het antwoord op uw vraag. Ja, voorzitter, de toegevoegde waarde voor Rijswijk voor de intentieverklaring, meerdere fracties vragen daar ook om. Ja, dat heb ik geprobeerd natuurlijk al eerder uit te leggen. Het is dit moment inderdaad naast het feit dat je kenbaar maakt wat je belangen en aandachtspunten zijn, ja, zit je ook gewoon simpelweg, en dat is geen geheim, in een onderhandelingspositie en dat betekent ook dat anderen iets van Rijswijk willen en dan moet je dus ook, en dat vind ik oprecht dat Rijswijk, de heer Majjaoui had het over met de vuist op tafel slaan. Nou ja, laten we het zo noemen. Dat is allemaal leuk en aardig, maar Rijswijk heeft ook een opgave en een van de zaken die ik heb ingebracht is ook dat wij in het kader van insprekers voor Den Haag een belangrijke functie vervullen dat de Beatrixlaan gewoon nu al een knelpunt is en dat we voorzien dat dat in de nabije toekomst alleen maar met ontwikkelingen in Zuidwest, maar ook in Rijswijk zelf natuurlijk een groter knelpunt gaat worden. Het is natuurlijk geen uitruil

van zaken, maar uiteindelijk hangen dit soort vraagstukken natuurlijk wel altijd samen en dat is ook de reden waarom MRDH en ook Den Haag, en ik denk dat dat wel goed is om dat hier te markeren, ook een stap naar voren hebben gezet en ook erkennen dat het een gezamenlijk belang is, dat het niet alleen een Rijswijks probleem is, maar een gezamenlijk belang en dat we dus een nieuwe verkenning gaan starten en daarover hoeven we elkaar niet op de blauwe ogen te geloven, maar dat gaan we ook het een en ander gaan we ook formaliseren. Ja, voorzitter dan even terug ook op de tracés. Als het gaat over de Rotterdamse Baan heb ik al eerder gezegd dat we op korte termijn ervoor moeten gaan zorgen dat die tunnel daar beter benut wordt. Ook daarvoor hoeven we Den Haag niet op de blauwe ogen te geloven. Dat is simpelweg kijken naar de belangen die we hebben. Rijswijk, of Den Haag bedoel ik heeft miljoenen, volgens mij is het 600 miljoen in totaal heeft de tunnel gekost waarvan Den Haag natuurlijk ook een aanzienlijk deel voor de rekening heeft genomen. Die heeft er alle belang bij dat die tunnel veel beter benut gaat worden, dus we hoeven niet op blauwe ogen te vertrouwen dat Den Haag gaat meewerken aan een oplossing om het verkeer op de Geestbrugweg en de Haagweg te ontlasten door middel van de tunnel. Dat is gewoon simpelweg in hun belang. Dus ook daar heb ik alle vertrouwen in dat we goede stappen gaan zetten. Even kijken, ja, voorzitter, dan wil ik mij toch even richten op de partijen die nu eigenlijk zeggen: ja, teken daar maar niet mee. Ik hoop dat hier argumentatie bij zat wat wellicht op andere gedachten springt. Ik heb geen illusies, maar toch moet ik die poging wagen omdat het echt in het belang is van Rijswijk, voor onze inwoners, voor Leeuwendaal en Cromvliet en omgeving om de intentieverklaring te ondertekenen, maar ook voor het grotere plaatje. Rijswijk kan zich hiermee ook opstellen als een autonome zelfstandige gemeente die in staat is om bij dit soort grote vraagstukken regie te houden en ook als volwaardig partner mee te doen en ook daarom, ook voor het grotere plaatje, ook voor toch de duurzame samenwerking met onze ... Niet alleen gaat het trouwens over de gemeente Den Haag en de gemeente Leidschendam-Voorburg, maar ook laten we bijvoorbeeld aan het ministerie van I&W en BZK zien waar Rijswijk toe in staat is, dat we verantwoordelijkheid kunnen nemen, maar wel scherp zijn op onze belangen. MRDH zit er ook bij en dat helpt ook bij andere vraagstukken die we hebben, bijvoorbeeld de Beatrixlaan en wat er net ook bij het Kesslerpark meerdere malen aan de orde kwam, de ontwikkeling van stationsgebied. Daarom, nogmaals, onderstreep ik hierbij het belang van het ondertekenen van de intentieverklaring, voorzitter. En daar laat ik het even bij voor de eerste termijn.

Mevrouw Alberts (GL, ter interruptie): Ja, in de eerste termijn heb ik een vraag gesteld, een verzoek aan de wethouder, want hij had het over plaatjes, maar het grotere plaatje om ook een visualisatie en een artistieke impressie te maken van hoe wij dat ook voor ons zien. Kan hij daar nog op ingaan?

Wethouder Keus: Ja, ja, absoluut. Excuus daarvoor. **Dat bedoelde ik ook met het feit dat we dus op zeer korte termijn ook met de omgeving gaan beginnen aan een soort van open planproces voor de herinrichting Geestbrugweg in de kruising natuurlijk en de entree van de Herenstraat en daar horen natuurlijk ook dat soort visualisaties bij, dus die toezegging die doe ik.** Nu u toch een interruptie had, zie ik ook dat ik niet ben ingegaan op uw amendement voor de Broekslootkade om die als variant nu eigenlijk op te zeggen. Ja, daar wil ik echt ten stelligste een negatief advies op geven. U gaat natuurlijk zelf over uw amendement, maar zoals ik al zei, we zijn die 12 juli als partijen dit traject ingegaan met inderdaad die afweging van die verschillende tracés en nut en noodzaak beoordelen. Ja, dan is het niet kies vind ik persoonlijk om eigenlijk met de eindstreep in zicht om voortijdig een van die tracés af te laten vallen. Ik snap uw punt. Ik heb er alle vertrouwen in in dat opzicht dat de argumenten die zijn genoemd tegen inderdaad het tracé over de Broekslootkade dat die op

eenzelfde manier zullen worden gewaardeerd inderdaad in die afwegingen en als het alleen maar gaat om financiële haalbaarheid slecht zal scoren en ook op impact op de omgeving, maar ik vind het nu niet opportuun om op deze manier vroegtijdig inderdaad een tracé af te laten vallen.

Mevrouw Alberts (GL, ter interruptie): Voorzitter, nogmaals ter interruptie. Zou de wethouder ook nog zijn licht willen laten schijnen over het andere amendement wat we samen met de Partij van de Arbeid hebben ingediend?

Wethouder Keus: Ja, voorzitter, dat wil ik zeker doen. Daar ben ik eigenlijk al op ingegaan alleen heb ik niet expliciet benoemd dat dat een advies dus was op het amendement. Ja, ook daarvoor, ik begrijp hem heel goed, maar ik zou er echt voor pleiten om het niet zo concreet in deze fase nu al neer te leggen. De bedoeling, uw doelstelling die begrijp ik heel goed, maar die staat volgens mij zowel al in de bijlage zelf als ook in een ander amendement wat door GBR en andere partijen wordt ingediend en dat komt volgens mij tegemoet aan de zorgen die de bewoners hebben die u probeert te ondervangen met uw amendement, dus ik vind die te ver gaan om die nu aan te nemen, ook gelijk op onze positie nog in de fase waarin we nu verkeren met andere partijen om zo concreet al iets vast te leggen. En als we dan toch ... Want volgens mij inderdaad de motie van Rijswijks Belang is ook al ingediend. Ja, eigenlijk mijn argumentatie heb ik daarvoor ook al aangeleverd, maar zou ik dus zeker ontraden omdat ik heb ook uitgelegd waarom nu het momentum is en waarom nu inderdaad het belang van die intentieverklaring door partijen wordt gevoerd. U roept eigenlijk op om opnieuw nu een dergelijke intentieverklaring op te gaan stellen, maar dan is eigenlijk heel de doelstelling onder die intentieverklaring nu komen te vervallen. Het gaat over een stuk continuïteit van het proces en de mogelijkheid om belangen en aandachtspunten door te geven, dus dat is de reden waarom ik de motie ontraad. Voorzitter, dat was het voor de eerste termijn.

De voorzitter: Goed, als er verder geen technische vragen meer zijn, dan gaan we weer naar de raad. Ja, de discussie is heel uitgebreid geweest, dus misschien vrij beknopt al het begin van een standpunt geven. Maar goed, ik laat het aan u. Zal ik gewoon het rijtje maar even aflopen? Omdat ik het gevoel heb dat iedereen toch nog wel even wil reageren. Ik begin bij mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts (GL): Ja, voorzitter, dank u wel en ook dank aan de wethouder voor de beantwoording in de eerste termijn. Het lijkt erop dat de wethouder alle amendementen en moties ontraadt deze keer als ik hem goed heb begrepen en dat is toch wel erg jammer dat hij zich er ook niet aan durft te branden om nu concreet al duidelijk te kiezen voor leefbaarheid in deze fase, want laten we nu echt deze kans pakken om met herinrichting van de Geestbrugweg leefbaarheid voorop te zetten. Dat is de boodschap die we willen afgeven. Zoals de inspreker, de heer Knijp verwoordde: durf uw keuze te maken om autoverkeer zoveel mogelijk te ontmoedigen of mevrouw Bus die aangaf het geschetste beeld geen luchtkasteel te laten zijn en proberen te realiseren. Als dat niet mogelijk blijkt te zijn, dan is buitenom het enige alternatief. Dan moet de tram of bus maar via de Rotterdamse Baan. Ik refereer onder andere de heer Van Enk, meer opties dan deze twee, dus Geestbrugweg en ook de Rotterdamse Baan leidt alleen maar tot verdere verwarring bij de partijen die de intentieverklaring tekenen, bij de inwoners. Laten we een betrouwbare partner zijn voor buurgemeenten en inwoners en niet allemaal opties gaan noemen die niet mogelijk of gewenst zijn en duidelijk maken dat met herinrichting en met Stomp principe en voorwaarde is voor een HOV-verbinding over de Geestbrugweg en dat niet alleen in de overweging van een amendement te doen, maar ook daadwerkelijk in de tekst van de

aanbevelingen en aandachtspunten van Rijswijk in de intentieverklaring te zetten. Met alleen betere bebording en aanpassing van de navigatie waarover de wethouder het had, daarmee red je het niet. Je moet echt inzetten op die herinrichting om de leefbaarheid te verbeteren, dus we hadden dat graag ook mede in het besluit gezien van het andere amendement van onder andere Gemeentebelangen. GroenLinks zegt de effecten van luchtkwaliteit, woonomgeving en leefbaarheid voorop. Optimaal te Rotterdamse Baan gebruiken is niet per se een doel maar kan daaraan bijdragen als middel om de leefbaarheid te bevorderen. En daarmee sluit ik de tweede termijn af.

De heer Van der Meij (GBR): Dank aan het college en de keuze voor uitgebreide beantwoording in de eerste termijn op ieders inbreng. U heeft nogmaals benadrukt en gestipuleerd het belang van het nu ondertekenen van een intentieverklaring en in reactie naar Rijswijks Belang met de motie kan ik ook zeggen dat de elementen die Rijswijks Belang benoemt ook in hun motie ook in ons amendement terugkomen in het aanvullende besluit met dien verstande dat wij zeggen: neem dat nu op in de intentieverklaring. Gaan nu zij aan zij staan op gelijkwaardig niveau met het ondertekenen van de intentieverklaring dan dat je nu probeert terug te stapelen en het weer over een intentieverklaring te hebben. Het is ook, dat heeft de wethouder ook aangegeven, je zit nu ook in het momentum van een oude raad, oud college naar nieuwe raad, nieuw college waarbij je eigenlijk een dossieroverdracht doet en punten meegeeft met de intentieverklaring aangevuld met het amendement van Gemeentebelangen om serieus de nut en noodzaak waar Rijswijks Belang ook om vraagt om dat goed als eerste in beeld te brengen en daarbij halen we ook, en ik herhaal dat en ik snap dat de wethouder daar niet happig op is omdat in eerste instanties die twee tracés al van het bord zijn gevallen, om die toch weer terug op het bord te brengen. Dat is legitiem aan het proces dat doorlopen is. Daar valt veel op af te dingen. Het heeft geen zin om maar achteruit te blijven kijken. We moeten nu vooruit en ik vind het ook legitiem om uit te leggen in de regio om die twee tracés waar de informatie gewoon voorhanden is, er hoeven helemaal geen nieuwe dingen uitgezocht te worden, om die informatie ook gewoon volwaardig af te wegen in uiteindelijk de keuze van het tracé waar je met zijn allen voor wilt gaan. Voorzitter, wat ik vergeten ben te benoemen is de participatie ook in dit verhaal. Ook omwonenden, Rijswijkse omwonenden, de heer Knijp en mevrouw Bus die verwezen er ook al naar in hun inspraak, dat spreekt echt boekdelen. We hebben het er in eerdere dossiers ook over gehad het belang dat de gemeente de regie voert over de participatie en ook omwille daarvan zeg ik: wij willen ook meepraten en ook meebeslissen hoe onze inwoners geïnformeerd worden. Niet alleen maar kijken en toe een projectorganisatie dat doet, maar ook mede de projectorganisatie instrueren en ook als het nodig is ruimte bieden formeel ook aan de wethouder, de vakwethouder van de betreffende gemeente om daar een deel van het resultaat mede voor mogen te verzorgen en dat is ook op het niveau dat je de intentieverklaring tekent dat je ook op dat niveau gelijkwaardig bent. Ik wil ook graag reageren op de moties, of sorry, de amendementen van GroenLinks en dan begin ik met de Broekslootkade. Ja, ik ben het eens met de portefeuillehouder, niet omdat hij toevallig van mijn partij is, om het amendement nu niet zomaar door te voeren. Wij zijn er zelf bij geweest door het tracé Broekslootkade bestuurlijk op te voeren en dan vind ik ook dat je netjes moet afhechten. Dat hoort er dan ook bij. We hebben hem zelf geïntroduceerd in het bestuurlijke overleg in juli 2021, de datum precies daargelaten en dan moeten we het gewoon netjes afwegen en voldoende argumenten hebben we nu al met elkaar verzameld in wat er nu allemaal is uitgezocht dat we er goede hoop op hebben en ook serieus ervan uit gaan dat het tracé het niet haalt, maar we moeten het wel netjes afhechten en niet een amendement van tafel vegen, netjes afhechten dat u er ook met elkaar serieus naar gekeken heeft.

Mevrouw Alberts (GL, ter interruptie): Ja, voorzitter, een vraag aan de heer Van der Meij, wie bedoelt hij precies met 'we' als het gaat over het inbrengen van de Broekslootkade in het bestuurlijk overleg?

De heer Van der Meij (GBR): Ik heb eerder begrepen dat op het bestuurlijk collegeniveau de Broekslootkade als variant is ingebracht in de eerdere bestuurlijke overleggen in juli vorig jaar. Met de kennis van nu hadden we wellicht moeten zeggen met elkaar bestuurlijk: dat moeten we niet doen, maar nu we dat wel hebben gedaan, vind ik dat we dat dossier of dat tracé ook gewoon netjes moeten afhechten net als wij vinden dat wij het niet netjes vinden hoe de Rotterdamse Baan is afgeserveerd inzake hoe het proces daartoe gelopen is waar we geen grip op hebben, vind ik dat we het omgekeerde ook niet moeten doen. We hebben gewoon netjes het tracé of het proces doorlopen om een weloverwogen besluit te kunnen nemen en ik heb er alle vertrouwen in met alle argumenten die we nu in het afgelopen jaar bij elkaar hebben gezocht en wat we nu ook terug zien dat die Broekslootkade weinig kans van slagen heeft om als tracé, als voorkeurstracé door te gaan. Voorzitter, ten aanzien van het amendement Stomp, ik vat hem maar eventjes zo samen. Dat is natuurlijk wat uitgebreider. Ja, ik wil toch even gebruikmaken zo meteen van een schorsing na de tweede termijn om te kijken of wellicht in relatie tot ons amendement er een brug te slaan is. Dan heb ik het niet over een Broekslootkadebrug maar een anderszins brug om te kijken of elementen vanuit de motie van GroenLinks en PvdA wellicht in te bouwen zijn in het amendement wat Gemeentebelangen heeft voorbereid, maar daar heb ik ook de andere partijen voor nodig, want we zijn niet de enige indiener daarvoor en daar wil ik met uw welnemen, voorzitter, na de tweede termijn even een korte schorsing voor hebben.

De heer Weterings (RB): Ja, goed, ik schaam mij echt kapot, serieus. Deze beantwoording namens het college, de kritische vragen van bewoners, de recessies, geen antwoord. De vraag: waarom is er eigenlijk niet betrokken geweest in het beginstadium? Het hele grote traject, geen antwoord. Ik begreep net dat deze intentieverklaring er al heel lang ligt. Hoe lang ligt hij er al? Wij kennen hem pas enkele weken. Waarom is die intentieverklaring niet eerder aan de raad getoond of is erover gesproken in een forum? Waarom is de raad niet geïnformeerd? Wie wil dat we deze intentieverklaring tekenen? En vooral, voorzitter, de hele moeilijke vragen voor al die voor bewoners, het weghalen van heel veel bomen, ik kijk even naar GroenLinks, het weghalen van heel veel bomen. De parkeerplaatsen en ook de veiligheid daar zijn heel veel vragen over. Er wordt gezegd: dat wordt pas later uitgewerkt als er een variant bekend is. Dat is toch de omgekeerde wereld? Je gaat toch niet eerst iets besluiten en later kijken wat je weg gaat halen? Dat kan toch niet? Dat kan je toch niet al die bewoners aan doen? Laten we gewoon even reëel zijn. Dat moet gewoon eerst worden uitgezocht wat er gaat gebeuren met al die bomen en al die parkeerplaatsen.

De heer Van Enk (CDA, ter interruptie): Ja, aan de heer Weterings zou ik willen vragen: dat is toch juist de bedoeling van deze intentieverklaring? Tot nu toe was de klacht van de bewoners: er wordt naar varianten gekeken en naar nut en noodzaak en dan wordt daarna pas gekeken naar hoe het ingepast moet worden. Wat ik zie in deze intentieverklaring is dat Rijswijk al die vragen en problemen, knelpunten bij een eventuele Geestbrugwegvariant op papier heeft gezet zodat ze in dit onderzoek mee kunnen worden genomen. Dat is de vraag. Dus als ik het besluit goed begrijp, proberen we dat probleem juist te tackelen en dat kun je alleen maar doen als je met elkaar aan tafel gaat en niet als we doorgaan op de oude route.

De heer Krumeich (Fractie Krumeich, ter interruptie): Ik ben het erg oneens met mijnheer Van Enk hierin. Het is gewoon meegaan en dan kijken waar het heen stroomt en dan een beetje sturen. Het is in het begin fout

gegaan en daar moet het overnieuw gedaan worden en dat is het punt. Die burgers die willen gewoon eerst eens even zeker weten, inclusief de Haagse burgers hoor wat mij betreft ...

De voorzitter: Uw standpunt is duidelijk. Dat heeft u in de eerste termijn ook gezegd. Mijnheer Van Enk heeft geïnterrupteerd. Ik wil nu terug naar de orde van de vergadering. Dat is dat mijnheer Weterings de kans krijgt om op de interrupties te reageren. Dan gaan we weer verder. De heer Weterings.

De heer Weterings (RB): Voorzitter, tot in de allerlaatste sessie waar de bewoners bij betrokken waren, komt daar geen antwoord op en ook niet in deze intentieverklaring is daar antwoord op gekomen. Goed, voorzitter, dan is er ook nog gepraat over het weghalen van bomen en parkeerplaatsen. Die zouden worden gecompenseerd in de wijk. Dan vraag ik me af: waar dan in de wijk? We hebben al jarenlang in Cromvliet en Leeuwendaal een heel groot probleem met parkeren zodat Avalex het vuil niet kan ophalen. Wat gaat u dan doen? Gaat u de Vliet droogleggen? Want al jarenlang kan dat probleem daar niet worden opgelost met een zwaar tekort aan parkeerplekken en ineens zijn er mogelijkheden in de wijk. Waarom zijn die dan niet een paar jaar geleden opgelost? Voorzitter, ja, de wethouder gaf aan van: goed, als wij het voorstel niet goed hadden gevonden, hadden we het niet voorgelegd aan de raad, maar ook het ontwikkelkader is voorgelegd aan de raad. Er waren negen partijen voor nodig om het te corrigeren, dus zo betrouwbaar zijn de voorstellen niet met alle respect. Voorzitter, en dan als laatste zal ik eigenlijk de wethouder willen vragen: heeft het zich al neergelegd dat de Geestbrugweg als variant wordt gezien, omdat hij net in alle betogen de Haagse varianten zelfs afraadt toe te voegen? Het is een Rijswijkse wethouder die de Haagse varianten afraadt om toe te voegen. Waarom? Graag uitleg.

De heer Braam (BVR): Ik ben weer in beeld zo te zien. Ja, toch even een paar puntjes van aandacht. Laten we allereerst even beginnen met de beantwoording van de wethouder. Die kunnen we in belangrijke mate toch wel waarderen. Het enige wat wij niet waarderen is dat hij toch een beetje voorbij gaat aan de inhoud van de motie en het amendement dat is ingediend samen met GBR, D66 en CDA waar toch gewoon nadrukkelijk wordt gevraagd om eigenlijk iets, ik zou haast zeggen en omgekeerd aan wat er vorig jaar gebeurd is door uw voorganger, wethouder Lugthart, die op een gegeven moment heel brutaal de Broekslootkade heeft toegevoegd. Waarom zouden we nu niet, ook al is het wat later, met het grootste gemak weer het tracé over Neherkade en de Rotterdamse Baan, de Boogie Woogietunnel toevoegen aan het onderzoek? Ik denk dat dat net zo goed ook gewoon kan, zeker nu we in de richting gaan van het tekenen van zo een intentieverklaring. Dat lijkt beter voor Rijswijk gewoon een serieuze optie en ik zou zeker ook de partij Wij willen vragen van: denk goed na. Een intentieverklaring niet tekenen, betekent dat je niet meepraat en dat er gewoon straks over ons heen wordt besloten. Op het moment als er straks nog partijen zijn zoals een provincie die ons gezellig aanwijzingen gaat geven, ja, daar zitten we met zijn allen denk ik niet op te wachten. Meepraten lijkt ons de enige serieuze optie en uiteindelijk is het altijd zo van daar waar we hier in Nederland met elkaar praten, kom je altijd tot de beste oplossingen en niet meepraten, dan weten we waar het toe gaat leiden. Dan de motie van Rijswijks Belang, hoe sympathiek die ook lijkt, er staan een paar dingen in die gewoon behoorlijk tegenstrijdig zijn. Allereerst in ieder geval staat de tunnel en de Neherkade die staan al in ons amendement, dus nadrukkelijk worden die dan straks al meegenomen. Datzelfde geldt ook in ieder geval als het gaat om het serieus onderzoeken van de Geestbrugweg en de Haagweg, want op het moment als die blijft overeind staan dan komt er in het verlengde ongetwijfeld die MER-beoordeling wel aan de orde. Juist door het ondertekenen van de intentieverklaring wordt Rijswijk een volwaardige en gelijkwaardige partner, dus ook daar punt vijf is

volstrekt tegenstrijdig. De vervolgstappen die zijn feitelijk al gezet. Een jaar geleden heel veel vragen die u gesteld heeft die zijn al lang beantwoord in verschillende forumvergaderingen, dus in die zin zou ik zeggen: luister die vergadering nog een keer terug, dan krijgt u vanzelf die antwoorden vaak op vragen die gewoon door u zijn gesteld de antwoorden weer even in beeld. U bent daar goed in met uw mobiel, dus dat gaat ongetwijfeld wel lukken. Dus ja, Beter voor Rijswijk kan deze motie dan ook niet steunen. De amendementen, daar is al een advies op gegeven en zeker gelet op het feit dat er in de intentieverklaring al nadrukkelijk wordt gesproken over de leefbaarheid van de gebieden, dat is een van de belangrijkste eisen ook. Het terugbrengen van de druk op de Haagweg, de Geestbrugweg wordt er ook nadrukkelijk in benoemd. Ja, dan zie ik geen enkele reden om de amendementen van GroenLinks en ook die andere van de Partij van de Arbeid om die dus te ondersteunen. Ja, voorzitter, ik zie dat de heer Weterings een interruptie heeft en de heer Krumeich geloof ik ook. De heer Weterings was ...

De heer Weterings (RB, ter interruptie): Ja, misschien een hele korte aanvullende vraag voor de heer Braam, want deze intentieverklaring is natuurlijk opgezet door andere gemeentes. Hoe weet hij zou zeker dat het allemaal wordt overgenomen door andere gemeentes? Zij hebben de intentieverklaring gestuurd. Daarmee moeten we akkoord gaan. Wie weet zeggen ze: joh, dat leggen we allemaal naast ons neer, dus er is geen zekerheid. Als er een goede intentieverklaring komt met de wensen vanuit deze raad kunnen wij ermee akkoord gaan, maar zoals hij er nu voorligt als dat de intentie is van andere gemeentes hebben wij geen poot om op te staan. Dank u wel.

De heer Braam (BVR): Dan heeft u niet goed geluisterd naar de heer Keus. Het is duidelijk dat die hele waslijst nota bene, want Rijswijk heeft de meeste punten aangebracht in de intentieverklaring, die is vanuit dit college ook in belangrijke mate van de voorganger gekomen. Nu zie ik dat de heer Karremans ook nog een interruptie heeft, dus ik wacht even.

De heer Karremans (Wij, ter interruptie): Allereerst wil ik tegen de heer Braam zeggen: dank u wel voor het compliment, want u vroeg aan ons: Wij, denk goed na. Nou, dat doen we zeker en ik zou zeggen: laten we morgen naar het bestuurlijk overleg gaan. Dan brengen we alle alternatieven in. Is het CID akkoord plannen we gewoon weer een nieuwe vergadering in voor de verkiezingen en dan kunnen we daarna gewoon de intentie tekenen, maar laten we dat dan eerst gaan doen en niet zomaar eerst gaan tekenen. Ik zou zeggen: laten we gewoon nu een andere motie maken om dit te doen. Dan kunnen we volgende week de intentieverklaring tekenen en niet nu.

De heer Braam (BVR): Ik denk dat ik net bij mijn inbreng duidelijk ben geweest. In de volgorde zoals de heer Karremans dit aangeeft, zegt hij eigenlijk in feite gewoon van ... Feitelijk zegt hij dan ook met zoveel woorden: als op een gegeven moment daar niks van wordt overgenomen, dan tekenen we heel die intentie niet en praten we niet mee. Beter voor Rijswijk zegt tegen elkaar dat we graag vooraan in de lus zitten. Dat hadden we eigenlijk een jaar geleden al moeten zitten door dus op dat moment feitelijk al met een intentieverklaring te komen en met elkaar in gesprek te gaan en niet wat er nu gebeurt achteraf gaan praten. En eigenlijk nu zit een blokkade op de discussie, want dat is eigenlijk wat u zegt: ik blokkeer de discussie, eerst de eisen van de gemeente in de ring plaatsen. Nou, dat is eigenlijk wat we met het amendement van GBR al doen. Daar staan nadrukkelijk de uitgangspunten in die in de intentieverklaring terug moeten komen en feitelijk ook de punten die u aankkaart die staan daar keurig in. Nou, als die zaken worden meegenomen dan staat er niets in de weg

om dus die krabbel te plaatsen. Dat lijkt ons in ieder geval verstandig ook voor de Partij Wij. Ik weet, uw wethouder heeft een grote inbreng gehad in de waslijst die vanuit de gemeente is ingediend. Dan zou het ook logisch zijn dat u mee stemt met dit voorstel en ook mee stemt met het amendement om ervoor te zorgen dat we die stappen kunnen zetten, want de voorwaarden staan duidelijk in het amendement van GBR dat wordt toegevoegd aan het raadsvoorstel en dat betekent dus ook dat dat onderdelen zijn die in de intentieverklaring terug moeten komen, alleen dan wordt er dus getekend. Eigenlijk zegt u precies hetzelfde, alleen u zegt van: laten we eerst maar eens even maar weer praten en onderhandelen, noem maar op om dus diezelfde puntjes ook erin te zetten en dan komen we daarna in de raad nog een keer terug om opnieuw een besluit te nemen over de intentieverklaring. Dat is de wereld op zijn kop. Voorzitter, ik denk dat ik wel duidelijk ben geweest. De amendementen en de moties behalve die van Gemeentebelangen Rijswijk die kunnen wij helaas dus niet steunen en het voorstel uiteraard als het amendement wordt aangenomen dat kunnen wij wel steunen.

De voorzitter: Goed, u heeft uw betoog afgerond. Dan gaan we naar de heer Sleddering. Ik wijs even op de tijd. Het is half 12, ik heb het gevoel dat het wel 12 uur wordt. Ik zal toch de agenda willen afmaken, dus houdt u daar een beetje rekening mee, maar het is wat het is. Het is gewoon een heel belangrijk debat, dus ik ga door met mijnheer Sleddering.

De heer Sleddering (VVD): Ach, burgemeester, 12 uur wordt het altijd. Daar doet u niks aan en wij ook niet gelukkig. Dat is in hogere handen zullen we maar zeggen. Ja, ik heb goed geluisterd naar de wethouder mag ik zeggen. Laat ik dat vooraf doen. Ik benijd hem niet en ik vind het ook voor mezelf een beetje lastig, want ik heb echt een slecht gevoel over hoe dit proces door dit college is behandeld, maar dat is niet zijn schuld, althans, niet helemaal zijn schuld. Dat is voornamelijk door zijn voorganger gedaan en hij zit nu met de gebakken peren. Ik wil hem namens de VVD-fractie zeggen dat ik waardering heb voor zijn inzet van de laatste maanden om te redden wat er te redden valt, maar ons oordeel blijft dat wij dit proces als Rijswijk en dus ook als totaal college absoluut verkeerd hebben aangevlogen. We hadden geen positie, we hebben geen positie en we krijgen geen positie met deze intentieverklaring. Het is toch heel merkwaardig, en ik blijf geloven in de goedheid van onze partners, dat ze nu opeens met allerlei toezeggingen komen, met de geldbuidel gaan rammelen die overigens nog helemaal leeg zit, want er zit nog helemaal geen geld in het potje, een detail. Dan, komt het wel goed? Nee. We hebben gewoon zelf laten liggen. We zijn niet begonnen met een visie op te stellen. U komt nu met een visie over de Geestbrugweg. Dat had er al lang moeten zijn. Daar hebben we al jaren om gevraagd, maar het is niet gebeurd en nou onder druk van een intentieverklaring moeten we opeens snel met de bewoners even bij elkaar en even kijken hoe het moet. Dat is niet zorgvuldig en er is in het hele proces, ik herhaal het maar eens, is er een sfeer van wantrouwen ontstaan en dat komt omdat er een hoop besloten was zonder dat Rijswijk daarbij betrokken is. De burgers in Rijswijk werden benaderd zonder dat Rijswijk er überhaupt vanaf wist. De manier van presenteren van de projectorganisatie was echt heel sturend, geen consultaties, sturend gewoon naar een oplossing toe en dat is bij de bewoners, maar ook bij de raadsleden en ook bij de VVD-fractie blijven hangen. Kijk, ik zal een vergelijking trekken. Je hebt een hond en die heb je in een hok, maar je kijkt er niet naar om, je geeft er geen aandacht aan. Twee, drie jaar doe je er niks aan en in het vierde jaar denk je: goh, laat ik die hond eens gaan aaien. Hoe denkt u dat die hond reageert op u die u drie jaar niet gezien heeft? Nou, die gaat bijten en dat is nou precies wat Rijswijk moet doen. Dit proces is niet goed en wij moeten ons niet laten lokken, verleiden om die intentieverklaring te tekenen. Wij gaan gewoon na de verkiezingen opnieuw beginnen met alle informatie die we hebben, maar echt, als u de

intentieverklaring leest en u ziet wat Rijswijk voor punten doet dat is nog netjes geformuleerd in tegenstelling tot de punten van Voorburg-Leidschendam. Die zijn veel steviger. Die zeggen gewoon: dit doen we niet. Want we hebben het dan over een tram over de Geestbrugweg, maar die moet ook door Voorburg door een stukje Binckhorstlaan waar geen tram komt. Dus ja, die gelijkwaardigheid is er gewoon niet en dat is het ultieme bewijs dat die hele discussie niet goed uitgevoerd is. Die hele discussie tussen Voorburg-Leidschendam, Rijswijk en Den Haag heeft niet op de juiste gronden en de juiste studies plaatsgevonden. Het moet dus opnieuw, helaas, en dan moeten we gewoon na de verkiezingen doen. En bovendien zeg ik wat wij ook kunnen doen nu al daar hoeven wij geen intentieverklaring voor te hebben. We kunnen de discussie over de Geestbrugweg ... En natuurlijk, ook de bewoners die zullen zich realiseren van: ja, we willen dit niet en we willen dat niet, maar ja, dat heeft wel consequenties als je meer schoner wilt een rustiger wilt, ja, dan heeft het ook consequenties voor mensen uit de wijk die naar hun werk moeten met twee auto's, want het autobezit in Leeuwendaal is vrij aan de hoge kant. Hoe komen die mensen straks de wijk uit? Dat is een serieus probleem en daar moeten we het met de bewoners over hebben en dat is totaal niet gebeurd en er was geen ruimte voor. Ik noem ons kruispunt, ons beroemde kruispunt bij de Herenstraat ... Doet daarover: ja, we gaan meedenken en meepraten en dit en dat. Dit is een hele ingewikkelde bottleneck, nu al. Als daar straks eventueel een trambaan moet afwijken, lijn 1 afwijken, dan is de ellende daar niet te overzien en daar wordt veel te luchtig over nagedacht. Sterker nog, er wordt helemaal niet over nagedacht, mooie woorden, maar we hebben echt grotere problemen. We zijn nog lang niet toe aan het tekenen van een samenwerkingsverband en laat ik een wat meer visionair gezicht erbij geven. Ik vind dat na de verkiezingen Den Haag, Voorburg-Leidschendam en Rijswijk met elkaar moeten afspreken hoe zij die grote opgave die wij ook zien rond wonen, werken en mobiliteit voor de hele stad en de hele regio gaan oplossen en niet met die deelstukjes, niet even daar wat schuiven, daar wat schuiven. Daar komen we niet uit. We zullen het echt breder opnieuw moeten opzetten en intussen in Rijswijk dingen gaan aanpakken die we kunnen aanpakken met de bewoners, de Rotterdamse Baan met technische middelen aanpakken zodat men inderdaad niet in de Binckerslaan niet de tunnel inrijdt, maar richting Rijswijk tuft. Dus er zijn dingen gewoon te doen. We moeten gewoon aan het werk en nog langer onderhandelen met onze partners en ons niet in de eendenkooi laten lokken met mooie woorden en met een lege zak geld. U zult begrijpen dat wij dus niet voor het tekenen van de intentieverklaring zijn en ik wens de wethouder veel succes.

De heer Karremans (Wij): Ik kan het niet mooier verwoorden dan mevrouw Woudstra in haar eerste termijn. We zijn het geheel met haar eens en we moeten dus vooraf regelen, dus een intentieverklaring komt veel te vroeg als het allemaal nog niet is onderzocht, dus eerst onderzoeken en dan pas eventueel een intentieverklaring tekenen en niet nu. Ik hoor de fractie van El Majjaoui zeggen dat wij als gemeente een vinger in de pap moeten houden. Ik wil tegen de heer El Majjaoui zeggen: als wij deze intentieverklaring tekenen dan worden onze vingers eraf gehakt. U heeft dezelfde zorgen als ons, maar u wilt wel de intentieverklaring ondertekend hebben. Dat is juist de eerste aanzet, dus ik zou zeggen: doe het niet. Daarnaast zou ik tegen mijnheer Van Enk van het CDA willen zeggen: nut en noodzaak is wel degelijk belangrijk en dan doelen we op waarom we überhaupt een OV-verbinding nodig hebben en niet per se per tracé, want welk Rijswijks probleem lossen we nou op met deze intentieverklaring? Om alleen met onze buurgemeentes aan tafel te blijven zitten? We moeten het andersom doen, eerst aan tafel zitten om nut en noodzaak concrete krijgen en dan pas gaan we verder onderhandelen.

De heer El Majjaoui (fractie Majjaoui, ter interruptie): Goed geformuleerd, mijnheer Karremans. Ik sta er ook niet achter, alleen gepaard gaand met het amendement van Ronald van der Meij wil ik nog het voordeel van de twijfel geven. Linksom of rechtsom, dan stel ik de vraag aan u: hoe wil jij dat gaan bewerkstelligen als wij niet mee gaan tekenen, afzijdig houden of als wij ons distantiëren van het hele project? Denk jij dat die 25.000 woningen er niet komen dan? Of leven we in een eiland? We moeten roeien met de riemen die we hebben. We moeten gewoon echt meters maken en uiteraard, dit is een kader, het is geen overeenkomst, het is geen beleid, het is geen wet, het is een intentie. Hou er even rekening mee, we zijn hier ook als Rijswijkers. Wij willen meepraten. Wij willen ook een onderdeel zijn van de probleemstelling en dat hangt echt af van het beoogde college straks. Heeft het beoogde college een ruggengraat? Hebben ze een stevige hand om op de tafel te slaan en dan ook invulling te geven aan de wensen van de Rijswijkers? En daar draait het om.

De heer Karremans (Wij): Ik zou graag tegen de heer El Majjaoui willen zeggen: alle partijen willen wat anders en de raad wil zaken op het gebied van leefbaarheid en onderzoek naar meerdere tracés. Wij geloven niet dat als wij met dit amendement dit gaan voorstellen dat alle andere partijen dit ook zullen vinden en met de andere partijen bedoel ik dan de buurgemeentes, MRDH, enzovoorts. Ik zou eigenlijk graag in mijn tweede termijn verder willen gaan hoe ik denk over de amendementen. Het amendement van GroenLinks, ondanks dat wij deze optie niet als haalbaar zien, denken wij eigenlijk ook dat deze wijziging nutteloos is omdat een intentieverklaring die vinden wij eigenlijk sowieso al onnodig. Het amendement van GroenLinks en PvdA, door de Geestbrugweg af te sluiten, kunnen mensen uit Cromvliet en Leeuwendaal alleen nog via de Haagweg de wijk uit en dat is nou eigenlijk juist het probleem. De Haagweg is al veel te druk en wordt op deze manier alleen maar drukker. Dat betekent niet dat wij niet tegen openbaar vervoer zijn, alleen nut en noodzaak moeten eerst uitgelegd worden en dat is volgens ons echt de enige oplossing, maar als dat echt eenmaal bekend is, dan kunnen we kijken hoe we het openbaar vervoer kunnen gaan indelen. Op de motie van Rijswijks Belang, nou, die willen wij dus mede ondertekenen, echter wel met de kanttekening dat wij het niet eens zijn met de zin waarin staat vermeld dat de gemeente tot nu toe aan halfbakken deelname doet. Daarnaast wil ik eigenlijk afsluiten met het volgende, we willen vragen aan de wethouder of eigenlijk mededelen: u kunt nooit iedereen tevreden houden, maar als wethouder van Rijswijk moet u toch staan voor de Rijswijkse inwoners, dus hun belang staat voorop. U bent door uw collega in Den Haag wederom in slaap gesust met mooie beloftes zonder dat u antwoord krijgt op de vragen die leven bij de Rijswijkse bewoners. Ga voor uw bewoners en beantwoord eerste hamvraag: welk probleem lossen we nou op? En wat is de toegevoegde waarde voor Rijswijk? En schat de wethouder nou echt in dat de partners serieus de verschillende tracés gaan afwegen met het voorgestelde amendement? Dat zou ik graag willen horen van de wethouder.

De heer Van der Meij (GBR, ter interruptie): Ik wil kort reageren op de kwalificatie die collega Karremans aan de heer Keus geeft, die de afgelopen maanden, en ik sluit me graag aan bij collega Sleddering, de tandjes heeft gelopen, en het is niet te benijden, ten opzichte van de vorige wethouder die echt steken heeft laten vallen in dit dossier.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Ja, voorzitter, ik reageer even heel kort, tenminste, ik hoop dat ik het kort kan houden, want ik vind wel dat we hier heel veel dingen herhalen. Dank, wethouder voor het verhelderende antwoord dat u gaf, want eigenlijk is wel duidelijk dat de Haagse tracés nu zijn geschrapt en we ons eigenlijk alleen nog maar richten op de Rijswijkse tracés. U gaf eigenlijk zelf het antwoord met het aan de raad

overlaten van het amendement van GBR en andere partijen waarin staat dat we alsnog die Haagse tracés zouden moeten gaan onderzoeken, dus dat is een duidelijk antwoord van uw kant. Ik ben ook eigenlijk wel blij met wat de heer Sleddering zei, want die kijkt voor drastische keuzes om dat door een klein beetje pappen en nathouden en bewoners op het laatste moment laten meespreken eigenlijk we niet een stap verder komen en we alleen nog maar verder dichtslibben. Dus daarom zie ik alleen maar een groot pleidooi voor het amendement van GroenLinks en Partij van de Arbeid om nu op dit moment nu we weten dat de Geestbrugweg de keuze wordt in het vervolgtraject om dan ook die keuze te maken voor het bestemmingsplan en ik ben natuurlijk heel erg blij met de handreiking die de heer Van der Meij ook eigenlijk al doet en waar ik het in de eerste termijn, in mijn eerste termijn ook over sprak. Waarom schuiven we niet twee amendementen voor zover mogelijk met u, dat zal duidelijk blijken in de schorsing, in elkaar? Tenslotte, mijnheer Van der Meij, staat in uw overwegingen ook al duidelijk een optie voor bestemmingsverkeer. Die hoeven we alleen maar ...

De heer Sleddering (VVD, ter interruptie): Ja, ik weet niet of ik het goed verstaan heb, maar bedoelt u nou met bestemmingsverkeer dat dat gelijk is aan een fietsstraat? U wilt dus echt van deze doorgaande weg in Rijswijk een fietsstraat maken?

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Ja, nou, bestemmingsverkeer, de auto is te gast en dat is bij een fietsstraat ook, dus dan ook meteen inderdaad, mijnheer Sleddering, u zegt het goed, maar ook nog even in antwoord op de heer Karremans, natuurlijk kan het bestemmingsverkeer in en uit. Dat zou wat zijn dat je je auto niet meer in je straat zou mogen zetten. Dat moet wel degelijk kunnen bij bestemmingsverkeer.

De heer Sleddering (VVD, ter interruptie): En u denkt ook niet dat dat zal leiden tot sluipverkeer door beide wijken of gaat u gewoon een soort Berlijnse muur om de wijk bouwen? Is dat uw plan, mevrouw?

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Voorzitter, op de heer Sleddering, ik kan het antwoord niet geven. Ik ben geen stedenbouwkundige of verkeerskundige. Wij vinden het alleen, en daarmee heb ik het over GroenLinks en Partij van de Arbeid, het onderzoeken waard en om in te brengen bij de intentieverklaring. Hoe precies het uit gaat pakken en of het allemaal op de punt en komma kan, dat moeten anderen voor ons uitzoeken. Daarom staat er ook in het amendement: zo niet, dan buitenom. Dus wij pretenderen geenszins dat wij voor honderd procent kunnen garanderen dat deze variant, dit scenario van bestemmingsverkeer op de Geestbrugweg ook daadwerkelijk haalbaar is, maar het onderzoeken waard. Ik kijk uit naar het overleg in de schorsing met de opstellers van het andere amendement en ik ben zeer benieuwd en hoopvol naar een goede uitkomst.

De heer Van Enk (CDA): Voorzitter, we hebben heel veel vragen en verhalen gehoord over het verleden wat er allemaal mis is gegaan. Ik denk dat we ons daar niet in blijven moeten wentelen maar dat we verantwoordelijkheid moeten nemen juist ook naar de bewoners die willen weten wat er aan de hand is en wat we gaan doen, niet over de verkiezingen heen tillen, meedoen, en ik wil daar verder ook niet veel over zeggen, want ik denk dat we snel naar een schorsing wat mij betreft toe moeten.

De heer Sleddering (VVD, ter interruptie): Ja, ik kan dat toch niet laten passeren. U wil het niet meer over het verleden hebben en naar de toekomst kijken, maar het verleden heeft ons in deze problemen gebracht. U wilt toch niet zeggen dat het allemaal fantastisch gegaan is met dit college in dit dossier? De heer Van der Meij

geeft het tenminste toe, maar u zegt: we moeten niet over het verleden praten, want dat is vervelend, we gaan nu over de toekomst praten. Dat is wel lekker makkelijk als coalitiepartij.

De heer Van Enk (CDA): Nee, ik denk wat we vanavond horen, al was het maar alleen over het toevoegen van de Broekslootkadevariant, dat zijn allemaal zeer ongelukkige voorbeelden van hoe het is gelopen en ik denk dat de wethouder van financiën nu als waarnemend wethouder verkeer vervoer een wat ondankbare rol vervult, dat zeg ik de heer Van der Meij volledig na en ik moet hem daar zeer mee complimenteren. Ik denk dat we zeker moeten aanhaken bij het overleg. Het is niet alleen overleg met buurgemeenten, het is ook een overleg waar ministeries in vertegenwoordigd worden, de provincie, en we moeten onze verantwoordelijkheid nemen en dan wel het liefst op voorwaarden waar wij het met zijn allen enigszins over eens kunnen worden en daarom, voorzitter, ik ga niet lang meer praten. Ik hoop dat we straks met partijen die hun nek willen uitsteken tot een goed amendement komen, een amendement en niet een motie, want met een amendement stuur je de wethouder met een motie op pad, daar stel je als raad vast waar je voor wil tekenen en dus ook waar je niet voor wil tekenen. Dat is het meest helder en dan weet iedereen waar hij aan toe is.

Mevrouw Woudstra (D66): Dank voorzitter en dank voor de beantwoording van de wethouder en zeker voor de toezegging richting inwoners en op de acties om nu al met no regret maatregelen te komen zoals de andere routing van de Rotterdamse Baan. Graag zien we die no regret maatregelen nog terug in een nadere uitwerking voor de zomer. Kan de wethouder dat toezeggen of daar in elk geval een tijdspad voor geven zodat duidelijk is dat er snel concrete acties komen? Het amendement van GroenLinks en PvdA met Stomp en concrete acties, we vinden het belangrijk dat duidelijk is dat die concrete acties ook nodig zijn, dat er verregaande keuzes te maken zijn. Daarom steunen we dit amendement. De varianten, met de huidige presentaties blijkt dat er niet gelijkwaardige tracés worden vergeleken en alleen naar passendheid wordt gekeken. Met de huidige twee varianten moeten we wel terugkomen op wat er in juli is gezegd, zoals de wethouder zei, vandaar de vraag het amendement van GBR en onze partijen, andere partijen over de twee extra varianten. Daar houden we sterk aan vast, anders krijgt techniek voorrang op leefbaarheid en veiligheid. Die gelijkwaardigheid moet worden gebogen tussen de verschillende wijken. Daarom steunen we juist de extra varianten en daarom steunen we het amendement van GroenLinks en PvdA dat de variant schrapt juist niet. En let erop, de Rijswijkse wethouder moet zelf antwoorden geven op de gestelde vragen van bewoners. Laat dat niet over aan anderen. Leg de besluiten niet buiten ons neer. Wees erbij en zorg voor eigen communicatie. Het is geen wij-zij in antwoord geven. Laat zien dat we als Rijswijk een serieuze stad zijn, dat we met ideeën en oplossingen aan tafel zitten en dat we in een traject gaan zorgen voor zorgvuldigheid en vertrouwen. We zijn daarbij als de amendementen worden aangenomen het eens met het voorstel.

De heer Krumeich (Fractie Krumeich): Ja? Ik heb niet zo heel veel toe te voegen ook om de tijd. Volgens mij is het moment beslecht om mee te tekenen bij de verklaring, dus mijn samenvattingen worden steeds korter en duidelijker en daar laat ik het bij.

Mevrouw De Man (OR): Ik kan het ook heel kort houden, want de heer Sleddering die haalde zojuist de woorden uit mijn mond. We zitten volledig op een lijn met wat de VVD zojuist heeft gezegd en zijn ook niet van mening veranderd.

De heer El Majaoui: Nee, dank u wel voorzitter. Ik heb geen tweede termijn bijdrage.

De voorzitter: Ja, u heeft zich al duidelijk uitgesproken bij de interruptie. Heel goed. Dan is nu het woord aan de wethouder. Daarna moeten we even beslissen hoe we met de orde omgaan. Ik zeg het maar even, we gaan over 12 uur heen. Je zou kunnen zeggen: we doen een schorsing, ja, tien minuten. Je kan ook zeggen, ik geef het gewoon maar mee hoor, we zouden ook kunnen schorsen en donderdag verder kunnen gaan. Dat geeft iets meer tijd. U moet er maar even over nadenken. De wethouder voor zijn tweede termijn.

Wethouder Keus: Voorzitter, ik zie twee ...

De voorzitter: Ja, ik zie ook iets. Mijnheer Krumeich, zegt u het maar.

De heer Krumeich (fractie Krumeich): Nou, dat is dan ook toch een opmerking van orde, want de bijdragen zijn echte loei en loeilang en het is niet nodig voor het debat ook, dus mijn oproep zou zijn: wil je alstublieft de boel halveren en comprimeren wat de boodschappen zijn, want het is echt niet om aan te zien wat er gebeurt vanavond.

De voorzitter: Het is wel een belangrijk debat. We gaan naar de tweede termijn van de wethouder.

De heer Krumeich (fractie Krumeich): Het is een hartstikke belangrijk debat, maar veel te lang.

De voorzitter: We gaan naar de tweede termijn van de wethouder. Dat gaan we eerst doen.

De heer Sleddering (VVD): Voorzitter, ik wil graag even ... Uw gooit even een steen in de vijver van: we gaan donderdag wel weer door. Dat gaan we absoluut niet doen. We maken het nu af. De wethouder geeft keurig antwoord. Dan gaan degenen die een motie indienen die gaan met elkaar praten hoe ze dat het beste willen doen. Dan gaan we stemmen en dan is het klaar.

De voorzitter: Ja, ja.

Mevrouw De Man (OR): Daar ben ik het mee eens.

De heer Krumeich (fractie Krumeich): Ja, ik ook.

De voorzitter: Ja, we gaan nu naar de wethouder voor zijn tweede termijn. Mijnheer Keus.

Wethouder Keus: Ja, voorzitter, ik ga proberen mijn beantwoording kort en bondig en compleet uiteraard te laten zijn. Ik begin even bij GroenLinks. Ik heb wellicht ten onrechte de indruk gewekt dat ik een negatief advies op het amendement van GBR en partijen zou geven, maar dat is niet het geval. Ik heb alleen op een onderdeel, en dat gaat even over de twee varianten die toegevoegd zouden dan moeten worden aan het onderzoek context schetsen ...

De voorzitter: Mijnheer Keus, ik moet u even onderbreken. Ik zie dat mevrouw Alberts wil interrumpen of zie ik dat verkeerd?

Mevrouw Alberts (GL, ter interruptie): Nou, voorzitter, de heer Keus ging er zelf inderdaad al over door, want hij had wel degelijk negatief geadviseerd over het meenemen van de Neherkade en dat had hij toch heel duidelijk vanuit het college ontraden, dus daarmee dan ook de hele motie of het hele amendement, ik moet

niet motie en amendement door elkaar halen natuurlijk, dus dat is dat beeld dat heeft hij geschetst in de eerste termijn daarmee. Hoe ziet u dat dan? Het staat er in.

De voorzitter: Ja, de wethouder neemt het woord. Mijnheer Krumeich, u moet even het handje intrekken. De wethouder.

Wethouder Keus: Ja, dan zal ik dat bij deze dan rechtzetten. Ik probeerde alleen een context schetsen waarom die varianten eerder zijn afgevallen en waarom we vanuit het college dat dus niet hebben voorgesteld in de aandachtspunten en belangen zoals die nu zijn verwoord, maar dat ik me kan voorstellen dat de raad daarin een eigenstandig een positie inneemt, dus op dat onderdeel geef ik eigenlijk aan dat oordeel raad daarvoor wordt afgegeven naar het college, dus dat is geen negatief advies vanuit het college, maar in dat opzicht onthouden we ons daarvan van een oordeel. Ja, voorzitter, ik ben het eens met mevrouw Alberts als het gaat over het pleidooi dat door een van de sprekers werd gehouden over een luchtkasteel om dat werkelijkheid te maken en dus nu al te beginnen met de Geestbrugweg en dat is eigenlijk het pleidooi dat de VVD eigenlijk ook houdt, al zeggen die er ook bij dat dat al veel eerder had moeten beginnen, maar ja, daar verander ik nu niks meer aan, maar ik ben het dus eens in ieder geval dat we dat dus met voorrang en snelheid ook op moeten pakken, dus die toezegging en ook met de visualisatie waar u in de eerste termijn om vroeg gaan we daarmee aan de slag. Dus daar kiezen we ook echt bewust voor. Even kijken, dan ga ik naar de fractie van Gemeentebelangen Rijswijk, uiteraard ook het belang van goede participatie. Dat wordt natuurlijk ook meegenomen. We maken eigenlijk al in de aandachtspunten hebben we als college voorgesteld ook om daar koopcreatie ook in op te nemen om dat nu al onder de aandacht te brengen, dus aandacht voor goede participatie die onderschrijf ik en het belang dus voor regie dat we daar ook regie over houden over wat er gebeurt, dat ook. Ja, en dan een beetje de krachttermen van Rijswijks Belang, kritische vragen en er wordt geen antwoord op gegeven en het schamen, ja, ik ga u niet meer overtuigen in de tweede termijn, maar nogmaals, we pleiten er juist voor om wel mee te doen, aan tafel te zitten en mee te praten en u vraagt eigenlijk ook van: ja, hoe weet je nou zeker dat uiteindelijk al die mooie woorden dat daar ook invulling aan wordt gegeven, dat er ook echt daad bij het woord wordt gevoegd en dat eigenlijk antwoordt ook gelijk op de fractie van de VVD. Kijk, Rijswijk, en dat zei ik in de eerste termijn ook, is geen eiland. We zijn op tientallen dossiers, op tientallen vraagstukken zijn wij verweven met onze buurgemeenten, met de provincie, MRDH, met het Rijk en als er onbetrouwbaar gedrag wordt getoond op het ene dossier heeft dat gevolgen voor hoe wij natuurlijk kijken naar partijen op andere dossiers en dat werkt twee kanten op, dus de intenties die wij nu uitspreken, die hebben een zekere zeggingskracht en ook een belang bij alle partijen dat er ook gehoor aan wordt gegeven en u kunt zeggen: ja, dat is geen keiharde juridische ondertekening van afspraken, maar het heeft wel degelijk heeft dit betekenis en zeker ook in overdracht van het ene college naar het andere college.

De heer Weterings (RB, ter interruptie): De wethouder heeft het over betrokkenheid. Waarom wordt de raad van Rijswijk een jaar na dato betrokken bij de intentieverklaring? Wat is er heel dat jaar gebeurt? Kunt u nou uitleggen waarom wij zo ontzettend laat pas er bij betrokken raken? Waarom?

Wethouder Keus: Ja, voorzitter, dat is een terechte vraag waar ik niet direct een passend klaar antwoord op heb, wel wellicht toch enigszins een waardeoordeel. Ik vind dat we er als Rijswijk ook eerder bij betrokken hadden moeten zijn, dus er zijn onderzoeken gedaan en er zijn bepaalde richtingen gekozen over Rijswijk zonder dat Rijswijk daar direct ... Er zijn inderdaad in het informele circuit zijn er echt al contacten, ambtelijk is

daarover gepraat, maar niet inderdaad in de formele besluitvormingsprocessen. Daar maken we ook een opmerking over in de hoofdtekst van de intentieverklaring. Dat wij niet zijn betrokken daar vind ik inderdaad wel wat van. Dat had denk ik wel beter geweest, maar, zeg ik er wel bij, dat werkt twee kanten op. Ook Rijswijk, dat is wellicht ook een oproep aan de volgende raad en college, zal ook wellicht in dat opzicht ook wat bewuster van de omgeving en de ontwikkelingen daar kunnen en moeten zijn en inderdaad zelf ook daar iets sensitiever en wat eerder dan zichzelf op moeten dringen als we vinden dat we daar te weinig bij betrokken zijn.

De heer Weterings (RB, ter interruptie): Ja, de laatste interruptie, voorzitter, in ieder geval een korte. Ik wil ook heel graag een eerlijk antwoord van de wethouder hoe lang is deze intentieverklaring al bij de gemeente Rijswijk?

Wethouder Keus: Ja, voorzitter, precies weet ik niet. Ik ben zelf natuurlijk deze portefeuille begin december heb ik die overgenomen en ik weet dat in juli vorig jaar dat daar besluit is genomen om een intentieverklaring uit te werken en ik ben persoonlijk bekend met die verklaring dus inderdaad in december. Die lag er toen. Ik weet niet hoelang die er precies toen lag, maar in ieder geval was toen niet het idee om die te ondertekenen, dus er is inderdaad zodra ik bekend daarmee ben en ook een positie vanuit het college heb kunnen bepalen, is dat gewoon zo snel als mogelijk is dat met de raad gedeeld en met de omgeving natuurlijk ook direct, dus dat is niet onnodig lang bij de partijen gebleven. Kijk, de VVD, ik begrijp het chagrijn om het zo maar even te zeggen. Rijswijk is laat aangesloten, maar ik ben het niet eens met de stelling dat we geen positie hebben en zullen krijgen. De metafoor met de hond die gaat voor zover op dat het nog steeds niet rationeel is van die hond om zijn baasje die hem verwaarloosd heeft, al zou je daar van dat scenario uitgaan van die beeldspraak dat we verwaarloosd zouden zijn, is het nog steeds voor die hond en dus voor de gemeente Rijswijk niet rationeel om te gaan bijten, want wat heeft die hond daarna? Die wordt nog steeds niet eerlijk en fijn behandeld daarna, maar met angst en met wantrouwen. Dus alsnog is het rationeel in zo een situatie om je belangen goed vertegenwoordigd te hebben om alsnog gewoon goed en betrouwbaar aan te sluiten, dus ook in dat geval, en daar kan je van alles en nog wat van vinden hoe het proces verlopen is, is het nog steeds rationeel om als Rijswijk aangesloten te zijn. Voorzitter, dan ga ik even over naar D66 die vraagt nog een toezegging op de no regret voor de zomer. **Het is wel krap geef ik eerlijk toe, maar ik ga mij daar wel hard voor maken en alles op alles zetten om dat voor de zomer nog aan uw raad te doen toekomen.** Voorzitter, ik meen een handje gezien te hebben en dan ben ik wel bijna klaar.

De heer Sleddering (VVD, ter interruptie): Ik hoor de wethouder zeggen dat hij wil stoppen, maar ik heb nog een vraag gesteld over de ontwikkeling van de tramremise en welke tramsporen daarvan in Rijswijk betrokken zijn. Ik kan me voorstellen dat hij dat antwoord nu niet kan geven. **Kan hij mij dan de toezegging doen dat hij de raad zal informeren binnenkort over de stand van zaken met de ontwikkeling van de tramremise en welke gevolgen dat heeft voor de sporen in Rijswijk?**

Wethouder Keus: Ja, voorzitter, **die toezegging die kan ik doen, dus daar kom ik gewoon nog schriftelijk op terug.** Ja, voorzitter, dan ben ik volgens mij door mijn vragen heen.

De heer Karremans (Wij, ter interruptie): Misschien heb ik niet goed geluisterd, maar ik heb het idee dat de wethouder nog geen antwoorden heeft gegeven op mijn vragen, dus mocht ik het niet gehoord hebben dan

stel ik de vraag gewoon nog een keer. Met het tekenen van deze intentieverklaring, welk probleem lossen wij nou precies op? Het is gewoon een hele simpele vraag. Het enige antwoord dat ik continu hoor is: ja, dan blijven we aan tafel zitten. Maar dat is geen probleem dat we oplossen. Dus welk probleem lossen we voor de Rijswijkse bewoners op? En daarnaast vraag ik aan de wethouder: schat de wethouder in dat de partners serieus de verschillende tracés gaan afwegen met dit voorgestelde amendement?

Wethouder Keus: Op de eerste vraag: welk probleem lossen we op? Ik denk dat de heer Karremans toch ten overvloede moet zeggen dat het hier gaat over een intentieverklaring waar we inderdaad onze belangen en aandachtspunten inbrengen in opmaat naar een eventuele bestuursovereenkomst en dat is wel een formeel juridisch document en je gaat zo een formeel juridisch document pas tekenen als je aan het einde van de rit vind dat je belangen en je aandachtspunten voldoende gekend zijn en daarom is het belangrijk om ze in te brengen, dus dat probleem en die problemen zoals ze omschreven zijn, dat gaat over leefbaarheid van de Geestbrugweg, de zorgen die we hebben over de Broekslootkade, de zorgen die we hebben over de knelpunten die er nu al zijn, over leefbaarheid, over mogelijk de OV-bereikbaarheid zelf nog van Rijswijk, al die zaken brengen we niet nu in en als we die nu niet inbrengen en er komt straks een bestuursovereenkomst, formeel hebben die belangen en die aandachtspunten gewoon niet bestaan en kunnen wij dus niet garanderen naar onze inwoners toe dat die gekend zijn in deze afwegingen en dat ondervangen we nu. De heer Karremans had nog een tweede vraag. En dat is van of die tracés die nu met het amendement even ervan uit gaande dat die wordt aangenomen of die serieus dan nog worden ... Ja, dat zal wel moeten dan. Ik heb uitgelegd waarom het college het niet heeft voorgesteld. Als dit de positie is van de raad, de raad gaat zelf over haar eigen belangen en aandachtspunten en als dit de positie is van de raad, dan is het inderdaad zoals de heer Van Enk zei niet een oproep met een motie, maar is dit gewoon het kader waar ik als lid van het college gewoon aan te houden heb. En nogmaals, als daar onvoldoende gehoor aan wordt gegeven, ja, dan zie ik inderdaad ook het lastig worden dat Rijswijk straks ergens formeel juridisch wel een handtekening onder gaat zetten, dus er zal rekening mee gehouden moeten worden en hoe dat wordt gedaan dat kan ik u nu niet zeggen. Daar zal ik inderdaad in overleg moeten treden, maar de positie van Rijswijk is dan helder. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Volgens mij was dit de tweede termijn van de wethouder. Mijnheer Van der Meij, u heeft om een schorsing gevraagd. Hoe lang heeft u nodig?

De heer Van der Meij (GBR): Ja, we zitten natuurlijk even met de nodige audiovisualiteit, tien minuutjes.

De voorzitter: Tien minuutjes? Dan schors ik de vergadering voor tien minuten. Dan gaan we om twintig over twaalf door en dan kijken we wel even wat de stand is. Ja? Tien minuutjes. Ik schors de vergadering.

De voorzitter: Dames en heren, ik zie weer gezichten op mijn beeld. Dat betekent dat de schorsing bijna ten einde loopt. Zie ik dat goed?

De heer Van der Meij (GBR): Wij zijn klaar, voorzitter.

De voorzitter: Goed zo. Ik heropen de vergadering. Ik geef het woord aan de heer Van der Meij. Heeft de schorsing resultaten?

De heer Van der Meij (GBR): Voorzitter, het amendement van Gemeentebelangen, Beter voor Rijswijk, D66 en CDA Rijswijk willen we op een onderdeel aanvullen en dat met die aanvulling zouden we kunnen rekenen in ieder geval op de steun van GroenLinks. Dat betreft de een na laatste zin. Er staat nu: er rigoureuze

maatregelen worden genomen om het autoverkeer van en naar de Binckhorst over de Geestbrugweg en de Haagweg drastisch af te laten nemen en daar willen we de woorden aan toevoegen: met inachtneming van het Stomp principe. **En met die toevoeging willen wij het amendement in stemming brengen.**

De voorzitter: Mijnheer Van der Meij, kunt u nog een keer herhalen voor de griffie en de notulisten? Ik begrijp het wel, maar een keer nog. De aanvulling is ...

De heer Van der Meij (GBR): De aanvulling is drastisch, puntje, puntje, puntje drastisch af te laten nemen, met in achtneming van het Stomp principe.

De voorzitter: Ja, ik begrijp het. Dat is die afkorting van de verkeersvormen, ja. Heeft de griffie dat? Oké. Dus hiermee is het amendement aangevuld en gewijzigd.

De heer Weterings (RB): Kan een amendement tijdens de raadsvergadering gewijzigd worden aangezien hij altijd maandagochtend voor twaalf uur binnen moet zijn en later mag hij niet meer worden ingeleverd? Mag een amendement volgens onze richtlijnen van de orde worden aangepast tijdens de raadsvergadering? Ik hoor het graag van de griffie.

De voorzitter: Dat kan tot de laatste seconde binnen het debat. Ik heb nog niet afgesloten de beraadslagingen. Dat is de bedoeling van de schorsing om te kijken of er meer steun zou kunnen worden gevonden en dat is het politieke proces dat heeft plaatsgevonden. Dit is gewoon volkomen binnen de orde. Dus dat betekent dat dit amendement is bijgesteld en onderdeel uitmaakt van de orde. Dan gaan we zo van mevrouw Alberts horen of er nog amendementen worden ingetrokken. Mevrouw Alberts, kunt u dat zeggen?

Mevrouw Alberts (GL): Ja, daarbij kijk ik natuurlijk ook even naar de mede-indiener Partij van de Arbeid en ik zag mevrouw Van Nunen al even knikken. Daarmee maakt het amendement dat wij hebben ingediend geen onderdeel meer uit van de beraadslagingen.

De voorzitter: Goed, dat geldt voor de beide amendementen. Begrijp ik dat goed?

Mevrouw Alberts (GL): Nee, dat geldt niet voor het eerste.

De voorzitter: Oké.

Mevrouw Alberts: **Het geldt alleen voor het Stomp amendement.**

De voorzitter: Goed, ik denk dat hiermee de orde is bepaald, dus GroenLinks handhaaft het eerste amendement over Broekslootkade. Het tweede amendement met de PvdA is ingetrokken en het derde amendement van Gemeentebelangen Rijswijk en anderen is aangevuld. Dat betekent dat we twee amendementen over hebben en de motie van de heer Weterings. Dan gaan we daar nu over besluiten. Is dat akkoord? Goed. Nou, zet u schrap. Dan stel ik nu aan de orde het amendement van GroenLinks. Zijn er nog stemverklaringen bij te geven? Die zijn er niet. U wilt stemmen neem ik aan en dan ga ik gewoon vragen: wie is voor dit amendement? En dan moet ik even naar de griffier kijken hoe we dan ... Moeten we het allemaal per stuk? Kunnen we gewoon niet zeggen hoe het per fractie ligt?

Mevrouw Alberts (GL): Ja, misschien kan dat inderdaad. Laten we dat gewoon doen.

De voorzitter: Ja, dan ga ik vragen: welke fracties zijn voor? Dat kan aan de hand van handjes. GroenLinks is voor. Zijn er ook andere mensen die dit amendement steunen? Dan moet u het nu zeggen. Ik zie niemand. **Dat**

betekent dat er geen meerderheid voor is. Daarmee is dit amendement verworpen. Dan gaan we naar het tweede amendement gesteund door vele fracties. Wie is daar tegen ga ik maar even vragen, dat is denk ik het makkelijkste omdat ik het gevoel heb dat het een meerderheid heeft. Wie is tegen het aangepaste amendement?

Mevrouw Alberts (GL, met stemverklaring): Ja, dank u wel voorzitter. Ja, want in dit amendement staat natuurlijk ook iets over andere varianten en we hebben natuurlijk al eerder aangegeven dat meer opties dat die alleen maar kunnen leiden tot verwarring, dus dat willen we dan toch nog even meegeven dat we daar nog goed over na moeten denken hoe we daar dan mee omgaan met deze opties die door het amendement worden toegevoegd aan de aandachtspunten van Rijswijk.

Mevrouw Van Nunen (PvdA, met stemverklaring): Ja, voorzitter, logisch ook omdat ik natuurlijk mede-indiener was van het andere amendement en weliswaar instemming heb verleend voor het aansluiten bij een amendement van GBR en anderen, maar ik wil daar toch nog even iets over zeggen, want de volgorde is inderdaad hiermee met mijn instemming verandert, dus dat we inderdaad ook naar andere tracés nog kijken of in ieder geval laten onderzoeken en daarna ook bij het Geestbrugwegtracé kiezen voor het Stomp principe, maar uiteindelijk was die volgorde bij ons in het voorgaande amendement anders, maar instemming hiermee daardoor.

De heer Weterings (RB, met stemverklaring): Heel kort, voorzitter. Door een jaar lang uitgesloten te zijn, hebben we geen vertrouwen in de samenwerking op dit moment, dus we zullen ook tegen het amendement stemmen.

De voorzitter: Mijnheer Krumeich.

De heer Krumeich (fractie Krumeich): Nee, ik had mijn handje omhoog omdat ik tegen moet zijn. Dat was een beetje een verwarring.

De voorzitter: Dan ga ik het nu nog een keer vragen. U bent tegen, mijnheer Weterings is tegen, zijn er nog meer fracties tegen?

Mevrouw De Man (OR): Onafhankelijk Rijswijk is ook tegen.

De voorzitter: Onafhankelijk Rijswijk is tegen. Ik zie mijnheer Karremans.

De heer Sleddering (VVD): VVD ook tegen.

De voorzitter: VVD is tegen.

De heer Karremans (Wij): Wij is tegen.

De voorzitter: En Wij is tegen. Dan gaan we even tellen. Dit zijn de fracties die tegen zijn? Ja, volgens mij is dat niet genoeg voor de meerderheid. **Dat betekent dat het amendement niet is aangenomen.** Dan gaan we nu besluiten over het voorstel als zodanig. Zijn daar nog stemverklaringen bij te geven? Volgens mij is alles gezegd hoor. Goed.

De heer Weterings (RB, met stemverklaring): Ik wil toch nog heel graag een stemverklaring. Ik had twee A4'tjes met vragen aan de wethouder en die zijn nog niet beantwoord en daarom zullen wij tegen het voorstel stemmen en wij zien het ook als een verplichting naar de inwoners toe die er heel veel last van gaan krijgen.

De voorzitter: Nog anderen met stemverklaringen? Die zie ik niet. Dan gaan we stemmen. Wie is tegen dit voorstel? Mijnheer Weterings heeft het al aangegeven. Zijn er nog andere fracties? Mijnheer Krumeich.

De heer Sleddering (VVD): VVD tegen.

De voorzitter: VVD is tegen. Mijnheer Krumeich zie ik.

Mevrouw De Man (OR): Onafhankelijk Rijswijk tegen.

De voorzitter: Mevrouw De Man hoor ik. Mijnheer Karremans, ja, u was woordvoerder. Wat gaat u doen?

De heer Karremans (Wij): Ja, ook tegen.

De voorzitter: Ook tegen. En mijnheer Krumeich ook neem ik aan.

De heer Krumeich: Tegen, ja.

De voorzitter: Ja, dus dan krijgen we dezelfde partijen, ja. Verder geen andere partijen tegen? **Dat betekent dat er een meerderheid is om in te stemmen met het voorstel en daarmee is het aangenomen.** Goed, dan hebben we nu de orde. Willen we nog een half uurtje doorgaan of zegt u: we komen donderdag terug?

De heer Van der Meij (GBR): Door.

Mevrouw De Man (OR): Laten we doorgaan.

De voorzitter: Zullen we dan maar doorgaan?

De heer Dolmans (D66): Ja, ik vind het onverantwoord om door te gaan, want het wordt nooit een half uur. Als elke fractie een paar minuten neemt om beide moties het woord te voeren, dan zitten we zo een uur minstens verder en ik vind het onverantwoord voor de mensen die gewoon morgenochtend om zeven uur op moeten staan.

De voorzitter: Nee, ik begrijp uw punt.

Mevrouw Kames (RB): Zes uur, Dolmans.

De voorzitter: Ja, sommige mensen zelfs om zes uur.

De heer Krumeich (fractie Krumeich): Ja, het probleem is echt al veel eerder op de avond ontstaan hoor.

Mevrouw Alberts (GL): Ja, ik steun wat de heer Dolmans zegt inderdaad. We kunnen nu wel zeggen een half uur, maar dat gaat hem toch niet worden dan met die moties, dus dat wordt toch al gauw meer dan een uur en dan is het gewoon echt bedtijd. Dat is het gewoon zo geweest.

De heer Sleddering (VVD): Ja, wat is dit nu toch weer, dan gaan we donderdag wel verder? Wat hebben we nog op de agenda staan? Een paar moties? Vreemd aan de orde? Het is echt niks wat er staat. Het is echt niks wat er staat. Even afmaken. Dan moet donderdag iedereen weer opgetrommeld worden ook van de griffie, ook van de ambtenaren. Dan moeten alle technische mensen weer komen, geldverspilling. Gewoon nu even snel doorpakken. Iedereen weet dat hij kort moet zijn en dan gaan we het gewoon netjes afhandelen en dan zijn we van deze raad verder af.

De heer Krumeich (fractie Krumeich): Ja, maar mijn houding is ook gewoon doorgaan maar vooral ervan leren voor de volgende keer.

De voorzitter: Oké, maar dan wil ik nu even alle fractievoorzitters horen om even heel snel het lijstje af te werken. Mijnheer Dolmans zegt schorsen nu. Mevrouw Van Nunen zegt schorsen nu. Mevrouw Alberts zegt schorsen nu. Krumeich zegt doorgaan. Sleddering zegt doorgaan. Nou, dan moet ik nog even verder het rijtje af. Mijnheer Van der Meij, wat zegt u?

De heer Van der Meij (RB): Doorgaan.

De heer Weterings (RB): Doorgaan.

De heer Van Enk (CDA): Ja, doorgaan en kort houden.

Mevrouw De Man (OR): Ja, doorgaan alstublieft.

De voorzitter: Beter voor Rijswijk nog, mijnheer Braam. Braam zegt ook doorgaan. Ja, jongens, het spijt me echt. Zo moet het. Is er al een meerderheid voor doorgaan? Volgens mij wel.

Mevrouw Alberts (GL): Voorzitter, misschien moeten we hier ook even een keer naar de minderheidsbelangen kijken dan. Er zijn natuurlijk een heleboel mensen in de raad die wel heel graag door willen, maar er zijn ook gewoon raadsleden, en dit is ook een reden waarom bepaalde mensen ook afhaken op een gegeven moment om nog raadslid te worden en we vinden al zo lastig nieuwe mensen om op de lijst in te zetten, daar hebben alle partijen die hebben daar wat mee, dus ...

De heer Sleddering (VVD): Onzin is dit want speak for yourself. Mensen kunnen we genoeg vinden en waar het om gaat is dat mensen afhaken omdat er te veel geuleterd wordt en niet daadkrachtig gestemd wordt. Dat is het probleem met de lokale democratie. Kom op, nu stoppen, stemmen, klaar en naar huis.

De voorzitter: Beste mensen, het is gewoon een meerderheid ervoor om door te gaan. Laten we dat dan doen en ons uiterst bondig gedragen.

16. Bekrachtiging geheimhouding: RIB 22 007 Geheimhouding grondexploitatie Sion – 't Haantje

De voorzitter: Dan stel ik nu aan de orde agendapunt zestien, bekrachtiging geheimhouding grondexploitaties in onze gemeente. Is dat akkoord? Wil iemand een stemverklaring afleggen?

De voorzitter: Geen handjes, **dan is het bij deze besloten**. Dan stel ik aan de orde de motie Pauwhof ingediend door ik dacht D66. Ja, mijnheer Veerman. Mijnheer Veerman, neemt u het woord kort en bondig. We hebben de tekst gelezen. Is mijnheer Veerman nog aangesloten?

De heer Veerman (D66): Ja, laat ik dat heel bondig doen. Ik hoor wel een echo hier, maar dat gaat ook goedkomen zo op deze manier als ik te horen ben. Ik heb een motie ingediend en dat gaat omtrent het volgende. We hebben natuurlijk tijdens het forum hebben wij RIB 22003 besproken met elkaar over de grote parkeerproblematiek en de overlast in de wijk Vrijenban. Daarvoor hebben we speciaal ... In het speciaal wil ik daarbij noemen het Pauw, Pauwenstein en de Reigerweg en de KFC waar we toen over gesproken hebben. Dat was voor ons reden ook om deze motie parkeeroverlast Pauw of Pauwenstein in te dienen. Nou, die ligt nu voor. Nu kan ik natuurlijk wel heel veel dingen doen die daarin staan, maar ik wil een aantal kleine dingetjes noemen die er nog niet instaan en dan heb ik het vooral over zwerfvuilondermijning in de wijk Vrijenban wat het genot van de bewoners zeer beperkt. Die staat er niet in omdat vooral deze motie is over het parkeerbeleid. Daar aansluitend naast de oplossing van deze problemen moeten we ook aanvullend ook oplossingen vinden voor een betere leefbaarheid en de problemen van het zwerfvuil in de gehele wijk en dan kom ik tot het verzoek aan het college dien ik deze motie en voor de eerstvolgende reguliere raadsvergadering een raadsvoorstel voor te bereiden voor de invoering van gereguleerd parkeren in Vrijenban deelgebied 1 en

daarbij de parkeerdruk in de Vrijenban actief te monitoren en zo nodig met aanvullende maatregelen te komen en daarmee gaan we over tot de orde van de dag.

De heer Braam (BVR): Ja, ik kan daar op zich redelijk kort in zijn. Ik begrijp het voorstel en we zullen het ook wel steunen, alleen wat erg belangrijk is, is de communicatie. Het is natuurlijk wel goed om een raadsvoorstel in te dienen. Er is een jaar of twee geleden meen ik een bijeenkomst geweest met de buurt, fiftyfifty was een beetje de verhouding, maar in principe moet er gewoon wat gebeuren. Dat is gewoon duidelijk, overduidelijk, ook met Mondriaan, ook met heel veel scholieren die met de auto die kant opkomen. Daarom zullen we als Beter voor Rijswijk voor stemmen, maar uiteraard bijzonder belangrijk om de communicatie daar goed in mee te nemen.

Mevrouw Schröter-Haas (CDA): Wij vinden ook dat er zeker wat moet gebeuren, maar vragen ons af of het amendement de oplossing is voor het probleem. We zullen daarom ook niet meestemmen.

De heer Weterings (RB): Voorzitter, rond de 200 parkeerplaatsen rond het ROC dat leegstaat en veertig parkeerplaatsen rondom de school, de ingang Delftweg, denken wij dat er meer onderzoek nodig is om te kijken waar het probleem vandaan komt. Je kan niet 200 lege parkeerplekken rondom de school hebben en Rijswijk opzadelen met een parkeerregime. Ik zou echt willen vragen binnen drie maanden goed onderzoek te verrichten, concreet: van wie zijn die parkeerplekken? Van wie zijn die vrije parkeerplaatsen die er zijn? Zijn die eigendom van een particulier of is het gemeente? Eerst dat beter uitzoeken, want een parkeerregime heeft een waterbedeffect, krijg je wijk twee, wijk drie, wijk vier. We zijn dus geen voorstander om per direct een parkeerregime in te voeren. Ga eerst kijken voor die 185-200 parkeerplekken die vrij staan dagelijks. Dank u wel.

Mevrouw De Man (OR): Ja, we begrijpen de motie en zijn het in grote lijnen ook eens met de motie. De problemen zijn aanzienlijk en een oplossing is hard nodig. Echter voorzien we nu al, en dat wordt ook voorzichtig gesteld in de motie, dat het probleem zich zal verplaatsen als we gaan invoeren wat er nu wordt voorgesteld en dat betaald parkeren, vergunning parkeren daardoor ook in de omliggende wijken ingevoerd moet worden. Nu is een simpele 'we hebben er geen behoefte aan, dus laten we het niet doen' wat ons betreft geen reden om het niet in te voeren. Ik geloof dat helemaal niemand in Rijswijk zat te wachten op betaald parkeren toen het werd ingevoerd en dat is ook gebeurd. Dus ja, in dat kader lijkt het ons wat vreemd om een invoering op te knippen tot de problemen zich in andere wijken gaan verplaatsen, de bewoners het wel willen en dan het hele traject opnieuw te moeten doen, dus ik zou voorstellen: laten we het dan integraal aanpakken en ook al is niet iedereen het daarmee eens, onszelf wel en anderen het extra werk, de discussie en dergelijke te besparen. Indien dat geen steun kan vinden, steun ik tegen deze motie. Dank u wel.

De heer Van der Bosch (GL): Ja, wij vroegen ons af, wij zullen voor de motie stemmen, maar wij vroegen ons af waarom hier sprake is van een uitzonderingsgeval, want in de rest van Rijswijk is het vergunde parkeren ingevoerd omdat daar altijd bezoekers de bewoners verjaagden en dat is in dit geval ook zo, dus ik zie echt niet de reden waarom hier speciaal een uitzonderingsgeval moet worden gemaakt. Dat begrijp ik niet.

De heer El Majjaoui (fractie Majjaoui): Over de motie, het is een sympathieke motie. Ik kan het begrijpen, want je streeft om het probleem op te lossen, maar ik vind hem kort door de bocht, want ik lees veel meer

zaken, zwerfafval onder andere, ander overlast, wellicht leefbaarheid. Ik zou zeggen: laat het eerst even onderzoeken. Laat de wijkagenten een rol vervullen. Laat de school zelf, de politie, de boa's, maak het inzichtelijk waar het probleem ligt, want ik denk dat je maar een fractie van het probleem oplost qua betaald parkeren of vergunningshouders, maar het gros, de hele leefbaarheidstoestand wordt daar niet mee opgelost, dus ik stem tegen.

De voorzitter: Goed, nog anderen die in de eerste termijn het woord willen? Die zie ik niet. Dan gaat het woord naar de wethouder. Mijnheer Keus.

Wethouder Keus: Ik wil even met u terug naar 2015 bij het opstellen van de kader... Nee hoor, grapje, ik ga er heel kort, bondig doorheen omwille van de tijd.

De voorzitter: Het moet wel bondig. Het moet wel bondig. We weten precies wat er aan de hand is. Daar hebben we een heel forum over gehad.

Wethouder Keus: Ik weet dat de heer Van Hemert meekijkt, dus vandaar dat ik denk: ik doe even een referentie naar 2015. Maar voorzitter, even alle gekheid op een stokje, de kadernota parkeren is wel het kader waarbinnen het college werkt en ik ga gelijk in op het antwoord van de fractie van GroenLinks waarom dit dan een uitzondering is, omdat u ook uit de studies ziet naar de parkeerdrukmetingen en de draagvlakmetingen dat het eigenlijk dus het gebied niet in aanmerking komt voor gereguleerd parkeren. Nu hebben we in het forum besproken waar het in feite op neerkomt, dus dat dus een kleine groep bewoners overlast ervaart dus van mensen die daar komen parkeren die daar geen bewoners zijn, het zij van de ROC of anderen en of dat belang van die overlast die ervaren wordt zwaarder weegt dan het meerderheidsbelang die aangeeft dat ze geen gereguleerd parkeren willen hebben. Daarvan heeft het college gezegd: daar gaan we geen oordeel over geven. Dat laten we bij de raad. De raad is dus uitgedaagd en het resultaat daarvan is de motie die nu voorligt en dat maakt ook de conclusie van het college dat we hier oordeel raad voor afgeven.

De voorzitter: Goed. U heeft de wethouder gehoord. Is er nog behoefte aan een tweede termijn? Ik ga even naar mijnheer Veerman als indiener.

De heer Veerman (D66): Nog even kort, er is natuurlijk heel veel onderzoek gedaan. Ik hoor RB zeggen van: er moet een onderzoek komen. Er staat in de raadsinformatiebrief dat onderzoek waar mijnheer Weterings om vraagt ook al gebeurd is. Ik hoor ook anderen, El Majjaoui ook zeggen van: andere problemen die in de wijk zijn dat onderkennen we. Dat zetten we ook in deze motie. Ik denk ook dat het ene probleem het andere probleem eventueel kan oplossen, maar ook daar zullen nog extra maatregelen moeten worden genomen. Misschien moeten we het over zwerfafval hebben en dat soort zaken in heel de wijk, want het is natuurlijk niet alleen in dat stuk, maar ook bij de KFC hebben we natuurlijk heel veel zwerfvuil wat daar ligt en daar proberen we ook een oplossing voor te vinden. Dat in het tweede termijn.

De heer Weterings (D66, ter interruptie): Hoe kan de heer Veerman verkopen dat er zo rond de 220 parkeerplaatsen vrijstaan dagelijks als de school bezig is om een gedeelte van Rijswijk te gaan opzadelen met een parkeerregime? Er staan daar parkeerplaatsen vrij, serieus. Ga gerust kijken ...

De heer Krumeich (Fractie Krumeich, ter interruptie): Ja, even kort naar mijnheer Veerman. Hoe ligt deze motie bij de bewoners die problemen ervaren? Zien ze dat als een oplossing? Daar ben ik een beetje benieuwd naar.

De heer Veerman (D66): De eerste vraag van mijnheer Weterings was dat er 200 parkeerplaatsen vrij staan. Dat klopt als je het in heel de wijk bekijkt, maar in deze zone 1 zijn er helemaal geen vrijplaatsen. Dat zie je ook in de drukmeting die heeft plaatsgevonden dat het boven de 85 procent vol staat vanaf acht uur 's ochtends tot in ieder geval zes uur 's middags, dus dat is het probleem. De vraag van de heer Krumeich heb ik even niet ... Wat de bewoners vinden, ja, nou, dat heb ik eigenlijk ook in mijn betoog wilde ik dat even noemen, maar denk: nou, laat ik dat even laten schieten. Je ziet dat 51 procent van die bewoners van die wijk in ieder geval op dit moment voor zijn. Nou is er ook een bijeenkomst daarna geweest, heel veel mensen dachten dat als wij het over betaald parkeren hebben dat we het over betaald parkeren hebben om geld in de meter te gooien. Wat heel veel mensen niet wisten, is dat we het over een bedrag per jaar hebben. Het bedrag dat wij voor onze vergunning per huishouden betalen dat is 45 euro, dus als je dat eerder had gezegd, hadden die mensen gezegd: oh, dat valt eigenlijk wel mee die 45 euro. Dat betekent niet dat ik per uur zoals in Amsterdam moet gaan betalen voor ieder uur dat ik daar moet gaan staan in mijn eigen straat.

De voorzitter: Goed, volgens mij heeft u een antwoord gegeven op de vragen. Dat was ook de voltooiing van uw tweede termijn. Zijn er nog andere woordvoerders die een tweede termijn willen? Ik geloof het niet. De zaak is wel duidelijk. Ziet de wethouder nog aanknopingspunten voor zijn tweede termijn? Mijnheer Keus.

Wethouder Keus: Nee, voorzitter. Ik wacht graag het oordeel raad af.

De voorzitter: Goed, dan sluit ik de beraadslaging en gaan we over tot besluitvorming over deze motie vreemd van de agenda. Zijn er stemverklaringen bij te geven?

De heer Weterings (RB, met stemverklaring): Rijswijks Belang vindt het jammer dat er rond de 200 parkeerplaatsen leeg staan dagelijks. Om nu al gelijk het eerste deel van de Vrijenban te gaan opzadelen met een parkeerregime vinden wij heel erg jammer dat daar geen actie is ondernomen, dus wij zullen tegen het voorstel stemmen, wel meedenkend voor het probleem op te lossen als we weten waarom die lege parkeerplaatsen leeg staan.

De heer Sleddering (VVD, met stemverklaring): Ja, maar ik heb namelijk geen eerste termijn gedaan om tijd te besparen, maar ik wou graag wel even een stemverklaring geven. De VVD zal tegen stemmen. Er is hier een parkeerprobleem wat deels wordt veroorzaakt door het ROC en omdat we het met het ROC niet kunnen oplossen, gaan we daar de hele wijk mee belasten door een parkeerregime in te voeren. Dat lijkt me buitengewoon onverstandig. De grote meerderheid van de mensen heeft gezegd die daar wonen geen behoefte aan een parkeren zien te hebben, dus niet doen.

Mevrouw Schröter-Haas (CDA, met stemverklaring): Wij zien ook dat hier ongeveer de helft van de inwoners maar mee in zullen stemmen. Wij zien ook niet dat dit de oplossing gaat zijn, sterker nog, wij denken dat het een waterbedeffect gaat geven en zien liever dat het integraler wordt opgepakt.

De voorzitter: Goed. Volgens mij waren dit de stemverklaringen. Dan gaan we nu over tot besluitvorming. Dan wil ik graag horen welke fracties hier voor zijn. Ik neem aan de fractie van mijnheer Veerman. Dus meld je. Mijnheer Krumeich, bent u ervoor?

De heer Krumeich (fractie Krumeich): Nee, ik had nog een stemverklaring, maar daar kwam ik niet tussen, maar maakt niet uit.

De voorzitter: U komt nog met een stemverklaring, ja, toe maar.

De heer Krumeich (fractie Krumeich): Nee, die laat ik lekker zitten. Ik vind hem prachtig. Ik ben tegen. Hopsa.

De voorzitter: Dan ga ik weer terug naar de stemming. Wie is voor deze motie? Dan moet u nu het woord vragen. Ja, mijnheer Braam liet zich positief uit, maar goed, ik weet niet wat hij doet. Ik heb voorlopig alleen staan D66, verder niemand voor? GroenLinks is voor. Oké. Dat zijn twee fracties.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): PvdA ook.

De voorzitter: De PvdA ook. Mevrouw Van Nunen hoor ik. Heel goed.

De heer Braam (BVR): Beter voor Rijswijk.

De voorzitter: Beter voor Rijswijk is ook voor. Dat is mijnheer Braam. Verder niet?

De heer Van der Meij (GBR): Gemeentebelangen.

De voorzitter: Gemeentebelangen. Wie voor is moet zich melden, dus mijnheer Weterings is voor.

De heer Weterings (RB): Nee, Weterings is tegen, voorzitter.

De voorzitter: Sorry jongens. Gewoon duidelijker met de handjes en met de dingen komen. Griffier, volgens mij heeft iedereen die voor is zich gemeld en hoeveel is dat dan? We hebben zeventien voor. Dat is een meerderheid. **Daarmee is het aangenomen.** Goed, dit agendapunt is dan ook afgehandeld. Dan gaan we naar de motie van de heer Weterings over onrust bij de Strijp. U mag het kort toelichten. Iedereen heeft het gezien en we hebben het ook al vaak erover gehad. Mijnheer Weterings.

Mevrouw Koegler (RB): Mevrouw Koegler, voorzitter. Ja, we hebben het er inderdaad vaker met elkaar over gehad. Er zijn al een heleboel maatregelen genomen de afgelopen jaren. Toch is al er al veertien jaar last van overlast van jongeren door omwonenden van parking De Schilp en alle maatregelen hebben ook tot nu toe niet geholpen. We hebben vaker gevraagd om het terrein af te sluiten door middel van slagbomen. U heeft dat eigenlijk steeds afgehouden. Rijswijks Belang vraagt zich eigenlijk af: als al die maatregelen die we afgelopen periode is genomen hebben die veertien jaar lang, zeker de afgelopen drie jaar heel intensief, niet tot een oplossing geleid hebben, ja, wat houdt u nu nog tegen om gehoor te geven aan de lang gekoesterde wens van de bewoners om het terrein af te sluiten door middel van de slagbomen? Ook de verenigingen kunnen zich erg goed in vinden, ook de eigenaren van het Prinses Irenepark, dus wat Rijswijks Belang betreft doen we gewoon een snelle, goedkope, doeltreffende oplossing en dat zijn twee slagbomen. Dat kost ons maximaal 10.000 euro en wat ons betreft kan dat ten koste van de lopende begroting.

De voorzitter: Mevrouw Koegler, ik had moeten weten dat u woordvoerder bent. Ik heb op mijn lijstje staan mijnheer Braam, mevrouw Schröter, mijnheer Dolmans, mevrouw Mauer. Ik ga naar mijnheer Braam.

De heer Braam (BVR): Voorzitter, dank u wel op dit late tijdstip. Ja, ik heb vandaag even contact gezocht met de heer Schot in eerste instantie namens de bewoners zeg maar en die geeft inderdaad aan dat de bewoners

in ieder geval niet echt meer zitten te wachten op al dat volk daar op dat terrein. Maar ja, hij zegt ook van: ja, dat komt vooral ook omdat de handhaving er nogal aan schort. Ze gaan af en toe meevoetballen op het terrein, niet echt handig. Als er een keer een autootje van de politie komt aanrijden dan rijdt hij over het terrein en ze durven niet eens uit te stappen en rijden weer weg, dus vooral de handhaving is feitelijk wat daar in eerste aanleg schort. Dan krijgen we punt twee, ook niet onbelangrijk, ze zijn niet de enigen die betrokken zijn in dit verhaal. We hebben Refleks, daar zit een sportschool, we hebben nog een boksschool, we hebben nog een Optisport daar zitten, we hebben nog een medisch centrum zitten en ABA, die zijn allemaal stuk voor stuk niet benaderd. Dus dat levert feitelijk in directe zin een probleem op als het gaat om dit zo maar even in te voeren en sowieso het hele terrein afsluiten dat is ook praktisch gezien niet echt een handig ding, dus je zou echt heel goed moeten nadenken hoe je dat wil oplossen. Maar Beter voor Rijswijk gaat in eerste instantie nog steeds keihard voor goede handhaving, eventueel zelfs aangevuld met camerabewaking. Om zomaar in een keer alles weer dicht te gooien met in dit geval dan een aantal van die palen die op en neer gaan, ja, dat zien wij zeker niet zitten, zeker ook gelet op het feit dat er op de late uurtjes straks ook weer activiteiten plaatsvinden zowel op voetbalterrein als met waterpolo in de zwemhal als ook wellicht de feestjes en dergelijke bij Refleks en ABA en dan hebben we het nog niet eens over het medisch centrum die ook 's avonds laat nog activiteiten hebben. Dat betekent niet echt dat dat een handige oplossing is, dus vooral handhaving volop inzetten. Dat heeft gewerkt ook toen met die prachtige borden, dus waarom zouden we dat niet daar voortzetten? Uiteraard wat u ook altijd heeft meegegeven, of in ieder geval uw partij, camerabewaking, laten we dat toch maar eens een keertje inzetten, misschien toch echt handig op dat punt.

Mevrouw Schröter-Haas (CDA): Wij vinden het ook echt wel schandalig dat deze situatie al veertien jaar lang duurt. Hier is ook al eerder door het CDA aandacht aan besteed en ik vind het echt schandalig dat het tekort schiet en daarom willen wij meegaan in de afsluiting van het terrein. Of het helemaal handig en de oplossing is daar kan je je vraagtekens bij zetten. Aan de andere kant, die handhaving werkt dus niet en dan vind ik wel dat we daar wel iets mee moeten.

De heer Dolmans (D66): Ik kan mij in grote lijnen aansluiten bij de woorden van de heer Braam. Ik zou u ook willen vragen, de heer Weterings, van: is er nou echt onderzoek geweest naar de sekse van het afsluiten en of er geen andere oplossingen zijn?

De heer Weterings (RB, ter interruptie): Voorzitter, ik ben geen woordvoerder. Excuus mijnheer Dolmans, ik wil heel graag te woord staan, maar niet nu. Mevrouw Koegler heeft het woord.

De heer Dolmans: Dank u wel dat u mij daar nog even op wijst, maar ik sprak u aan vanwege uw opmerkingen bij de vorige termijn. Maar goed, dus de vraag van ...

De heer Dolmans (D66): Dus mijn vraag aan Rijswijks Belang is of hier onderzoek naar is gedaan naar of deze oplossing inderdaad werkt of niet en voor de rest sluit ik mij aan bij de woorden van de heer Braam en ik denk dat het vooral zaak is om op deze plek goed te handhaven.

Mevrouw Mauer (Wij): Wij vinden het een sympathieke motie. Het is natuurlijk niet de bedoeling dat er overlast veroorzaakt wordt door jongeren. We zien deze motie alleen niet als een oplossing van het probleem. Wat dat betreft sluiten wij ons helemaal aan bij de woorden van de heer Braam. Ja, je kan de parkeerplek kan

je afsluiten, maar ja, dan trekken ze wellicht de wijk in. Ja, het geeft in ieder geval wel aan dat er onder de jongeren behoefte is aan een plek waar ze ongestoord bij elkaar kunnen komen en mijn vraag aan de desbetreffende wethouder is dan ook of er stappen zijn gezet in de jongerenparticipatie omtrent het realiseren van ontmoetingsplek een voor deze doelgroep. Dat was mijn eerste termijn. Dank u wel voorzitter.

Mevrouw De Man (OR): Ook Onafhankelijk Rijswijk vindt het in principe een sympathieke motie en we zullen ook zeker niet ontkennen dat er een probleem is. We zien echter niet in wat een slagboom voor meerwaarde zou hebben. Volgens mij kun je er namelijk gewoon onderdoor of omheen lopen en ook met je fiets of met je scooter eronderdoor of eromheen komen, dus ja, dat lijkt me niet heel erg handig. Ik denk dat dan de enige drastische oplossing die wellicht zou kunnen helpen een hek zou zijn, maar ik denk dat we ons daarvan serieus moeten afvragen of dat is wat we willen, dus wij steunen deze motie niet.

De heer El Majjaoui (Fractie Majjaoui): Nou goed, het probleem dat speelt al een X aantal jaren. Wat echt als paal boven water staat, zijn de bewoners die echt een verstoorde nachtrust hebben, die echt een onveilig gevoel hebben in hun eigen omgeving. Wellicht is dit maar een halve oplossing, een slagboom tot tien uur, wellicht dat je dat door kan schuiven naar elf uur of twaalf uur, maar ik steun het wel ondanks dat het maar een halve oplossing is, maar dan verifieer ik naar Beter voor Rijswijk: handhaving, opsporing, dat moet zichtbaar worden. Ik vind dat daar meer meters gemaakt moeten worden. En weet je, je kan er jongerenwerk op inzetten, maar ja, je hebt een aantal groepen dat helpt niet. Die moet je gewoon met repressie oplossen. En ik vind, ik steun de motie ondanks dat dat een halve oplossing is, maar ik kijk met een schuin oog naar de burgemeester en de voorzitter van openbare orde en veiligheid, meer inzet voor de boa's, meer bevoegdheden, politie op straat. Handhaven die handel.

De voorzitter: Goed, zijn we door de eerste termijn hé? En dan wil ik graag als portefeuillehouder beantwoorden. Ja, misschien wordt het confronterend. Ik heb het gistermiddag in het veiligheidsoverleg indringend over gehad met de politie en de handhavers. Ik zeg: wat zien jullie daar dan? Het geschetste beeld wordt niet herkend door politie, handhaving en veiligheid. De meldingen komen vrijwel van een melder. Er wordt dagelijks gesurveilleerd en bij overtredingen wordt er bekeurd. Dat gebeurt werkelijk. Het is de afgelopen maanden rustig geweest en sinds het begin van het jaar zijn er weer drie meldingen gedaan. Deze zijn nagelopen en er zijn bekeuringen uitgeschreven en er is ook gebruik gemaakt van lachgas. Dat betekent dat niet alle meldingen, ja, daarbij ook overlast wordt geconstateerd, dus ik moet het gewoon indringend zeggen voor wat mijn mensen daar meemaken. Niettemin is er echt wel aanleiding om het misschien nog steviger te doen. Ik wil me daar ook voor inzetten. Als u zegt: nou ja, probeer wat met wat meer handhaving, dan zal de raad ook de consequentie moeten trekken om meer handhaverscapaciteit op de been te brengen. Op dit moment zijn de handhavers heel druk, u weet dat. Bij de politie geldt hetzelfde. Hij staat onder hele zware druk door allerlei activiteiten in Den Haag plaatsvinden, maar ze lopen daar wel de patrouilles. Er wordt gewoon wel iedere avond, nacht langs gereden en als u meer wilt, ja, dan zullen we ook meer moeten betalen voor politie en boa's. Het is niet anders. Maar ik zeg nogmaals, het aantal klachten, meldingen is niet hoog. Het middel om slagbomen in te zetten is een dermate zwaar middel dat je dus ook de gebruikers van de sportfaciliteiten daar ernstig mee confronteert. Dan zullen er gewoon pasjes gemaakt moeten worden. Er komt een enorm bureaucratisch systeem en je kunt als jongere die wat wil gewoon ook met je fietsje, met je moped of te voet op het parkeerterrein komen, dus voor de echte mensen die daar samen willen komen, is een slagboom geen effectief middel, maar wel een hele grote bureaucratische last voor de

sportvoorzieningen, dus dat zou ik niet willen aanraden. Dat is een enorme toestand om dat zo te doen. Ik begrijp wel uw vraag dat u zegt: nou ja, probeer dan toch iets met wat meer handhaving met camerabewaking. **Dat wil ik u wel toezeggen om te kijken of dat soelaas biedt en dan over een paar maanden even kijken hoe het dan erbij staat, dus ik hoop met deze toezegging, ik probeer camerabewaking, ik probeer toch nog meer handhaving erop te zetten om te kijken of het dan beter gehandhaafd van worden en daarmee zou ik de motie willen ontraden en met deze toezegging voor vandaag genoeg nemen en houd het op de agenda.** Dat ga ik nu terug naar de indiener van de motie, mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler (RB): Ja, dank u wel voorzitter en ook dank u wel voor uw antwoord. Met uw laatste toezegging ben ik natuurlijk ontzettend blij. Ik ben met u al langer in gesprek, maar ook met uw voorganger ben ik al in gesprek sinds ik raadslid ben over de overlast bij De Schilp. Ik deel alleen niet uw standpunt dat er geen sprake zou zijn van overlast. Ik heb met u voor de vakantie gesproken. Toen hebben we ook met bewoners gesproken die eigenlijk aangaven dat ze meldingsmoe waren, gewoon geen melding meer deden omdat de politie toch of te laat of niet kwam of handhaving. Dat begrijp ik ook. Ik heb ze toen wel aangespoord om weer te gaan melden, maar de helft van het appartementencomplex zie dat gewoon niet meer zitten, die zijn gewoon radeloos. Er zijn natuurlijk wel een aantal wel actieve melders. Dat zijn dus steeds dezelfde, maar ik zou u toch eens willen oproepen om samen met handhaving en politie daar 's avonds eens te gaan rondrijden. Het zijn ook geen mensen op een fiets of met een step of met een scooter, het zijn auto's waar gewoon lachgas gebruikt wordt, er wordt drugs gehandeld en die bewoners die worden gewoon een à twee keer in de week 's nachts wakker gemaakt door die hangjongeren met muziek en overlast. En als het nou een paar weken, maar het is echt al veertien jaar aan de gang, dus ik ben in ieder geval blij met uw toezegging over de intensivering van handhaving. Het verbaast me wel omdat ik in de afgelopen drie jaar altijd het antwoord heb gehad dat er niet genoeg capaciteit zou zijn en dat er daarom niet geïntensiveerd zou kunnen worden ondanks moties en schriftelijke vragen. Dus met die toezegging ben ik dan in ieder geval heel erg blij. Ik hoor andere partijen ook zeggen: heeft u dat dan wel onderzocht? Nou, ik heb dat niet eerst onderzocht. De eerste stappen die ik genomen heb is kijken: kan de handhaving geïntensiveerd worden? Kan er een lichtbord geplaatst worden? Jongerenwerkers zijn er ingezet. Kan er een buurtpreventieteam? Al die stappen op de ladder zijn genomen. Dit is dus geen oplossing, dit is een noodrem waar Rijswijks Belang aan trekt. Die slagbomen moeten er gewoon komen zodat het terrein gewoon minder toegankelijk is. Ik hoor BVR dan aangeven: met wie heeft u dan gesproken? U heeft niet met Refleks gesproken. Wij hebben vanmiddag wel met Refleks gesproken. Dus wat dat betreft hebben we ook gewoon wel geprobeerd om alle belangen van de vereniging en dergelijke mee te nemen. Zo een pasjessysteem klinkt heel complex en bureaucratisch. Aan de andere kant, die slagboom kan om tien uur 's avonds pas omlaag. Als je er dan nog uitkomt, kan je er gewoon nog uit. Je kan er alleen na tien uur nog in met een pasje. En als u dan op het terrein gaat kijken wie er na tien uur nog het terrein opgaat, dan zijn dat niet nog allerlei jongeren die nog gaan voetballen of gaan basketballen. Nou ja, dus voorlopig hou ik de motie aan en neem ik genoeg met de toezegging, maar ik vind het wel teleurstellend dat het drie jaar heeft moeten duren om die toezegging te krijgen.

De voorzitter: Goed, zijn er nog andere woordvoerders die het woord willen? Dat is het niet. Mevrouw Koegler, begrijp ik dan dat u geen besluitvorming wilt over de motie maar hem achter de hand houdt en dat we gaan kijken hoe mijn toezeggingen uitwerken?

Mevrouw Koegler (RB): Ja, ik vertrouw u op uw woord. Ik ben ook blij met de toezegging, dus ik zou zeggen: gas erop.

De voorzitter: Ja, oké. It better be good. Nee, maar goed, ik zie mijnheer Sleddering ... Ja, iedereen wil naar bed. Nee, maar dit is wel een vervelend probleem. Goed, volgens mij hebben we het goed besproken. Mevrouw Koegler zegt: ik trek hem terug van deze agenda en ik hou het scherp in de gaten. Nou, dat hebben we goed gehoord. Dat betekent dus dat de motie vandaag niet meer op de agenda staat. Daarmee is het agendapunt afgerond.

17. Sluiting

De voorzitter: Dan kunnen we de vergadering gaan sluiten waarbij ik de raad ontzettend dankbaar ben voor de grondige wijze waarop u twee agendapunten die echt relevant zijn voor de toekomst van onze stad uitgebreid hebt besproken, veel geleerd, veel uitgangspunten gedaan. Veel dank daarvoor. Dan ga ik nu snel afsluiten. Ik wens u allemaal veel succes in uw verkiezingscampagne. De mensen die niet meedoen, kunnen natuurlijk wel gewoon observeren en andere activiteiten verrichten. De stemuitslag zal zijn op 16 maart, dat is de hoofdverkiezingsdag en ik wil proberen dat echt voor elf uur, half twaalf te doen zodat u daarmee aan de slag kunt. Het afscheid van deze raad zal zijn op dinsdag 29 maart. Komt dat zien, komt dat zien. Dank u wel. De vergadering is gesloten (om 1:07).